

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

JULIOL - AGOST - SETEMBRE 95
Edició monogràfica del 40è Aniversari
REVISTA D'EXCURSIONISME

la lionesa

PASTISSERIA

Santa Eulàlia, 6 - Tel. 893 02 99
VILANOVA I LA GELTRÚ

El plaer de comprar

*i ara hem obert botiga a Vilanova,
al c/ Dr. Zamenhof, 28 - Tel. 815 92 14*

La compra fàcil

PASSEIG MARÍTIM - SEGUR DE CALAFELL

Bobinatges

Reparacions

Motors

Elèctrics

**B
i
R
M
E
S.
L.**

- Reparació de bombes elevació d'aigua
- Reparació de maquinària electro-portàtil (taladres, esmoladors, martells...)
- Venda de recanvis i accessoris
- Servei oficial Black & Decker
- Servei oficial Makita

c/ Aigua, 4 - Tel. 893 00 11 - VILANOVA I LA GELTRÚ

VIDRES VILANOVA

roure

CRISTALLS I VIDRES PLANS
DE TOTA CLASSE
FUSTERIA D'ALUMINI

EXPOSICIÓ
PARE GARI, 26
TEL. 893 87 07

mampares

bany i dutxa

VENTIKLAR®

2S Cesana spa

MABELUX

d uehban

ORIGINAL DUSCHOLUX®

c/. **CAPUTXINS, 36**
VILANOVA I LA GELTRÚ

**ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRAFICS REVELATS EN 1 H.**

SUMCO

CONSTRUCENTER

BRICOMARKET

Sucursals:

Ctra. Sitges, s/n - Tel. 896 00 96 - SANT PERE DE RIBES
C/ Manel Barba i Roca, s/n - Tel. 892 32 62 - VILAFRANCA DEL PENEDES
Camí Capellans, 18 - Tel. 894 03 42 - SITGES

Central i oficines:

Ctra. Barcelona, C-246, Km. 42,4 - Tel. 893 30 66 - Fax 893 60 04
VILANOVA I LA GELTRÚ

**DESCOMPTE DEL 10% ALS SOCIS
DE L'A.E. TALAIA EN:
SANITARIS - AIXETES
PAVIMENTS I REVESTIMENTS**

Carrer Comerç, 4
Tel. 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

JULIOL-AGOST-SETEMBRE 95
Edició monogràfica del 40è Aniversari

EDITORS

Agrupació Excursionista Talaia

PRESIDENT

Salvador Butí i Papiol

SECRETARI

Lluís Forgas i Serra

REDACCIÓ

Secció de Cultura

DIRECCIÓ

Josep Blanes

EDICIÓ

Blanca Forgas

MAQUETA

Josep Blanes

PUBLICITAT

Virtut Castro

COL·LABORADORS

Vicenç Carbonell

Toni Sagarra

Salvador Butí

M. Carme Barceló

Joan Sivill

Antoni Ordovàs

Josep M. Also

IMPRESSIÓ

Gràfiques Llopart

Sant Antoni, 63

Sant Sadurní d'Noya

Tel. 891 03 12

DIPÒSIT LEGAL

B-24.619-90

PREU DE VENDA

250 PTA

Els articles publicats en aquesta revista sempre expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni de la Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Foto portada:

L'Antoni Ordovàs, el Josep Blanes i l'Antoni Penna al pla d'Aiguallut, contemplant l'Aneto, agost 62, en una foto del Cassimir Massana

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

Diputació
de Barcelona

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Consell Comarcal del Garraf

SUMARI - Nº 249

4 EDITORIAL

Salvador Butí

5 40 ANYS DE CAMÍ

Antoni Ordovàs

12 LA TALAIA VILANOVINA

Vicenç Carbonell

15 40 ANYS. MOLTA VIDA! Crida als joves

Xavier Garcia

19 40 ANYS D'ESPELEOLOGIA I 25 ANIVERSARI DEL G.E.T.

Recopilació d'Anna Belchi

24 UN PASSEIG PER QUATRE DÉCADES TALAIEQUES

Josep Blanes

32 LA TIRALLONGA DEL GR

Agustí Poch

36 CRÒNICA DEL COTARRO TALAIEC

Equip de Redacció

38 L'ESCALADA A LA TALAIA

Toni Castelló (G.E.A.M.)

42 LA MARXA DE LA TALAIA

Antoni Sagarra

52 EXPEDICIONS FETES PER MEMBRES DEL G.E.A.M.

Àngel Vedo

57 CICLE D'EXCURSIONS PER A INFANTS

Blanca Forgas

63 L'ESQUÍ A VILANOVA

Paco Moya

66 L'ESTADA AL LOCAL DE LA TALAIA DE LA CORAL INFANTIL «L'ESTROP»

Joan L. Sivill

69 I JA VAN SETZE CAMPAMENTS D'ESTIU

Josep Blanes

74 EL TRISTAINA COM A PROTAGONISTA

Antoni Ordovàs

78 DATES IMPORTANTS DEL CARNAVAL EN EL TRAJECTE DELS 40 ANYS

M. Carme Barceló

81 NOTÍCIES I COMENTARIS

Equip de Redacció

1955 - 1995
AGRUPACIÓ
EXCURSIONISTA
TALAIA
40
ANIVERSARI

editorial

1955 1995
AGROPACIÓ
EXCURSIONISTA
TALAIA
40
ANIVERSARI

Quaranta anys ens poden servir per a moltes coses, per exemple per a recordar. És important recordar, i ho fem: exposicions retrospectives, retalls de diari, fotos antigues, anècdotes d'altres temps... Val la pena recordar per a poder mantenir vius a la nostra memòria els nostres errors i no repetir-los i els nostres èxits per a animar-nos. Som el producte d'una sèrie de fets i no podem ni volem oblidar-ho. Com més història tinguem més personalitat assolirem i serem més nosaltres mateixos. Recordem els nostres excursionistes que ens han precedit! Recordem les nostres actuacions de fa uns anys!

No podem oblidar que l'única realitat és el present i que és només amb l'esforç del treball diari que aconseguirem que aquests records es puguin projectar cap al futur. Mai no podem adormir-nos en els records, en la feina feta. Tothom té una missió en la societat i a la Talaia tots els socis són en més o menys grau responsables de la resolució dels problemes diaris, de vegades simplement assistint als actes que s'organitzen, participant en les excursions, intentant captar nous socis, amb petites col·laboracions o ajudant en l'organització de la vida social o fins i tot en la gestió general. Hi ha feina per a tothom. La nostra empresa no és d'un grup tancat sinó de tots aquells que vulguin veure en l'excursionisme una filosofia de vida que els reconciliï amb la seva consciència.

A més la nostra feina, la nostra actitud d'avui ha de projectar-se necessàriament cap a un futur que volem ple d'èxits i de satisfaccions per als nostres socis. Si entre tots ho volem disposarem d'unes bases sòlides, un local social propi i en condicions per a desenvolupar-hi la nostra feina, d'una base social consolidada per a recolzar les iniciatives, d'un prestigi entre la ciutadania i les institucions que és el resultat de la nostra pròpia actuació durant els quaranta anys, d'unes directrius ideològiques que sintonitzen i sintonitzaran cada vegada més amb els nostres joves: Amor al país, Catalunya, amb profund respecte a les altres cultures, el mateix que exigim per a la nostra, Amor a la natura i bel·ligerància contra totes les agressions al medi del caire que sigui.

És evident que amb aquestes bases hem de ser molt maldestres per a no aconseguir un futur brillant.

No oblidem, però, cap de les premisses que ens han mogut fins ara; si una sola d'elles es desfà, tota la feina d'aquests quaranta anys no haurà valgut per a res, o únicament per a recordar.

Natura, Esport, Pàtria, Cultura. Felicitats, soci!

Salvador Butí

40 ANYS DE CAMÍ

Aquest any té lloc el 40è Aniversari de l'Agrupació Excursionista Talaia. Des del proppassat Onze de setembre s'ha aconseguit aquesta significativa cota de vida associativa en què durant les quatre dècades un bon nombre de persones de totes les edats han contribuït d'alguna manera en la seva consecució. Ben bé una commemoració que representa un afermat projecte d'aquest excursionisme tan peculiar i arrelat al Principat.

Fou a les acaballes d'aquell estiu, un diumenge al matí en què per coincidència s'esqueia la històrica diada no celebrada aleshores; després d'anys de tempteig, a la fi es feia el pas definitiu per donar cos formal a l'Agrupació. En la seu que havia estat l'Orfeó Vilanoví, allí ens vam aplegar un grup d'associats de la Secció Excursionista «Atalaya» acollits des del 1953 en la Societat Coral «La Unión Villanovesa» per tal d'aixecar la següent acta constituent:

«Reunidos en esta fecha, en el local de Acción Católica de Villanueva y Geltrú, los amantes del Deporte Excursionista de la Villa, previo el permiso de la autoridad.

Se acuerda agruparse oficialmente bajo el nombre de AGRUPACION EXCURSIONISTA ATALAYA.

Nombrándose para iniciar los trámites legales a D. Miguel Fortuny Armajach, como presidente de dicha Agrupación, el cuál solicita la colaboración de los señores siguientes para formar la junta siguiente:

D. Pelegrín Escarrá Serrat como Vice-presidente, D. Tomás Muela Martínez como Secretario, D.

Ramon Moliné Martí como Vice-secretario, D. Antonio Ordovás Rabinal como Tesorero, D. José A. Rión López como Contador, y D. José Juliá Llobet, D. Ramón Lozada Galofré, D.

Juan Farrás Figueras, D. Vicente Gómez Alemany, D. Carlos Lozada Galofré, D. Pedro Dallá Gorgas, y D. Tomás Cruells Masip como Vocales.

Se acuerda igualmente fijar el

Col·locació de la creu de ferro al cim de la Talaia (2 maig 1954). Foto: A. Ordovás

Val·l de Benasc. Camí de l'Aneto (2-8-54). Foto: F. Puigdomènech

II Aplec a Sant Miquel d'Ordola (3-10-54). Foto Anxí Talala.

Inauguració del primer estatge social de l'Agrupació, al c. Sant Pau, 27 (22-1-56). Foto Anxí Talala.

domicilio Social en la calle San Pablo, 27 bajos, y presentar los estatutos de la misma a la aprobación de la Federación Española de Montañismo, a fin de encuadrarla legalmente.

Levantada la sesión, se extiende la presente para dar constancia de lo acordado. Signándose un pliego con la firma de los asistentes para remitirlo a la mencionada Federación. Firmado: Tomás Muela, Secretario.»

Per què va trigar tant a Vilanova el sorgir un fogar associatiu excursionista? Hi van haver alguns intents molt abans, i el més rellevant sorgí en els anys precedents a la contesa civil a través de la Secció Excursionista de l'Associació

d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial, l'Ateneu, institució que ja no tornà a rebrotar després de la desfeta col·lectiva.

Una ciutat com Vilanova necessitava d'una manera improrrogable comptar amb una entitat excursionista, i a aquella generació esvinçada, d'espardenya foradada, li pertocà d'escometre l'embranchida.

Com a derivat de la manca d'un club era freqüent que més d'un excursionista de l'entorn es trobés sense companys de la mateixa lleva disposats per anar als Pirineus o a altres indrets perquè els pocs que ho podien haver fet no sempre els condicionaments els eren propicis per tirar a les llargues.

Aquell mes d'agost les vacances se'm presentaven amb aquesta desfavorable circumstància. No em resignava, però, a desaproveitar uns dies tan desitjats de l'estiu i vaig decidir de marxar sol a la vall d'Ordesa.

L'extraordinària vall del Pirineu aragonès, en veure-la per primer cop, conferia una percepció paradisiaca capaç d'entusiasmar el més flegmàtic visitador. Resseguint l'orografia del formós «canyon», de primer fou emprendre la pujada per la Sendera dels Caçadors, traçat que s'enfila entre espessa boscúria, guanyant les cingleres fins atènyer la Faja de Peñal. Des del Balcó del Rei la panoràmica a vol d'ocell sobre la vall era espectacular. L'aeri senderet planejava llavors a trams molt desdibuixat entre les timberes, i com un acreixement es podia admirar l'emblemàtica edelweiss dels muntanyencs.

Un altre sector que m'era enigmàtic pel fet d'anar-hi sense més concurs que la pròpia capacitat va ésser el Circ de Cotatuero. Encetant la marxa en hora matinerana, s'havia de tramuntar en constant ascensió un bosc d'altíssims avets, una autèntica volta d'ombria absoluta fent de cobricel a la caminada. Tal com s'anava guanyant alçada, i en sortir de l'avetar, el senderó en contínues giragonses s'apropava a la cresta de la cresta de la cresta. A banda i banda les parets vertiginoses del Gallinero i la Fraucata en un devessall de tonalitats semblaven que anaven a desplomar-se al damunt teu. Una pètria simfonia de puixança mineral on el fragor de la cascada propera que no es clissava del tot sobreprenia en l'encrespall absorbent. Aleshores aparegueren les primeres clavilles, unes llargues perpalines de ferro clavades a la roca, un suport imprescindible per poder continuar. Al final, just a la pròpia paret es mostrava un tros de cornisa esfondrada, i aquí hi havia quatre clavilles fixades torçades en angle per poder assentar els peus. Anava grimpant preocupat fins on podria avançar, car aquest darrer obstacle oferia l'aspecte més compromès. Estava, però, tant a la vora d'aconseguir-ho -el dia era diàfan en sortir de la fondalada i l'aigua polvoritzada de la topant cascada, ensor-

didora, creava un arc de Sant Martí embolcallant l'abisme- que quasi sense adonar-me em vaig trobar a dalt dels prats. Com a recompensa un exquisit herbei eixint entre el tallant «lapiaz» exhibia la flora pirinenca en un embriagador present. El desig d'assaborir aquell nou paisatge m'esperonà a prosseguir no me'n recordo si pel barranc de Cotatuero o pel de Millaris i la Ribereta. Pel que havia llegit i d'intuïció recercava el terreny més accessible, i pel coll del Descargador encertava la Gruta Gelada de Casteret: l'entrada només. Dos anys més tard una bona colla de la Talaia gaudiríem de la gran sala gelada. Ara, però, m'adreçava per la gegantina tartrera de caòtics blocs fins abordar el fabulós portal que n'és la Bretxa de Roland.

Al vessant francès un altre circ imponent presidia la vall de Gavarnie. Era l'hora de retornar. Durant la jornada no m'havia creuat amb cap muntanyenc, i després d'una lleugera marrada descendia pel mateix itinerari fins a la vall. Encara era permesa l'acampada dins el parc, en una prada ran l'Arazas, no massa lluny de la casa d'Olivan.

No hauria d'acabar l'estada a Ordesa sense pujar al Mont Perdut. Al càmping estant vaig tenir l'avinentesa de fer amistat amb dos excursionistes barcelonins juntament amb els quals, l'endemà, després de sojornar al vell refugi de Góriz, arribaríem al cim.

L'any anterior havia sortit amb semblant incertesa en proposar-me de fer l'Aneto. Seria en el viatge d'anada a Benasc en què vaig tenir la bona sort de poder-me agregar amb els Srs. Francesc Puigdomènech i Joan Torra, dos bons excursionistes de la Garriga que també duïen idèntica destinació i mitjançant ells faria el primer tres mil.

Els dies següents, anant de travessada creuàrem el Port de la Picada i pel de la Montjoia férem cap a l'Artiga de Lin vers la Vall d'Aran, incloent seguidament una breu estada a la regió dels Encantats.

Pel 59 l'Agrupació ja funcionava, però en principi no amb suficient concurrència per sortir a l'estranger on les complicacions augmentaven sobremanera. Mirant d'enrastellar tants inconvenients, aquell estiu em dugué als Alps i passejant per la cos-

Relatant aquestes experiències vull remarcar les facilitats que actualment hi ha per formar un grup decidit a engegar una sortida de certa volada. Heus ací el resultat que hi hagi una entitat excursionista on els components poden projectar, combinar diverses pràctiques i rumbos diferents sense exposar-se a conjetures difícils de preveure, car prou entrebancs que s'afegeixen sempre en qualsevol actuació. Aquesta ha estat una de les moltes conclusions positives del fet de l'Agrupació.

Avenc de les Terradellas. Garraf (24-2-57). Foto: E. Valldosera

Exposant abreuats conceptes caldria fer una sèrie d'apreciacions envers l'afer excursionista en el decurs d'aquests anys.

Quan l'Agrupació va irrompre animosament en l'estadi públic de Vilanova i la Geltrú com una associació més -aleshores no n'existien gaires-, s'ha de suposar que alguna opinió escèptica o un interès delegat deuria mirar de reüll la incipient aventura dubtant de la seva continuïtat. L'aforisme al·ludeix que és més planer instituir que mantenir-se.

mopolita urb muntanyenca de Chamoni hi hagué igual fortuna que antany. Vaig conèixer els Srs. Joan Esquerra i Joaquim Gay, avesats excursionistes de Barcelona que junt amb una colla eren al càmping de Biollay on teníem parades les tendes. Haig d'agrair la deferència que tingueren en admetre'm a la seva cordada per aconseguir dos dies més tard el cim del Mont Blanc.

La setmana següent, en una segona etapa als Alps suïssos no hi hauria tanta xamba, puix en els tres o quatre jorns que vaig romandre a Zermatt, tot pujant fins al refugi de Hörnli, no es presentaria l'oportunitat d'enganxar-me amb un altre generós i inconnegut company per ascendir al Mont Cervin.

Amb clarividient procedir, des del començament ens vam arrambar -no podia haver estat d'altra manera- per beure en el doll d'aquest excursionisme tan propi i singular sorgit en el desvetllar del País. Intentant seguir les passes dels savis prohoms que amb el seu esperit idealista feren la descoberta d'uns indrets que pareixien oblidats; una terra, una cultura, un mode d'ésser, respectuós i universal.

I seguint aquest model d'esport i saber, al començ, el transformar un projecte en realitat fou un apassionat aprenentatge. Com aquell qui diu 'a quatre grapes' i molt d'il·lusió amb els escassos recursos de què es disposava es van engegar acampades, aplecs, travessades, sortides turístiques, curssets de mun-

tanya, d'espeleo i de català. Assistència a marxes, ral·lis i campaments intersocials. Planeres exposicions de postals, fotografies, fòssils i esporàdiques sessions de diapositives. De tant en tant algun reportatge de muntanya cedit per consuls de països veïns. Celebracions per Cap d'Any, sant Bernat de Menthon, participació en el genuí Carnaval de Vilanova; cooperar, tan fos; sense renom en qualsevulla manifestació de caire ciutadà. També va dur-se a terme un important concurs sardanístic. Més endavant l'intent de fer actuar els denominats Setze Jutges impulsors de la incipient cançó catalana comportaria una picada als dits.

En un abreujat compendi es podrien ressenyar els esdeveniments que conformen la nostra petita història.

L'u d'abril de 1953 es forma la Secció Excursionista «Atalaya» a redós de la centenària Societat Coral «El Coro». En aquest any es va iniciar el primer aplec a Olèrdola que seguirien un total de 9 de consecutius, fins el 1961.

El 1954 es posa una creu al cim de la Talaia i l'Onze de setembre de 1955 l'Agrupació quedà constituïda oficialment, essent en Miquel Fortuny i Armajach (a.c.s.) el seu primer president.

El 22 de gener de 1956 fou inaugurat l'estatge social del carrer de sant Pau, 27 baixos. El juliol del mateix any es crea la Secció de Muntanya i tot seguit va fer-se el primer campament d'estiu, en la carena del Montgròs, vora dels Vinyals. Al mes d'agost de 1957 fou la vall d'Ordesa la base per a un bon campament participatiu.

En el setembre del mateix any 1956 surt a la llum el primer butlletí informatiu per als socis amb Llorenç Domingo (a.c.s.) com a director, coadjuvant el Josep Blanes, aleshores principant meritori, i que continua en la tresca. A finals d'aquell any es formà la Secció de Cultura i dos socis pugen al Carlit.

Pel desembre de 1958 es elegí president Tomàs Muela Martínez

(a.c.s.). Per aquells dies quedà constituïda la Secció Folklorica. Uns mesos abans, durant les vacances, es dugué a terme un assenyalat campament a la vall de Benasc.

El 15 de febrer de 1959 s'inicia la I Marxa Social al massís del Garraf i pel juny es deixa un llibre registre al Pic de l'Infern per un nombrós grup de socis en el transcurs d'una travessada. D'altra banda, a l'agost, un soci pujaria al Mont Blanc.

En 1960 un equip pren part en el II Ral·li d'Esquí organitzat pel C.E.C. A l'estiu, fent una llarga excursió pel Pirineu català i aragonès, un nodrit grup ascendeix al Mont Perdut i l'Aneto.

A la tardor la Secció Folklorica organitzà un gran concurs de Colles Sardanistes en el Camp Municipal d'Esports a benefici de la Sala Antipoliomelítica de l'Hospital de Sant Antoni Abat.

En el gener del 61 es du a cap

Campament de Tardor a Sta. Fe del Montseny. Cim del Turó de l'Home (12/13-10-57). Foto Arxiu Talaia.

el primer campionat d'esquí de fons i descens als Rasos de Peguera.

Per l'agost, després de mesos de feina, s'inaugurà el segon local, el del carrer Anselm Clavé, 3 baixos, amb l'assistència de nombroses personalitats i ensem hi fou present el Sr. Francesc Martínez Massó, President de la Delegació de la Federació Espanyola de Muntanyisme a Catalunya.

El 1962 a l'Agrupació li pertocà d'organitzar el IV Campament del Mediterrani, instal·lat a Castelldefels. L'Aplec, que fins aleshores es feia a Olèrdola, aquell any començaria a fer-se a l'ermita de Lurdes en un seguit de 31 ininterromputs, fins al darrer de 1992. A la tardor, en Josep Blanes proposà una prova anomenada «Escorpió» que consistia en diferents tipus d'orientació per muntanya de la qual es farien algunes edicions en anys a venir.

El 1963 tres socis pugen, per segona vegada, en criteri social, al Mont Blanc. A darrers d'any és nomenat president en Pere Camarós Robert.

El 1964, durant un campament de primavera a la Font del Bosc, a Canyelles, és plantada al cim del puig de l'Àliga una creu de bones proporcions, acompanyada pel bon amic desaparegut Joan Virella Bloda, investigador de les nostres comarques. En aquest any es constitueix la Secció d'Esquí.

Pel 1965 és guardonat en Tomàs Muela amb la Medalla d'Argent de Muntanyisme, atorgada per la delegació de la F.E.M. És el temps en què es llogà el refugi Baldrí, al Ripollès. Aquell any dos equips de la Talaia queden classificats en primer i cinquè lloc en el VII Ral·li d'Esquí. M. Ferrer i X. Salleres pugen al Mont Cervin; és l'any del

centenari de la primera ascensió a l'emblemàtica muntanya dels Alps. En l'Aplec de Lurdes, l'Argimir Granell engega com a novetat el Cross de la Talaia, que, sortint de Vilanova, arriba a dalt del cim i davalla vers Lurdes.

L'abril de 1967 l'Agrupació és guardonada amb un premi d'estímul adjudicat per la Diputació Provincial de Barcelona.

A primers de 1968 és elegit

Pujant la glacera cap al coll de Coronas per assolir l'Aneto (agost 58). Foto: A. Ordóñez.

com a nou president l'Antoni Llurba i Folch. Durant l'Aplec de Tardor de Lurdes i en el centenari de Pompeu Fabra, és commemorat amb la col·locació d'un monòlit dedicat a l'insigne filòleg. En aquests anys 69, 70 i 71 es duen a cap els anomenats Ral·lis de Baixa Muntanya, una nova competició social. També queda conformada una Secció per a Infants amb les conseqüents sortides a muntanya dutes a terme i amb dedicació pels seus monitors.

El 1972 surt elegit president -el cinquè- Josep Blanes Mínguez. Durant aquest període hi ha el projecte -després realitat- de l'abocador d'escombreries a la vall de Joan, en ple massís del Garraf i l'Agrupació presenta estudis a l'estament que pertoqui i dona testimoni i refús envers el que pot ésser un fet irreversible a la fesomia i conseqüències per al muntanyam.

Pel gener del 75 l'entitat s'instal·la en la dita Casa Coloma i actual estatge del carrer Comerç num. 4 i durant uns anys -i encara no s'ha acabat- s'aniran fent arranjaments i millores.

En el 76 en Lluís Daviu i Bergó és nomenat nou president. És un marxador talaienc empedreït i com a tal mira de potenciar la Marxa per Descripció, que des del 1974 és una cursa inter-social.

El 1980 Josep Julià i Llobet (a.c.s) és designat president de l'Agrupació. Aquell any es va celebrar el 25è aniversari i en un sopar en què hi hagué molta assistència de socis van ser lliurades les primeres medalles als components de l'entitat que aconseguien aquella condició d'antiguitat.

En el transcurs del mandat de les dues reeleccions que tingué aquest setè president es feren diversos acondicionaments al refugi Baldrí. Alhora s'establí durant uns anys una

dita Setmana del Soci. En la primavera de 1984 s'organitzà el XXXIV Campament General de Catalunya al Càmping Vilanova Park (Mas Roquer).

Era l'època en què la Secció de Cultura començà d'organitzar les travessades per Catalunya a través dels itineraris traçats pels Grans Recorreguts, modalitat ben estesa des de temps per una bona part d'Europa.

El 1988 és elegit el vuitè -i actual- president, en Salvador Butí i Papiol. Si les Juntes anteriors estaves compostes per persones de totes les edats igualment hi són ara, però, i com és natural, sorgits d'una altra generació; tot i que hi ha en Blanes i el Jani, jovenívols llavors, i ara més madurs que segueixen en actiu.

El 1992 l'Agrupació tingué el compromís d'organitzar la 56a Marxa de Regularitat de Catalunya a la comarca de l'Urgell. Pel 93 es canvià l'enfocament de l'Aplec de Lurdes i es redreçà la nova ubicació en els terrenys de la Masia Cabanyes.

L'humil butlletí que durant tants anys va sortir mensual, bimensual, o de vegades molt restringit per les circumstàncies de tot tipus, tant econòmiques com burocràtiques, des del 88 canvià de format i va començar a sortir trimestralment. Des del primer fulletó fins a la present revista han aparegut en aquests 40 anys 248

publicacions! La seva lectura és en veritat d'interessant contingut; senzilla, honesta, de bona voluntat i fe, que estima el que descriu i representa, en cada moment i època reflectint en el nostre fet d'excursionistes, l'ambient d'una ciutat i la societat que hi viu. El resum més amunt expressat és merament orientatiu; resseguint aquest recull de publicacions te n'adones de l'espai transcorregut i de l'evolució en variats aspectes.

Menció a part, cal ressenyar el Grup d'Escalada i Alta Muntanya, G.E.A.M., o el Grup Espeleològic Talaia, G.E.T., els integrants dels quals a vegades es juxtaposen per superar parets com la de Terradets i un llarg etcètera, vivint les dificultats dels Pirineus i els Alps. Escaladors d'elit han participat en expedicions a l'Alam-Kuh, a l'Iran, l'Ausangate, i un intent al Chacraraju als Andes, el K2 al Karakorum, el Tukuhe a la serralada himalaïenca, l'Atlas, o la impressionant paret del Capità en la vall californiana del Yosemite. Exploracions espeleològiques d'envergadura

com la de l'Illaminako Ateak al Pirineu navarrès... Somnis inversemblants quan s'inicià l'Agrupació!

Ara bé, per impulsar tal quantitat de propòsits cal treballar, endegar, cercar polsadors perquè l'entitat rutlli el millor possible i que aquest feinejar desaparegut el rebi tothom que integra l'associació. Divulgar la muntanya, perquirir recursos per facilitar una ben aplicada administració, i de retruc incrementar el patrimoni perquè ho pugui gaudir el soci, o tal vegada algun estudiós de qualsevol procedència i estigui interessat en matèries muntanyenques que amb els anys s'han anat acumulant en l'arxiu de l'Agrupació.

Sempre ha estat així, i si no d'una forma o altre els problemes a superar a tothora poden haver estat els mateixos. O potser ara més complexos pel ritme del quefer actual.

Cada temporada es van fent o es duen a cap la Caminada Popular,

Participació de la Talaia en el IV Raïl d'Esquí (C.E.C.). Cim de la Torre d'Eina (18/19-3-62). Foto: Cardona

prendre part en el carnaval, festa inveterada dels vilanovins, la Marxa Social i Intersocial d'Orientació per Descripció de marcat prestigi en aquest camp de proves. Aparellar les etapes i conseqüents viatges del GR, excursions de «Coneguem Catalunya». El Campament Social d'Estiu, l'Aplec de Tardor, audicions de sardanes, l'exposició de bolets, les esquiades quan arriba l'hivern. El manteniment del Refugi Baldric, curssets d'escalada i espeleologia, la programació mensual d'activitats, els butlletins, després la revista trimestral, els divendres culturals...

El cúmul citat, però, cal que algú el gestioni. I aquestes persones són uns socis elegits per les assemblees anyals, la Junta Directiva, un equip que durant un temps dirigeix aquesta tasca tan coratjosa, efectiva, com aquell que no fa res, de vegades amb algun desplaent passatge. Sense més obvençió que l'agulló estimulant de tresscar en un ambient que la nostra afecció ha escollit, i bé es mereixen l'escalf del col·lectiu que presideixen. A més a més hi ha la col·laboració d'altres persones que també tenen cura en diligenciar comeses per al bon funcionament de l'entitat. Tot lliurant hores tretes de la particular pertinença envers la dedicació a l'Agrupació; en aquesta hora present, individualista, competitiva, l'actitud és digna d'aprovació, i un

exponent a seguir pels joves atrets a una empresa de valuosos contingut cívic.

La influència ètica que pot desprendre's de l'excursionista continua vigent, i no perdrà encís per recercar, admirar, conservar tants espais naturals o el patrimoni artístic escampat per arreu d'on caminem, llegat que mereix la protecció i el respecte de tothom. Hi ha moltes maneres de fer país, i a pas de motxilla és un bon mitjà per aconseguir-ho.

Què ha transferit l'Agrupació, gremi excursionista en aquests 40 anys d'existència? De principi difondre l'afecció, intercanviar amb entitats afins i més; per mitjà dels butlletins, concordances personals, avinences, participar, «competir», celebrar, deliberar, aprehendre, invitar, discrepar, cooperar, acomiadar-se... Adquirir material idoni per tal de moure's per les muntanyes d'ací i d'allà. Posseir a poc a poc un estatge cada vegada més adequat; la novella Agrupació ha crescut i madurat. Però cal cuidar-la, preservar-la.

Tothom pot anar per lliure a recórrer els grans espais, és, però, incomparablement millor comptar amb el suport d'uns amics, uns mitjans, una informació.

Tot això ha estat possible mercè a l'esforç de les moltes Juntes que

hi han passat, dels socis plegats, protagonistes, que en una època o altra han deixat petjada, i amb el seu alè, pacient o actiu, i diversa experiència, van ensolcar el traçat de la Talaia per atènyer aquest perllongat molló.

Ben segur que hom ha experimentat a la crida, ja en la juvenesa o qualsevol etapa, vivències que han emplenat bona part de la vida; projectes, aventures, consecucions, i al mateix temps decepcions. Convisquent companyonies, camins i recreacions d'esperit, i tal vegada bells somnis inassolibles.

Quan s'escauen unes dates assenyalades vénen a la memòria l'enyor de molts amics que ja ens deixaren, però mantenim ben viu el seu record i estima. Noms que ens feren costat contribuint i donant sentit a l'Agrupació.

Essent un dels components que restem de la Junta inicial, i d'anteriors temptatives, a les envistes d'un mostrari on no hi havia massa coses per escollir, no puc menys que exaltar la sortosa vena que un dia ens il·lusionà i dirigí les inexperthes passes envers aquest excursionisme inqüestionable, volgut, que ara, emmarcat en la Talaia, rememora un Aniversari.

Antoni Ordovàs
setembre 1995

Xurreria
Trifón
★
VILANOVA I LA GELTRU

LA TALAIA VILANOVINA

La nostra Agrupació celebra enguany els quaranta anys de la seva constitució. De tots és conegut que l'entitat porta el nom d'una emblemàtica muntanya del nostre municipi. La **Talaia** és, juntament amb el puig de l'Àliga i el puig Montgròs, una de les elevacions més representatives de la contrada, però de les tres eminències la **Talaia** és l'única del nostre terme municipal, ja que l'Àliga (que té 463 m) pertany a Canyelles i a Olèrdola i el Montgròs (amb 359 m) és de Ribes i de Canyelles. Així mateix la modesta **Talaia** (que només arriba a 280 m)¹ la compartim amb Castellet i amb la veïna Cubelles, que no arriba ben bé al cim, ja que la seva fita queda una mica al sud del lloc més alt, a uns 275 m d'alçada, per damunt del fondo Gran.

De Talaies i de les seves homòlogues «Atalayas» castellanques n'hi ha arreu. També existeix la possibilitat que un cert nombre de «Ta-

lades» siguin la deformació gràfica d'una antiga «talaia». Davant l'abundància d'aquests topònims en la geografia catalana, ens limitarem a les «talaies» penedesenques. A més de la **nostra Talaia**, hi ha o hi havia la de Calafell, la de Vilaseca (Cunit), la de Lavern (Subirats), la de Sant Martí Sarroca i la més alta de totes, la del Montmell. També tenim un diminutiu de la Talaia, el **Talaió** de Rocacrespa, muntanyeta situada a migdia de la muntanya, damunt la carretera de l'Arboç.

Què és una talaia? Qualsevol diccionari us indicarà que és una torre d'on es pot observar mirant de lluny per donar avis del que hom hi descobreix. També indica l'acció de vigilar. I antigament volia dir «talaier». Segons Coromines, «talaia» ve de l'àrab «talâyic», plural de «talica», 'vigilant en una talaia', significat així el 'lloc on es posava el talaia' o 'el talaier'. Aquestes torres d'observació

i vigilància, mantes vegades construïdes pels àrabs, foren reaprofitades pels nous pobladors cristians i d'aquí la persistència del mot originari en molts llocs de la península hispànica. En aquest sentit l'arabista Pere Balaña remarca la gran quantitat de «tallades» existents en el país, no pas totes en terreny abrupte o trencat, argumentant que alguna d'elles podria significar una «talaia» en produir-se un canvi de topònim per una senzilla traducció o adaptació de l'àrab al llatí o al català. Com exemple fa esment de «El Tallat» (santuari urgellenc de Vallbona de les Monges), segons ell nom aràbic que vol dir 'les Talaies'. Potser té raó en algun cas, però les «tallades» que coneixem normalment són llocs tallats verticals o cingles i aquesta és l'opinió dels filòlegs de més prestigi.

Passem a relacionar i detallar les talaies del nostre entorn.

La Talaia de Calafell

És un pujol de 132 metres situat a Segur, un pèl al nord del mas de la Mel. En el seu cim, anys enrere s'hi trobaven les ruïnes d'una torre de guaita medieval de planta rodona un xic ovalada. Aquesta muntanya segurament correspon a l'antic **mont Far** i després **coma Farella**, límit meridional del comú de les universitats de Cubelles, La Geltrú i Vilanova.

Amb el nom de **Coma-farella** durant els anys setanta s'havia projectat una urbanització que portava la denominació d'una enrunada masia que era situada en el falder sud del Pujal, turó proper a la **Talaia**. Ara els mapes hi posen el nom del Graó (?), bandejant la designació anterior.

La Talaia, vilanovina. Una vista de l'any 1989 des del camí de Mas Ricart. Foto: V. Carbonell.

La Talaia de Vilaseca (Cunit)

Situada uns cinc quilòmetres al NE de l'anterior, és esmentada en el capbreu de 1593 afrontant amb la quadra de Vilaseca, caseriu centrat en la masia del mateix nom, la més antiga de totes les que ocupen avui dia el terme de Cunit, tocant al límit de Cubelles i ran del camí que de Cunit anava a Castellet. Després aquesta **Talaia** fou coneguda per **puig de Tiula**, nom que agafà una masia emplaçada a migdia i el d'una urbanització sorgida els anys seixanta. La Talaia del puig de Tiula devia ser una torre de vigilància pertanyent a la quadra de Vilaseca, ja que era coneguda aleshores com «la Talaya de Vilaseca».

La Talaia de Lavern (Subirats)

Ara coneguda per la **torrota del Moro**, fortificació que els arqueòlegs diuen que és romana. Situada en un turó de 270 metres, surt documentada l'any 1587 com a nom de lloc d'una casa de pagès anomenada Jaume Martí de la **Talaia**, una de les masies més antigues del terme, la qual fou l'origen del que fou caseriu de Lavern.

La Talaia de Sant Martí Sarroca

És un turó de 483 metres que fa de contrafort llevant de la serra del Montmell i un mirador que gaudeix d'una gran visió. En el seu cim resten les runes -més aviat un amuntegament de pedres- d'una possible guàrdia que albirava el congost de Marmellar en el paratge de les Roques Miloqueres, que són una fita de partió del municipi del Montmell amb els de Sant Martí Sarroca i

de Castellví de la Marca.

La Talaia del Montmell

Una urbanització propera a l'abandonat poble de Marmellar porta el nom de «Atalaya Mediterránea», entitat urbana immediata a les Ventoses, que ara es vol catalanitzar per la «Talaia», com ho féu al seu dia la nostra Agrupació. Aquesta colònia de segones residències (actualment

només fou substituïda per l'inaccessible castell construït en la **Dent del Montmell**, que sols té 781 metres d'altura.

La Talaia de Vilanova

La nostra Talaia és a uns quatre quilòmetres de la Talaia de Vilaseca. La **muntyanya de la Talaia** i la serra que l'uneix amb l'Aliga han marcat de sempre el límit meridional de l'antic terme de Castellet amb les jurisdiccions de Cubelles i de La Geltrú. Mentre, el torrent de la Pastera, el fondo del mas de l'Artís, el torrent de les Oliveres i el fondo del Griffi, que baixa del coll de les Palmeres, feien de frontera entre Cubelles i La Geltrú. Des del coll de les Palmeres fins a la Talaia i d'aquesta Talaia al puig de la Nina (creuant el Foix entre Lurdes i can Cucurella), fins als confins de Cunit, el terme de Castellet limitava amb el terme del castell de Cubelles. La part de migdia de la Talaia, des del Trader al mas Ricart i des de la Talaia fins al Jui del Moro, esdevingué terreny de la quadra de Rocacrespa, districte especial dins el castell termenat de Cubelles que gaudí de jurisdicció separada de la de Cubelles, com també en gaudiren les quadres d'Adarró, Enveja, Gallifa, Cunit, Segur i Vilaseca.

La Creu de la Talaia i al fons l'ermita de Lurdes (1969). Foto: V. Carbonell

més d'una s'ha de transformar en primera) no té res a veure amb la **Talaia del Montmell**, punt més alt de la serra del Montmell amb 861 metres i conegut pel **Nas del Montmell**, que és, alhora, l'indret més enlairat del Penedès. El fet de trobar-hi ceràmica ibèrica indica que l'emplaçament fou una pretèrita vigilància, que

Aquest límit de Castellet amb Cubelles data de l'any 999, és a dir, de gairebé mil anys. Llavors el comte va vendre a Gombau de Besora el «lloc de Cubelles prop de Rocacrespa», en territori de la Marítima d'Olièrdola, que corresponia a la parròquia de Sant Miquel des de la seva consagració i dotació l'any 991. D'aquella fixació de límits, l'únic topònim cert que ha quedat en la línia

El cocó de la Talaia (1969). Foto: V. Carbonell

L'antiga capelleta de la Talaia, avui desapareguda (1969). Foto: V. Carbonell

de demarcació és el «Bargallone», que podem traduir per 'el bargalloner' i anomenem ara coll de les Palmeres.

Vilanova i les quadres van créixer dintre el nou terme cubellenc i no va marcar-se cap altra divisió fins que fou creada la parròquia de Sant Antoni Abat. De fet, la primera notícia de **la Talaia** és de l'any 1358 (poc abans de la citada creació de la parròquia). En un atorgament reial de poders i jurisdiccions civils i criminals al batlle, se li donà permís per aixecar forques i costells on millor plaqués, posant-se'n una en el **puig de**

la Talaia (A. Virella, «Vilanova i la Geltrú», pàg. 183, 1974).

En constituir-se l'any 1363 la parròquia de Sant Antoni, es van haver de posar límits o fites de partió, que començaven «in Montanea ubi consuevit teneri **Latalaya** quaeque vocatur **Reembres**», és a dir, 'en la muntanya on era acostumat tenir **Latalaya**, anomenada **Reembres**'. D'aquesta manera es revela que **la Talaia** antigament era coneguda per Reembres (que significa 'redimits') i lògicament agafà el nom actual per la 'talaia' que s'hi posava per vigilar. Des d'aquell any

1363, la línia termenal entre Cubelles i Vilanova és pràcticament una línia recta des de la Talaia fins a mar, ratlla que també partí la jurisdicció de la quadra de Rocacrespa, algunes masies de la qual quedaren dintre la parròquia de Santa Maria de Cubelles i les altres van passar a la nova parròquia de Vilanova.

Dos segles després hi va haver la necessitat de descriure les fites parroquials i tornaren a fer-ne referència: «de la muntanya de **la Talaya** y baixa fins el Puig-Torrat». De l'antiga denominació ja no se'n tenia memòria. Però així com nosaltres adoptarem el nom de la Talaia, una publicació de caire cultural de la nostra ciutat ha legitimat el de Reembres per rememorar el passat de la nostra història.

Des que la muntanya de la Talaia fou escollida per l'excursionisme vilanoví s'hi van fer diverses anades. En una molt primerenca, el 2 de maig de 1954, fou instal·lada la creu de ferro del mirador. El cocó del cim fou inaugurat l'11 de desembre de 1960 i la capelleta de fusta amb la Moreneta data del 22 de novembre de 1964. I per què no dir-ho, el gran incendi que devastà la simbòlica muntanya s'esdevingué el 2 de setembre de 1988. L'actual aspecte de la Talaia no és agradable, però confiem que es vagi recuperant de mica en mica fins a tornar al seu paisatge natural, semblant a la fesomia que tenia quan fou elegida com a representació de la nostra Agrupació. Desitgem millor vida a la Talaia i molts anys a la nostra Agrupació Excursionista que la simbolitza.

Vicenç Carbonell i Virella

¹ Existeix una geografia comarcal segons la qual la Talaia té diferents alçades. A la pàgina 220 diu que té 297 m, a la 222 en posa 280, a la 244 es llegeix 288 m i a la 265 en té 275. En canvi, l'any 1949 i en un altre llibre, la Talaia era molt més alta: 315 m. Oficialment, segons el Mapa Comarcal Garraf-17, de l'any 1994, la Talaia té 279 metres.

40 ANYS. MOLTA VIDA! CRIDA ALS JOVES

Sí, quaranta anys són molta vida. Per a moltes persones, tant en l'ordre individual com en el col·lectiu, sovint no són gaire cosa; són, simplement, un transcórrer els anys, un matar el temps. Per falta d'objectius, per desgana, perquè no s'han cercat ocasions. Per a l'Agrupació Excursionista Talaia no ha estat així. Els seus anys d'existència, des del moment del seu naixement, han estat uns temps de vida en gran, exuberants. Els objectius hi han estat àmpliament desenrotllats, de desgana no n'hi ha hagut ni mica, i les ocasions les ha aprofitades totes per fer feina de la bona.

A Vilanova no hi havia hagut mai un centre que aglutinés tota la gent que estima la natura, que de la muntanya i del camp en fes el motiu sobresortint de la seva vida. Hi havia hagut, els anys vint i trenta, dintre del benemèrit Ateneu Obrer, una Secció que també es preocupava, en l'aspecte científic, del descobriment dels valors arqueològics i etnogràfics en els contorns comarcals. Poca cosa més. El món excursionista, dintre de les associacions vilatanes, no deixava d'ésser una sortida més, esporàdica, a unes ànsies culturals. I, és clar, l'excursionisme, tant si és practicat per motivacions científiques com pel goig de la vida sana que hom hi troba, és tota una manifestació potent del valor personal, de consciència ciutadana, d'arrelament patriòtic.

Fa uns mesos vaig fer des d'aquestes mateixes pàgines la glosa d'allò que per a mi és l'excursionista, en pla personal, i l'excursionisme, com a empresa col·lectiva. L'excursionista el veig en tant que home de fe, home savi, home patriota, home romàntic. L'excursionisme, hi afegia, és per a mi fonamental com una cultura.

El desenrotllament d'una persona es fa a través de molts mitjans, com són assistir a l'escola, llegir llibres, escoltar ràdio i seguir conferències, mirar televisió i mitjançant les

dots de l'auscultació de les persones, de la confrontació d'experiència i, sobretot, de l'observació de tot allò que ens envolta. I la cosa principal que ens envolta és la natura. Ella, quan s'ha tingut la sort d'haver tingut el mestratge d'un home o d'una dona que, des de la infantesa, ens ha alligonat en la millor càtedra que es pot rebre en aquesta vida, és la que ens explica, calladament, allò que mai no podran fer tots aquells mitjans de què parlàvem. Aquells mitjans són necessaris, indubtablement. Per això estem en societat. Però mai no podran suplir la gran veu silenciosa que ressona dintre la natura, que ens parla del gran misteri de la vida de l'home i de l'univers. L'home que no ha pogut portar a cap això, que és la gran majoria, es pensa que ha xumat el millor de la vida, i que el trepig de l'asfalt calent i la fortor que desprèn, ja ho ha fet tot.

Això, precisament tot això, és el que ha donat a conèixer a la gent vilanovina l'Agrupació Excursionista Talaia, que ho ha fet per tal que fossin molts els qui tinguessin vida autèntica, i la tinguessin en abundància, a través d'aquest observatori magne, magistral, que el creador del món ha posat al nostre abast. Perquè, és clar, és una gran pena que els homes tan afanyats a aconseguir bons negocis, en el gran mercadeig de la vida, passin de llarg d'un dels elements bàsics.

Una mostra de l'excursionisme vilanoví pre-talaienc. Prades, 1935. Foto: Arxiu Joaquim Balg

Aquesta, en síntesi, és la feina que ha fet la Talaia en els quaranta anys que ja porta viscuts entre nosaltres. Tot el que ha promogut, la descoberta científica, amb la flora i la fauna, el romànic i el gòtic, la història i la tradició, la toponímia dels racons més humils, els cants i les llegendes, l'escalada i l'esquí, l'aplec i el campament, tot, no són res més que assignatures indispensables per ajudar a obtenir aquest home nou que ha de petjar la vida sabent el que s'hi fa i el que ell s'hi proposa. Perquè el més lamentable de tot és viure segons els canons que ens imposen molt sovint uns antivalors i que nosaltres som incapaces de dir-hi la nostra i d'avenir-nos a caminar pels solcs escollits pels altres.

Era el 1944 que els qui, ja joves fets, que havíem hagut de tastar en la pròpia carn la tragèdia de la guerra incivil, ens organitzàrem per dur a cap el nostre paper de revitalitzadors de tot allò que consideràvem indispensable en la vida d'un país. Fou quan iniciàrem la Secció Folklòrica, que s'això-plugà a la Unió Vilanovesa, perquè era l'única entitat vilanovina que subsistia i on la similitud d'ideals podia fer factible la cosa. Allí hi férem tot el que permetien aquells moments. Era poc però molt. Ja hi ha un llibre que en parla, que és «La Secció Folklòrica de Vilanova i la Geltrú. Una contribució al redreçament cultural del poble després de la desfeta». Després, i ja fa força anys, una vegada vençudes les dificultats, aquell jovent reiniciaren, amb el nom d'Amics de la Sardana, la tasca, a l'empara de la Talaia, desitjosos d'ésser aglutinadors i no disgregadors.

Per altra banda, tocant els

anys cinquanta, que es començaven a llucar petits signes de canvi entre el jovent català Vilanova no n'era una excepció. Eren aquells nens que la guerra havia atrapat en plena infantesa o, com a màxim, a l'inici de l'adolescència. Ells no sabien ben bé de què es tractava. Ells miraven i no veien. Però, alguns, bastants, intuïen.

Antics excursionistes vilanovins damunt la fita del puig de l'Àliga l'any 35.
Foto: Andreu Joaquim Baig

Hi havia uns fets que sí que els havien marcat, que eren la gana que havien passat, els sorolls dels avions que s'acostaven i del gran estrèpit que feien les bombes, de les cases ensorrades, del pare que era al front, o que havia hagut de fugir. Tot això, per força, impregnava en ells tota una manera de fer i de ser. Poca cosa sabien de sortir al carrer a jugar a pilota amb el farcell d'uns drapots ben lligats amb cordills, a les cinc pedretes, de sortir d'excursió, etc. Portaven al damunt l'empremta de la tristesa, de la dissort.

Alguns d'aquests nois, en fer-se grans, deixant les calces curtes, començaven a prendre posicions. Ells no ho sabien. Però ho feien. Llavors, més clarament, veien, ja amb els propis ulls, un enfilall de fets que els tenien estranyats, estemordits. Veïem com es comportaven els grans que tenien a la vora, sempre silenciosos i passant com d'amagat, i els grans que deien que manaven, amb cants, crits, desfildes, banderes victorioses, misses de campanya, companys més grans que ells que havien d'anar, forçats, a arranjat carrers o a desenrunar cases i fortificacions, pares que eren a la presó o als camps de treballadors.

Ells no hi podien fer res. Però el que podien fer ho feren. Fou despertar, prendre consciència o, a la seva manera, posar-se a treballar. Com? Van veure que eren joves, que en tenien tota la potència i estaven desitjosos de conèixer el país, de petjar-lo, d'estimar-lo, a través de les seves carenes i cims, de rius i valls, i dels tresors que ell enclou, que són les restes que hi han deixat els segles, ermites i ponts, muralles i ensenyas.

Un d'aquests nois vilanovins eren Silveri Lleó, Ramon Lozada, Antoni Ordovàs, Vicenç Gómez, Josep Julià, i s'hagueren de conèixer a les deus de Torrelles, en una excursió que s'hi féu el 18 de juliol de l'any 1947. Era la Festa del Treball que havia instituït aquell règim, i les fàbriques tèxtils, Marquès o Font Vilaseca (la fàbrica nova), aquells anys n'organitzaven alguna per a la seva gent. Un camió, amb unes posts per seient, i amunt. Allí, prop d'aquelles fonts, s'adonaven que no coneixien res de la comarca i molt menys de més en-

llà. I s'entusiasmen a treballar per tal que això no continués així.

De moment, es trobaven al capdamunt de la Rambla Principal, al banc de pedra (els bancs que va regalar Gumà i Ferran) que hi havia davant del quiosc Canaletes. Allí, un cop per setmana, tot celebrant un incipient consell de família, aquell hivern, els vespres, sortint del treball, hi passaren bones estones de fred. Però el jovent no el sent. Un dels que s'hi havia incorporat, Gálvez, un dia els va portar una ampolla de conyac per tal que es reanimessin. Fins que l'amo del quiosc, veient com s'ho passaven aquella pobra canalla, els féu entrar al magatzem que tenia al darrera (l'actual bar Canaletes), que era ple de cadires i de trastos. En un racó hi havia la taquilla per a la venda d'entrades per al cinema Apol·lo. Es feia així, per comoditat del públic, perquè s'havia vist que a les taquilles de l'Apol·lo no hi anava ningú.

Mentrestant, un d'ells, Josep Julià, va haver d'anar a viure a Barcelona per problemes de família. El seu pare estava agafat i la mare ja anava massa carregada amb la feina a la fàbrica. Ell anava a viure amb una tia, que era conserge al Club Muntanyenc Barcelonès, a la Plaça Reial. Allí és on va començar a doctorar-se en muntanya. Va anar a Montserrat, a la Serra d'Obac, als cingles de Bertí, a les Guàrdies, al Figaró, al Tagamanent, al Matagalls, al Turó de l'Home, al Pic de Bastiments. Déu n'hi do. Aquells xicots li foren uns bons mestres. I ell es convertí en bon alumne. Hi havia Narcís Monturiol (parent de l'inventor), que pocs anys després havia d'ésser una autoritat en el camp de la geologia i professor de ciències naturals a la Universitat. Uns altres eren Lloveras, Tort, Prats, Capeta. Prats havia de morir poc després en una travessia amb esquí de Núria a la Molina, i Capeta finà a la paret del Cilindre de Marboré, a Osca, al massís de les Tres Sorores (de «sores», germanes, perquè allí hi ha tres cims que tenen formes de monges).

El grup vilanoví, que ho tenien tot mig planejat, hagueren d'anar a fer el servei militar. El temps de la mili no els havia refredat, sinó al con-

trari. De mica en mica el grup creixia. Quan ja eren uns deu, que és el mínim que era exigint per la llei per formar una secció de muntanya, s'hi decidiren. Ja li tenien posat el nom: Club Alpí Vilanova. En castellà, naturalment. S'hi havien afegit companys nous, Valls, Joan Roig Toqués, el barba roig, Grifoll i, com a veterà, Miquel Fortuny, forner de la Geltrú, home que sempre s'havia distingit per les seves afeccions a totes les coses que significuessin vitalitat de país, excursionisme i folklorisme. Un primer obsequi seu fou una tenda de muntanya, destinada als més preparats.

La primera cosa que van fer fou demanar aixopluc a La Unió Vilanovesa, on romangueren durant un parell d'anys. Però el seu ideal era la creació d'una entitat amb personalitat pròpia. Des d'allí ja projectaren sortides que per a ells eren d'envergadura. I així fou com, ben preparats els estatuts, aprovats pel govern civil, van anar a la creació de la «Agrupación Excursionista Atalaia». Llavors encara tothom, tant de la muntanya propera com de l'Agrupació, en deia «l'Atalaia». El local que van trobar òptim, de moment, per posar-s'hi era al carrer de sant Pau, als baixos de la casa que havia pertangut a la família de Joan Macià, germà de Francesc, President de Catalunya. Els socis ja arribaven a una bona cinquantena i molt aviat s'incrementaren. Ja s'hi van co-

mençar les seccions d'espeleologia, d'escalada, d'esquí, de campaments, de marxas.

Allí, l'any següent ja hi férem les classes de llengua catalana, de manera gens ostentosa, a la callada, que el temps no donava per més. Hi prengueren part durant un parell de cursos una bona colla de nois i noies, que han conservat l'amor a la llengua. Algunes noies fins i tot després ja organitzaren curssets pel seu compte. Als finals de curs hi vingueren a donar ànims alguns dirigents, ara ben coneguts, com Albert Mament, Guillem-Jordi Graells i Josep Espar i Ticó. És un record que rememoro amb goig. Des de llavors, al Butlletí de la Talaia, de qui us parla o d'Aurèlia Rion aparegueren força articles que enaltien la llengua o en recordaven les normes. Bona feina, que estic convençut que donà el seu fruit.

Els dirigents de la Talaia, veient que no cabien al local, busquen un nou estatge, que trobaren al carrer d'Anselm Clavé, al barri de mar. Era un local que havia servit d'estable. La mestressa, la senyora Mercè, masovera de Solicrup, tia de la família de Ca la Rossa, va donar facilitats per tal que l'entitat el reformés i els cedí un petit terreny del costat per tal d'ampliar-lo. Allò s'havia de convertir en un casal que facilitaria la tasca a fer. Hi havia una sala per a les festes, projeccions i con-

Benedicció del primer local de la Talaia al c. Sant Pau (22 gener 1956). Foto: R. Perelló

ferències. Recordo amb complaença la que hi va pronunciar l'eminent Josep Iglésias, que hi va venir a requeriment meu. Bastants socis hi van portar, desinteressadament, la col·laboració. Hi recordem el Joan Moreno, fent de paleta, l'Andreu Usieto, el Vicenç Gómez, Manuel Prats i tants d'altres que hi feren de tot, des de manobres fins a penjadors de fils. Hi havia un obstacle. La casa no tenia desguàs ni claveguera. I foren molts que hi desenrotllaren llurs qualitats d'aprenents d'arquitecte fent una rasa d'uns cinquanta metres de llargada.

Els presidents que hi ha hagut des de bon començament han estat l'esmentat Miquel Fortuny (1956-57), Tomàs Muela (57-63), que s'instal·lava a Vilanova com a empleat de la fàbrica Fisa, i que com a procedent del Club Dinàmic Barcelona ja tenia antecedents de direcció i d'estimació de l'excursionisme, Pere Camarós (63-67), Antoni Llurba (67-71), Josep Blanes (71-75), Lluís Daviu (75-79), Josep Julià (79-87), fins a la junta actual, presidida per Salvador Butí. He esmentat al llarg de l'article alguns noms. Demano als qui no hi constin que no me'n facin retret. Perquè no he pretès ésser exhaustiu.

D'entre les aventures d'aquells anys destaca el festival de cançó que havia de donar el cantant i poeta Raimon, que va donar peu a una multa de deu mil pessetes, amb

l'excusa que no hi havia permès, amb reunions a casa de l'alcalde, i els consegüents clatellots i corredisses al carrer. Tot un escàndol.

Tot això, mal girbat, petit com un gra de pèsol, és el que jo tenia ganes d'aportar en aquest quarantè aniversari. La història de la Talaia continua ben densa, plena d'inquietuds i d'anhels, sobretot amb la compra del local actual que ocupa des de fa anys. De segur que els seus dirigents hi passaran les seves ventrallades. Perquè, sobretot ara, tot és qüestió de molts milions però mai no passarà un moment més picant i més dolç alhora com aquest d'ara, quan es va a la fita d'adquirir un casal que pot ésser definitiu, que permetrà de realitzar-hi les tantes bones tasques a què la Talaia està destinada.

És en aquest moment quan voldria adreçar unes paraules a la gent jove de l'Agrupació. Amb el desig que tinguin consciència del paper que ells han d'exercir ja des d'ara per al desenvolupament de l'entitat. Voldria dir-los que s'imposin el deure de mantenir la il·lusió de la joventut i la fermesa de l'adultesa. Que tinguin ben present que d'aquí a quatre dies ells seran els vells de la Talaia. Que no pensin sols en la utilitat que han de treure de pertànyer a l'entitat -que l'han de treure- sinó també en la missió que hi han d'exercir, que no és altra que la que

hi han d'aportar. No allò que n'han de rebre és l'important sinó allò que poden fer per tal que ella continuï essent el caliu vilanoví on totes les empreses nobles hi puguin tenir cabuda.

Cal que hi pensin. Perquè ara es viu, en l'escala col·lectiva, la idea que la democràcia és la que ha de fabricar la felicitat de la gent. Si abans tothom era bo per encolomar el mort als governs que actuaven d'esquena al poble, ara són molts, moltíssims, que pretenen que tot els sigui regalat, mentre ells esperen el manà material i espiritual des del cofoisme de la butaca de la indiferència, de la deserció. Ara és l'hora de la gran consigna: quan la llibertat és petita el millor remei és somniar més llibertat. Perquè si no és així, els millors somnis esdevenen estèrils i es converteixen en dissonàncies i angoixes. A majors dificultats, millors projectes i aspiracions. Davant d'un món el màxim anhel del qual és anar tirant, l'important és fabricar somnis i quimeres que es puguin realitzar.

Són els joves d'ara que han de tenir la imaginació suficient per treure's del davant tots els bastons a les rodes que trobaran indefectiblement en la seva cursa privada i també en la talaiana. Si no són capaços de preveure que després dels camins enfangats en vindran d'altres de secs, plans i lluminosos, que es facin mirar la vista i que deixin el pas a altres. És de l'única manera que prendran les regnes del futur. Ells han tingut en la vida dels quaranta anys de la Talaia actituds exemplars d'honestetat, de lliurament, de sacrifici. És l'únic miratge que han de tenir al davant. Tota altra cosa és mentida i engany. Llurs antecessors van vèncer el seu present a través de les imperfeccions que van trobar. Això d'ara que es beslluma una mica airós és fruit de moltes tenebrors passades.

Des d'aquest petit altaveu de la revista, una de les més serioses que es fan a Vilanova, us dic: somnieu. Dispareu els vostres somnis ben amunt.

Xavier Garcia

Les sardanes a l'Aplec, símbol de la catalanitat d'un poble. Lurdes 1988. Foto: R. Farniol

40 ANYS D'ESPELEOLOGIA I 25 ANIVERSARI DEL G.E.T.

Amb aquest article pretenem donar una idea del que ha estat la vida de l'espeleologia a la nostra Entitat fins arribar a considerar-se com un grup d'espeleologia, i de les diverses evolucions que ha sofert un cop ja format com a grup.

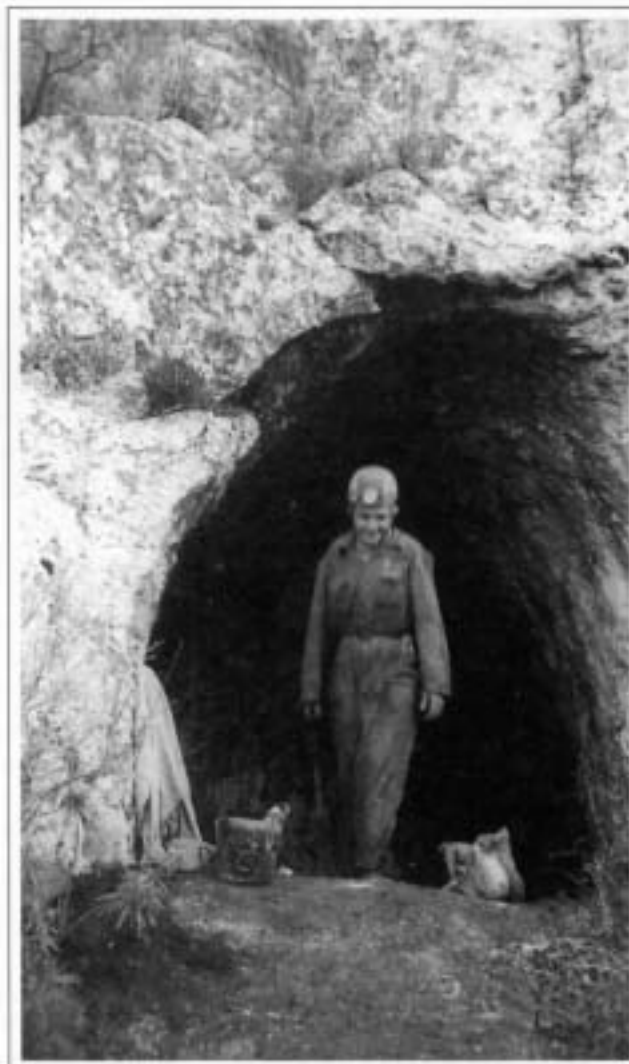
Començarem per anomenar tots aquells que varen posar els fo-

naments d'allò que avui és el Grup Espeleològic TALAIA, o sia Antoni Ordovàs, Josep Julià, Ramon Lozada i Vicenç Gómez entre altres; aquests varen ésser els primers que a la nostra Entitat es dedicaren a baixar als avencs i a les coves, alternant aquest esport amb altres facetes de l'excursionisme. Ho feien amb material molt rudi-

mentari, però aleshores l'únic a l'abast, com eren les escales de cordes i les cordes de cànem. Des de 1956 a 1959 aquests elements desenvoluparen activitats com: Cova Casteret, en el Mont Perdut; Avenc del Caietà; Avenc de la Pleta; Cova de la Falconera; Coves de Sitges; Avenc de Terradelles; Avenc del Cofi (El qual va ésser una pri-

Exploració Cova Fonda de Vilabella amb membres de la UEC (1955). Foto Anís Talaia

Sortint de la cova-avenc de Valmajor (Albinyana). Febrer 1958. Ramon Falco

Estesa de material a la boca de l'Avenc dels Esquirols (Orda). Exploració feta l'any 59 amb membres de la ECU (Espeleologia Catalana Unida). Foto: J. Blanes

Sima Garmaciaga, sala de "los Titanes" - 500 mp. Foto: Pere Dot

mera); Cova de Vallmajor; Cova Bonica, etc.

Arribant a l'any 1959 es produeix una evolució dins l'espeleologia local: entren a l'Entitat nombrosos elements joves, el material a l'abast ja es més modern, escales «electron», cordes més bones i més connexions amb els altres grups espeleològics de la regió. Entre els elements que entren a l'Entitat podem anomenar com a més destacats el Joan Vire-

lla i l'Antoni Ferrer; i com activitats realitzades les següents: Avenc dels Esquirols (conjuntament amb membres d'altres grups), Avenc del Campgràs, Avenc del Carol, Avenc del Padruell (del qual es va fer l'estudi geològic i topogràfic), Avenc de la Gelassa, Cova Avenc de la Merla (amb estudi arqueològic), Cova Fonda, Cova de St. Llorenç, Cova del Toll, Cova Teixonera, Avencs de la Febró, Cova Negra (amb troballes arqueològiques que varen ésser dipositades en el Mu-

seu Balaguer), Avenc de Can Suriol (primera exploració), Avenc de Roca d'Abelles, Cova del Manel, etc.

L'any 1965 entra més gent jove dins les files espeleològiques de l'Agrupació: Fèlix Sans, Joan Redon, Manuel Garcia, Miquel Jorquera, Xavier Callao, Josep Bertran, Josep Ràfols, Joan Ferrer, etc. i ells són els qui volen treballar de valent dins l'espeleologia, formen dins la Secció de Muntanya i Escalada el Grup Espeleo Talaia i elegixen Antoni Ferrer com a Delegat, per ser la persona més idònia per ocupar tal càrrec, ja que ell, d'ençà de la seva entrada dins l'espeleologia havia estat el més interessat i el més expert en tots aquells temes de la ciència espeleològica. Fins l'any 1970 es realitzen activitats com: Avenc Geltrú (primera exploració), Avenc dels Llabrics, Avenc del Mall, Avenc del Vallaric, Fou de Bor, I Campament Social Espeleològic a Campgràs, Assistència al II Campament Regional d'Espeleologia celebrat a Margalef (Montsant), amb exploració de la Cova de la Taberna, Avenc de l'Esquerrà, Avenc del Bruc, Curset Social d'Espeleologia, Assistència al III Campament Regional d'Espeleòlegs celebrat a Bastaràs (Osca) en el qual es va explorar el Solencio de Bastaràs. També podem citar l'aparició del primer exemplar de la Revista «SOTERRANIA», el qual va ésser fet com una recopilació de totes les activitats fetes fins aquest any.

S'arriba a l'any 1970; aquest any és el més decisiu dins la vida del Grup pel canvi radical que es nota en l'Espeleologia en general; sobresurt d'una manera predominant la part esportiva per damunt la part científica o estudiosa, això ve influenciat per l'aparició al mercat nacional de material molt modern i pràctic tal com és el cas dels «Jumars», i també per l'entrada a l'Entitat d'elements molt joves com:

Exploració a l'Avenç Esteban Felipe (Oscà), any 81. Foto: J. Agudé

Espectacular vista de la sala principal de la Cueva Cañueles, Santander. Foto: Vicenç Lara

Domènec (Mingo) Vedo, Angel Vedo, Miquel Alentorn, Carles Batuecas, Josep M. Franco, etc. que vénen amb idees pròpies de la joventut que avui està pujant al nostre país. O sia que l'aparició d'aquest material modern va provocar en els elements joves del Grup unes grans ganes de baixar avencs i entrar en coves sense més ni més, sense fixar-se en res més que establir, tan sols, rècords de temps en devallar les cavitats. Amb aquest material tan lleuger es baixen avencs que abans s'havien

de «fer» amb gran quantitat d'escalas i cordes.

Amb aquestes tendències noves es produeixen dins del Grup desavinences entre la part veterana o estudianta i la part jove o metrística. A conseqüència d'aquests desacords es produeix la dimissió del fins ara Delegat del Grup, Sr. Antoni Ferrer que no està d'acord amb els elements joves. S'elegeix un nou Delegat de Grup, càrrec que recau en la persona d'un element jove, en Domènec Vedo, aquest

element porta ganes de treballar, renovar el grup amb idees noves i ganes d'aixecar el grup per posar-lo a nivell regional.

Es promouen campanyes al Garraf amb el descobriment de noves cavitats, de les quals es fa l'estudi geològic i topogràfic, també es fan curssets de tècnica subterrània mitjançant els quals es formen dins aquest esport-ciència nous espeleòlegs i s'organitza el I Campament Social Subterrani dins la Grallera Gran del Corralot (Montsec d'Ares). El grup es federa dins el Comité Regional d'Exploracions Subterrànies.

Però el temps passa i el Delegat dimiteix perquè veu que tots els seus esforços per millorar el Grup i posar-lo a escala regional no són considerats i no troba el suport necessari en els seus propis companys per a continuar. Es nomena un nou Delegat que aquesta vegada és Miquel Alentorn, el qual com a primera mida proposa que el Grup passi a ésser Secció independent dins l'Entitat. Tal proposta es presenta a l'Assamblea de l'Entitat i aprovada per la majoria. Aquest Delegat continua la línia d'acció que el seu predecessor havia iniciat, i que consisteix en la promoció de noves campanyes espeleològiques; aquesta vegada es fan sortides de prospecció al poble de Pont d'Armentera, per iniciar l'Operació «GAIA», en la qual apareixen algunes «primeres», es compra material nou i modern, es realitzen moltes topografies i també s'inicia el Catàleg espeleològic del Massís de Garraf.

Apareix aquest segon exemplar de la Revista «SOTERRANIA», la publicació del qual ha estat possible gràcies a la col·laboració de diversos socis d'aquesta secció.

A mitjans dels 70 es realitza un altre canvi important en la vida

Contemplant les maravilloses formacions a l'interior de l'Avenc Esteban Felipe (Ossa), 1991. Foto: J. Aguiló

del Grup. Es produí un relleu massiu quedant tan sols dos o tres veterans en actiu. El Grup estava unit i l'objectiu era comú. Van aconseguir en aquell temps cota en «Montserrat Ubach» i en l'«Avenc de l'Escarrà». Aquestes sortides foren conjuntes amb els membres de la secció de Viladecans. Es va fer un campament subterrani en la «Grallera Gran del Corralot, s'organitzà una sortida al «Chorros de Rioja» i aconseguiren arribar als vint socis en actiu.

Però encara d'aquests bons temps continuaven havent-hi problemes com: l'economia, el material vell i deteriorat, i les poques ganes dels mateixos socis en col·laborar a renovar el material. Amb la idea de realitzar projectes com la «Grallera de Guara», «Torca del Carlista» o «Solencio de Bastaràs», el grup es va mentalitzant que no es podran aconseguir i intenten arribar a una solució. Així que començaren a organitzar balls i festes en el local social aconseguint d'aquesta manera recaptar fons per renovar el material. A partir d'aquí intentaren realitzar la «Grallera de Guara» a càrrec de MAM, DINO, RICHI i GUTI. Van assolir cota en la «Torca del Carlista» amb MAM, POPI i GUTI.

Al grup continua entrant gent nova i els veterans se senten reforçats en veure que el seu esforç és recompensat pels nous companys.

En el 1981 es torna a editar la revista «SOTERRANIA» després de nou anys sense publicar, també es trobaren números dels anys 70, 71, i 72. Després d'alguns anys en el G.E.T. a mitjans dels 80 es comença a treballar un altre cop de valent per fer créixer el grup. Les sortides i activitats són moltes i variades i després d'alguns problemes s'aconsegueix d'arribar a realitzar el I Curset d'Iniciació a

l'Espeleologia. Això comporta que el G.E.T. creixi i amb ell l'stock de material.

Entrem ja en els 90, que ve marcat per problemes interns que revolucionen la secció i la fan tremolar, però el G.E.T. amb la història que té al darrera torna a atacar amb més força que mai i amb l'expedició a l'«Illaminako Ateak» s'aconsegueix involucrar tota la Talaia; encara que la cavitat impideix la cota final és considerada com un gran èxit.

En el 94 es torna a l'«Illaminako» i la cota és trepitjada, un intent al «Xitu» i l'èxit

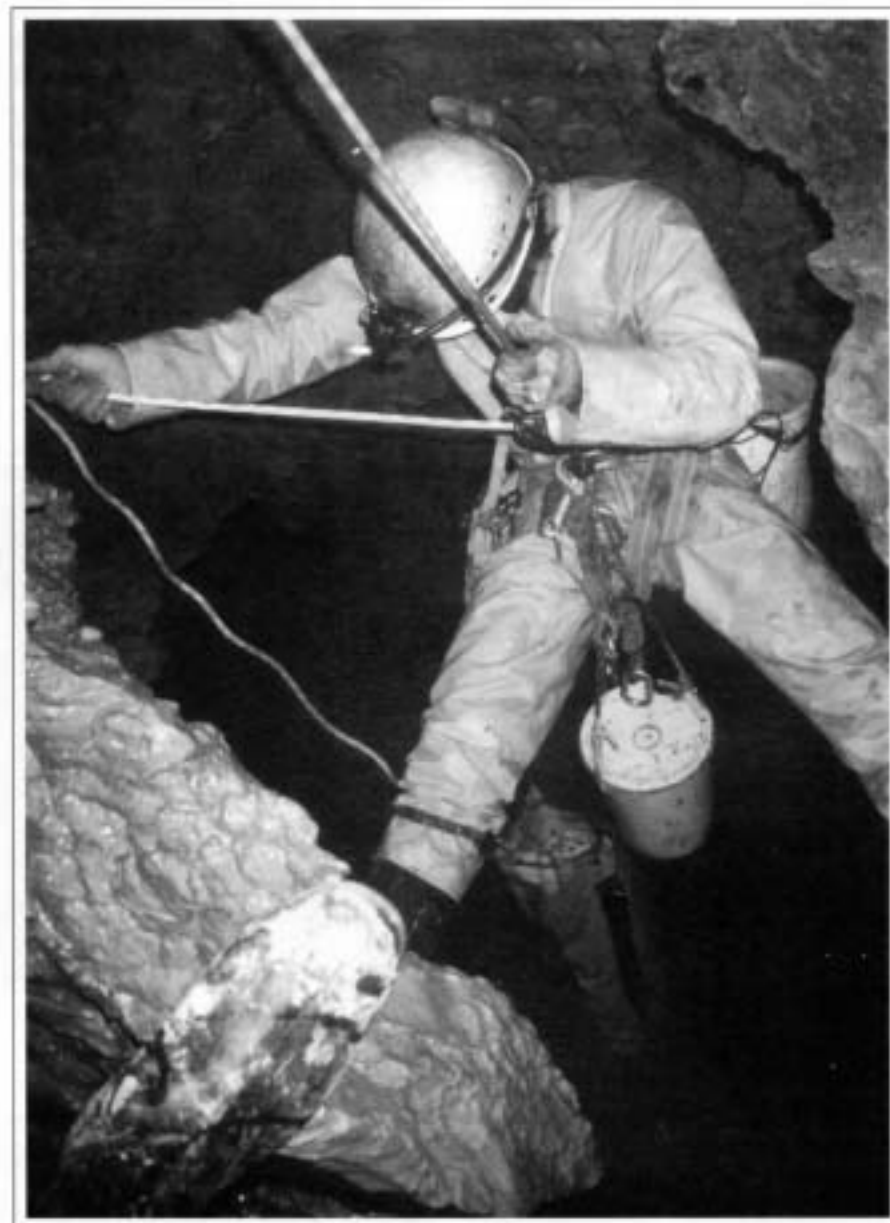
d'aquest any 95 en la «Berger», cavitat de més de -1000 mp. Són les activitats punta del G.E.T., i no cal oblidar els cursets d'iniciació, que aquest any és el setè.

El G.E.T. compleix anys junt amb la TALAIA.

FELIÇ 25 ANIVERSARI!!

Escrit realitzat per **Ana Belchi** amb el recull d'apunts dels autors:

Jani Ferrer, Mike Alentorn, Jordi Vidal, Joan Rodríguez i Isidre Galofré.

Illaminako Ateak. Entrada al pou a la cota aproximada de 220 mp. Foto: X. Segura

UN PASSEIG PER QUATRE DÈCADES TALAIENQUES

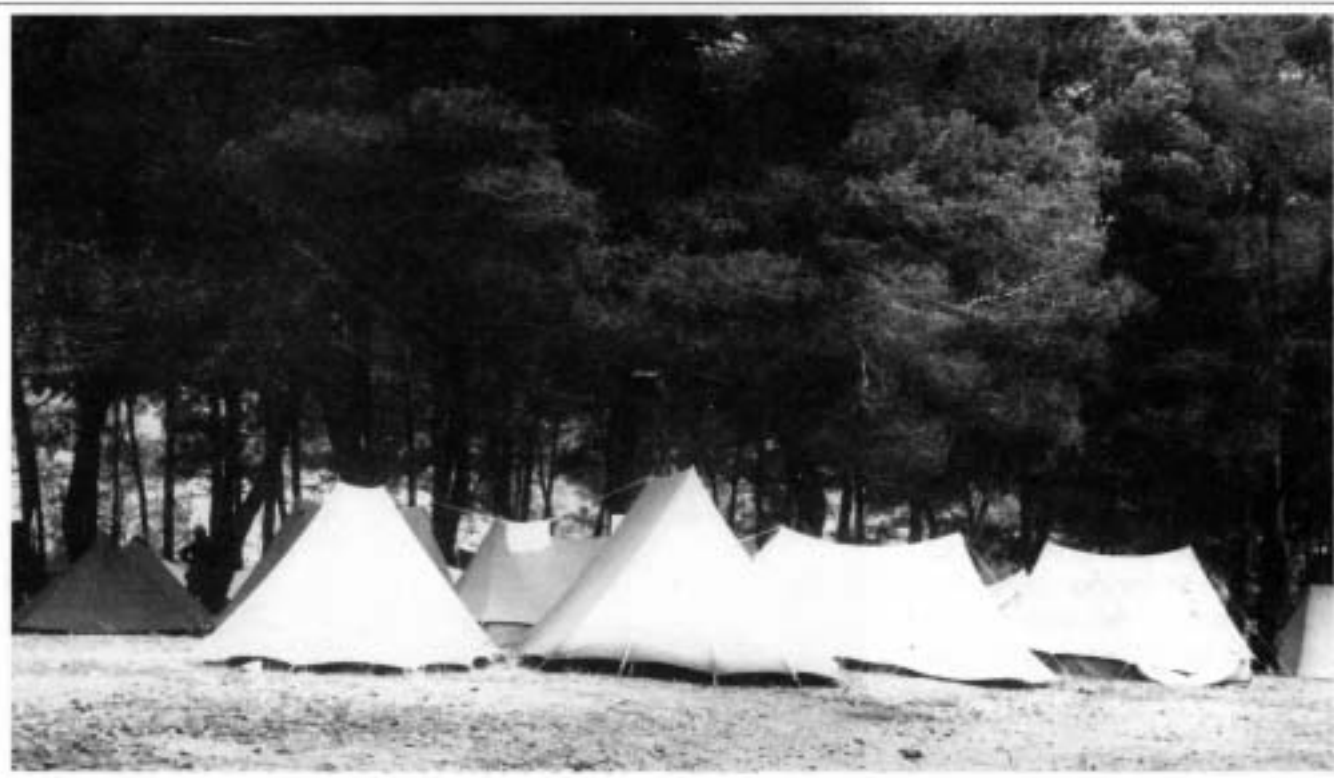
Voldria fer una passejada per damunt la nostra història, encara que hagi d'enlairar-me per veure els fets des d'una perspectiva llunyana en el temps, però comprensiva amb els nostres defectes i les nostres errades, i no exempta d'una autocrítica que espero que les noves generacions talaienques entenguin com una qüestió intrínseca del nostre dilatat historial. No cal dir que algunes de les citacions que sortiran en aquest escrit segurament coincidiran amb altres realitzats amb més precisió i clarividència, per exemple la cronologia que ens ofereix en aquestes mateixes planes l'Antoni Ordovàs. Si més no, intentaré ressaltar entremig de fets inqüestionables i positius al-

gunes contradiccions de la nostra trajectòria social.

Vaig tenir l'honor d'ésser admès com a soci quan encara érem aixoplugats en aquell local llandant al Cine Diana que fou la «Sociedad Coral La Unión Villanovesa», més aviat coneguda pel «Coro» i de la qual significariem la seva Secció Excursionista o de Muntanya. No trigariem gaire a canviar al local del carrer Sant Pau, inaugurat ja sota el signe de l'autonomia, i així ens ho va fer saber el Joan Vallès, llavors president del «Coro», en el discurs d'inauguració del nou local, potser amb la recança -comprensible- de veure com uns fills crescuts en el seu

redós s'emancipaven de la seva tutela.

Val a dir que a partir d'aquí i amb aquella plataforma, el nostre desenvolupament social fou continuat i el nostre excursionisme il·lusionadament heterogeni. Potser les ganes de fer coses van poder més que no pas les circumstències adverses, tant les econòmiques com les socials i les polítiques. Compteu que l'any 57, pel fet de començar a publicar -per exemple- un Butlletí, per molt castellanitzats que fossin els escrits o el nom de Atalaya o el de Villanueva y Geltrú, resultàvem gairebé sospitosos, i més després que el nostre President, Miquel Fortuny, tingués la

Els campaments a l'ermita de Lurdes, base i inici dels que serien els Aplecs de Tardor. Foto Anxí Talaià

gosadia d'omplir un plana en català dedicada al Santuari de Bellmunt, això sí, la resta en rigorós castellà, encara que amb el propòsit d'abandonar-lo tan aviat com les circumstàncies ho permetessin, puix al Noticiari ja anunciàvem un Curset de Gramàtica Catalana.

L'activitat dels primers anys fou d'allò més clàssica, potser portats per la inèrcia d'un patró marcat abans de la guerra però que s'anà adaptant als nous temps. Fou una època d'idealismes, de xirruques i «cumbaiàs». I així participàvem gairebé en totes les marxes de Regularitat i Orientació, les quals ens anaren introduint molt suaument en un dels pocs aspectes competitius que té l'excursionisme, al mateix temps que -partint d'unes tendes casolanes i altres de primera adquisició-, engegàvem allò que en dèiem càmping. Així celebràvem, l'un darrere l'altre, els campaments socials, amb el consegüent «loc de camp» i els acudits ja coneguts de tots, acomiadant-nos cantant l'adéu-siau o l'Ani-kuni. Però tot i aquesta versió casanostrada del càmping, no mancava una representació com la del Siscu Soler als Ral-lis Internacionals de Càmping de Stuttgart i Brussel·les. I començaríem fent també espeleologia i ja ens teniu explorant i topografiant -sense tenir-ne ni idea- la Cova Fonda de Vilavella o també l'Avenç de Vallmajor o si no la Cova de la Merla. Fins i tot el modest Avenç local, dit del Cofí, va aparèixer en grans titulars a la revista Cordada com una «primera» de la Talaia. Evidentment, anàvem equipats amb una granota del Pirelli, cascs de motorista i llums de carbur convencionals.

Però al nostre excursionisme inicial no li mancaven les contradiccions i compaginàvem qüestions tan dispars com organitzar autocars a les Falles de València o assolir per primera vegada el cim més alt d'Europa, el Mont-Blanc, o si no organitzàvem Cursets d'Iniciació a l'Excursionisme mentre manteníem -per exemple- les clàssiques excursions nadalenques d'anar a buscar verd, és a dir, arrabassar sibines i ginebrons, o boix grèvol, per guarnir-los a casa com arbre de Nadal, amb quatre penjolls

i un rastell de llums, encatit tot amb una gruixuda capa de molsa que la generosa natura ens havia proporcionat. Que els ecologistes ens perdonin!

I començaríem a enfilarnos per les parets. És a dir, iniciàvem l'escalada. Després d'algunes pràctiques en diversos indrets, posàrem setge a la que ha esdevingut la primera escola d'escalada vilanovina: la Paret de la Talaia, just davant l'ermita de Lurdes. I finalment l'assoliríem, i a partir d'aquí s'anirien succeint, encara que escadusserament, algunes escalades, com la que jo mateix vaig realitzar l'any 62 al

Cavall Bernat montserratí. Anys més tard l'afecció a l'escalada cristal·litzaria en el que avui és una esplèndida realitat: el GEAM.

Durant aquesta primera dècada continuàvem la difícil compaginació d'activitats de signe divers, puix el mateix era organitzar un Cotilló de Cap d'Any com un Campionat d'esquí, o si més no organitzant el Campament de la Mediterrània o muntant una efímera secció teatral, que debutà amb l'obra «Las manos son inocentes», havent ja organitzat altres actuacions teatrals en col·laboració amb la S.T. del Club Dinàmic de Barcelona. No cal dir que

Una travessa Núria-La Molina marcaria els inicis de l'esquí de muntanya. Al fons, el Puigmal (1962). Foto: J. Blanes

Aconsegüim per segona vegada assolir el Montblanc, el cim més alt d'Europa, l'any 63. Foto: J. Blanes

moltes de les activitats venien de la mà del llavors president, el Tomàs Muela, que tingué el «savoir faire» de contentar des dels més arraïats als més sedentaris i que caracteritzaria la Talaia durant molts anys. No podem oblidar-nos que uns dels actes que sempre han tingut bona acollida entre els socis han estat les projeccions de diapositives, sobretot les referents a expedicions alpinístiques, i potser el primer audiovisual important va tenir lloc l'any 61 al Teatre Bosc amb la projecció de «Más allá de la vertical», presentació i preludi del que seria la primera Expedició als Andes del Perú, pel conegut trio d'escaladors Anglada-Pons-Guillamon. I continuen les noves iniciatives i entrem a participar en els Ral·lis d'Esquí, una dura competició hivernal, o també col·loquem una gran creu de ferro dalt del cim del puig de l'Aliga, o fem una memorable travessa d'esquí Núria - La Molina, o la Junta decideix llogar l'actual Refugi Baldrich, a Nevà. I assoliríem cims importants com ara el Mont-Blanc per la cordada Marcel·lí-Baya-Blanes i després la primera ascensió vilanovina al Cervin, assolida pel Marcel·lí i el Salleras. Eren temps en què l'activitat era agraïda puix l'empenta de la nostra joventut ho superava tot.

Cal però comentar altres aspectes de la nostra vida social. Un d'ells, important sense cap dubte, és el Butlletí, aquest portantveu que ens ajuda fidelment a recordar tot allò que ha anat succeint a la Talaia i que reflecteix perfectament les diferents èpoques que han configurat l'entitat. D'aquelles quatre planes inicials passa l'any 63 a canviar de fesomia, fins amb foto a la portada i més planes, i tot i que en té cura el Joan Nadal, s'hi veu la mà del president, llavors en Pere Camarós, que començava a introduir les seves peculiars idees per organitzar

la Talaia amb el Consell dels Vint, el Servei Cartogràfic i de Marxes o també el Trofeu al Millor Marxador -que substituïria el Premi Constància- on els primers guanyaven estrelles i no punts i el primer era el Campió i no el primer classificat.

Però aquest Butlletí només durà fins l'agost del 63; hi hagué un lapsus durant el qual només sortí una circular ciclostilada per un conflicte amb Informació y Turismo, que ens obligava a tenir com a responsable

tien el complicat estat d'ànim entre la ironia i l'emprenyament, traduït en un servilisme d'alt nivell i des de l'editorial donàvem exagerades salutacions a l'Alcadia i regidors, i sobretot als Delegats de Informació y Turismo, Srs. Oms i Rabadan, de trist record per a la nostra Talaia després de la multa de 10.000 pessetes que ens havia caigut, temps enrere, en organitzar un festival de cançons catalana i promoure's aldarulls a la Rambla, en suspendre'l per no haver rebut el permís governatiu. I continuaven els detalls que clamaven al cel, com les invitacions a l'audiovisual de l'Expedició al Andes del Perú, on el nom de la Talaia encapçalava l'imprès amb la Delegación Nacional de Educación Física y Deportes de la FET y de las JONS (!). Encara que tímidament, l'any 66 ja començàvem a catalanitzar el nom de Vilanova i la Geltrú i l'any 67 passàvem a canviar el nom de Atalaya per Atalaia i augmentàvem els escrits en català.

Els estatuts fundacionals foren variats per primera vegada davant la «Ley de Asociaciones» i no els vam haver de retocar massa, ja que per l'època que érem podien considerar-se uns bons estatuts, tot i que per imperatiu legal figuressin questions tan peregrines com l'article 4t on figurava una rebaixa del 50% de les quotes de soci als «Ex-combatientes de los Ejércitos Nacionales» o l'article 57 on deia que per admetre «asociados femeninos» s'havia de certificar d'haver fet el «Servicio Social de la Mujer» a qualsevol de les múltiples delegacions de la «Sección Femenina de la FET y de las JONS», tot i que en la gran majoria dels casos es feia cas omís d'aquests articles, exposant-nos, això sí, a alguna forta tirada d'orelles per part dels jerarques del «Régimen».

Haviem culminat el X Aniversari amb un complet Butlletí extraor-

També assolíem per primer cop, l'any 1965, el cim del Cervin, de 4478 m. Foto Anxi Talaia

un periodista-director, si és que volíem editar una revista o butlletí amb periodicitat mensual, amb data i numeració correlativa. Però ens les vam enginyar per fer sortir una publicació dit «Folleto informativo» i que resultava millor que els anteriors. Tot i amb això i a causa de les moltes dificultats només en sortiren dos exemplars. Això sí, aquests darrers reflec-

dinari de quaranta planes (gairebé insòlit!) i on recollíem des de la història de l'entitat fins al més depurat article tècnic, amb relats, cròniques i fins i tot publicitat. Però després d'aquest punt i a part, la Circular continua sortint sense data oficial i sense cap numeració, i per classificar-les hàviem de llegir la previsió meteorològica del mes d'edició, que continuava marcada fortament pel tarannà del president Camarós. Això sí, anaven en augment els escrits en català. Però la darrera època presidencial és tumultuosa i fins arriben a dimitir deu membres del Consell Directiu i sense consultar-ho a ningú es nomenen deu socis com a substituïts.

Ja hàviem encetat la segona dècada quan el 67 el Ton Llorba assoleix la presidència després d'una maniobra de traspàs de vots d'un candidat de circumstàncies -el Josep Elias- i que marginen al Julià, que fins havia iniciat una propaganda electoral escrita al Butlletí i que fa empenyar més d'un. La nova època pot definir-se per una continuïtat de les activitats començades, mantenint l'assistència als Ral-lis d'Alta Muntanya i convertint el Campament de Lurdes en Campament-Aplec, propiciant més l'aplec del diumenge que no pas l'acampada del dissabte. Un Curset Juvenil organitzat pel matrimoni Margarida-Marcel·lí aporta sava nova a l'entitat i engresca una colla

de jovent. També comença una època d'escalades montserratines i exploracions espeleològiques al Garraf, mentre alguns «saraos» muntats al nostre local pel jovent sadollen l'aire de fum de porros i patxuli. També -i d'amagat- la nostra multicopista imprimeix 'octavetes' estudiantils «altament subversives».

Dues activitats s'engegen l'any 70, la creació oficial del Grup Espeleològic Talaia, GET pels amics, que desvincula la seva activitat de la de la Secció de Muntanya i organitza ben aviat el 1er Curset d'Iniciació a l'Exploració Subterrània. Una altra iniciativa reeixida fou la que s'inicià pel Novembre del 70 i que suposà que gran quantitat de joves tastessin l'excursionisme. Era el Cicle d'Excursions per a Infants i que s'allargaria durant deu anys. Aquesta activitat, tot descobrint les comarques properes, supliren les mancances i funcions que més tard correspondrien als Campaments i Colònies escolars en treure molts dels infants de les faldilles de les seves mares per passejar-los per les muntanyes. Ha estat una de les millors activitats de l'entitat. Mentrestant el Butlletí ja sortia gairebé tot en català, encara que fins al 71 no canviem el nom de l'escut pel definitiu Talaia.

Me'n faig càrrec de la presidència l'any 72, en primer lloc sense cap candidat opositor i en segon lloc crec que en un moment de relaxació d'aquella dinàmica que havia presidit la primera dècada. Calgué doncs mantenir sense defallir les activitats que mantenien el caliu, donant suport incondicional al Cicle d'Excursions per a Infants, la Marxa Social (que el 74 es convertiria en Intersocial homologada fer la FEEC), el Ral-li de Baixa Muntanya o l'Aplec a Lurdes, i una sèrie d'activitats de les seccions que complementaven la general.

Durant el 72 i 73 la Talaia es caracteritzà per l'oposició a l'Abocador d'escombreries del massís del Garraf, organitzant conferències i col·loquis, donant a conèixer els perills que suposaven aquella acumulació de porqueria a la garrafenca Vall de Joan. Sense voler ser premonitors, malauradament els

El Foc de Camp constituï l'essència clàssica d'aquells Campaments-Aplec de Lurdes (1968). Foto Anxí Talaia

Els Ral-lis d'Alta Muntanya, una de les millors activitats que tingué la Talaia (Estiu 1975, al fons els Posets). Foto J. Blanes

L'any 82 un grup de talaïencs assolia també el cim del Toubkal, a l'Atlas marroquí.
Foto: J. Julià

Les sortides d'Alta Muntanya continuaven amb els Rai-Is. Dalt del Pic d'Escobes, Andorra (1979). Foto: J. Blanes

pronòstics es van complir en algun aspecte i l'abocador es cobrava la primera víctima precisament en un espeleòleg vilanoví i talaïenc, el Xavier Claramunt, que l'octubre del 79 moriria en intentar baixar a l'avenc de les Terradelles i fer-li explosió el gas metà acumulat procedent de la brossa de l'abocador. Les nostres protestes i sol·licituds, fins i tot a l'alcalde Benavent perquè s'intentés aturar aquell desgavell van rebre per resposta «que ja ho tindrien en compte i quan hi hagués ocasió en parlarien». És evident que les nostres protestes no reeixiren.

Un dels compromisos que havíem pres era canviar de local, ja que el del carrer A. Clavé se'ns quedava petit. I com que ja li teníem l'ull ficat, després de moltes gestions i un munt d'hores de treball d'un bon grup de socis i d'algun industrial, inauguraríem el local actual el 25 de gener del 75. I com sempre acabem les coses a darrera hora, van arribar

abans les autoritats a la inauguració que no pas nosaltres, que acabàvem de treure'ns la roba de treball a casa, mudar-nos i corre-cuita a inaugurar el local ple de gom a gom.

El 76, ja dintre la 3a dècada, el Lluís Daviu guanya per 34 a 37 vots la presidència a l'Assumpta Baig, votació que mostrava la correlació de forces entre el sector més clàssic i conservador, que va guanyar per poc, i el sector més jove i més progressista, que no va aconseguir la seva il·lusió. La presidència del Daviu -que unes setmanes abans no pensava presentar-se- no aporta cap nova activitat, encara que té una marcada continuïtat d'allò que ja era establert, excepte en la publicació del Butlletí, que sofreix una greu crisi per manca de direcció i col·laboració. La seva continuïtat es trenca després del gener-febrer 77, i només sortí un full ciclostilat l'abril del 78, i els següents pel gener-juliol 78 i un altre que agafa el període agost 78-maig 79, ca-

racteritzats aquest darrer per ésser ciclostilat i per unes portades amb els infantils dibuixos del llavors encara nen Marçal Julià. Si alguna cosa es potencià fou la participació en les marxes, encapçalades per un bon marxador com era el Daviu. També el GEAM feu bona feina en l'escalada, que culminava en una expedició als Andes, l'Ausangate-77. No s'oblida ni el Cicle d'Excursions per a Infants ni les activitats del Carnaval, període en el qual la Talaia guanyà a tothom en participació a les Comparses, ni tampoc ens oblidem del Campament de la Vegueria de la III Regió (Penedès-Garraf) ni de l'Àplec a Lurdes, sobretot el del 76, el de l'eufòria democràtica, el dels Segadors, el del Pilar de Quatre amb senyera, el de l'Assemblea Democràtica de Vilanova, i d'altres que ja no recordem.

Però tocava relleu, i per fi el Josep Julià, veterà fundador de la Talaia aconseguia el gener del 80 la

presidència per un dilatat període de vuit anys, guanyant l'elecció al Mingo Vedo per 68 a 59 vots i quatre anys més tard renovava l'elecció en superar el Joan Toledano per 99 a 81. La seva empenta -a vegades massa arrauxada- el portà a organitzar d'una forma molt peculiar l'activitat talaïenca, això sí, introduint algunes novetats que encara perduren.

I l'activitat segueix sense defallir, encara que qüestions com el Butlletí, amb una certa eufòria va sortint mensualment, amb tapes de cartolina i amb foto a la portada, encara que a dintre els fulls són picats a màquina, és a dir, sense composició d'impremta. Temps més tard sortirien rètols demanant gairebé per favor alguna col·laboració per a la publicació.

Mentrestant l'Angel Vedo corona l'Aconcagua, als Andes, però amb companys de Madrid, perquè aquí no troba ni l'ambient necessari ni gent per assolir escalades del seu nivell. Amb el mateix equip participa a l'Expedició Alaska 92. Aquí, mentrestant, celebràvem el X Aniversari (i últim) del Cicle d'Excursions per a Infants amb assistència massiva al Campament General Infantil de Catalunya, però cansats els monitors passarien de mica en mica el relleu a una no gaire reeixida Secció Jovenil. El GET i el GEAM no paren amb les seves escalades i exploracions subterrànies, això sí, bastant autònoms de l'activitat general de l'entitat.

I arribaria el XXV Aniversari de la Talaia, i la constància escrita de l'efèmeride fou un Butlletí extraordinari omplert tot entre el Joan Virella i l'Antoni Ordovàs. Culmina l'aniversari, a més d'altres actes i exposicions, amb un gran sopar on es lliuraren les primeres medalles als socis que mantenien la seva fidelitat a l'Agrupació. També amb aquest mo-

tiu se'ns concedí l'organització de l'Assemblea general de la FEEC, celebrada al local de l'Escola Industrial, a Vilanova. Mentrestant a la Secció de Cultura s'aixoplugava l'embrió de l'alternativa a l'equip directiu de l'entitat i comencen amb una tanda d'exposicions i el Cicle d'Excursions «Coneguem Catalunya». Es recobren els campaments i entre ells els Campaments d'Estiu o de Vacances, el primer d'ells a Pine-

d'ells fruit de la bona col·laboració que hi ha amb la Vegueria de la III Regió federativa. Una de les novetats de l'època foren les Setmanes del Soci, en un esforç per atreure el personal al local, celebrades amb una sèrie d'actes entre lúdics i gastronòmics.

Això sí, la qualitat de les portades dels butlletins de la darrera època i els gargots de les primeres planes demostraven el baix nivell assolit pel nostre principal nexa de comunicació amb els socis i també amb l'exterior. Veient aquest desgavell, la Junta opta perquè a partir del novembre del 82 sigui la Secció de Cultura qui s'encarregui de publicar el Butlletí, dignificant-lo. Havent-se donat el cas que els Estatuts ja s'havien modificat, va posar-se en marxa el Bar de l'Entitat, amb la recomanació de venir a passar l'estona o a fer la «partideta», missatge que anava en sentit contrari a l'article 53 dels vells estatuts -ja anul·lats- que deien que donat el caràcter excursionista de l'Agrupació al Local no es podia establir cap cafè, bar o similars, i només serien tolerats espais que «...no creen hàbitos viciós y amorals». Entre poc i massa, oi?

El Juny del 84 ens tocava organitzar al Càmping del Mas Roquer el XXXIV Campament General de Catalunya, amb una bona participació i un bon èxit, tot i que aquests tipus de campaments comencin

a estar en declivi. A la Marxa social es crea certa polèmica en establir-se el Trofeu Julià-Castañer per trobar-se fora de lloc que fossin el president i la seva esposa qui els atorguessin en persona. Com a símptoma, als Campaments d'estiu ja comencen a aparèixer les primeres caravanes, és a dir, ens començàvem a tornar còmodes. No cal dir que mentrestant van funcionant amb gran èxit -autònoms de la tutela de la Jun-

Les exposicions de bolets, cavall de batalla de les activitats culturals (1992). foto: R. Farrús

ta i que anys més tard esdevindrien multitudinaris. Si bé s'anunciaven munts d'activitats que després no es realitzaven però que ajudaven a omplir els programes. Es potencia el Refugi Baldric, i el Grup de la 3ª Edat desborda d'activitat encapçalat pel dinàmic Tomàs Muela, mentre la Coral Infantil L'Estrop s'havia acollit al nostre local. I es realitzen diversos cursets d'iniciació a la Muntanya, i d'esquí, i d'escalada, alguns

ta- les excursions del GR que culminaren la primera travessada a Catalunya amb 60 talaiencs al cim de la Pica d'Estats. Per altra banda, una expedició al Perú, la Chacaraju 87, no resulta alpinísticament reeixida.

Quan entrem a la quarta dècada, el Butlletí ha passat per alguna edició, fins i tot feta a fotocopiadora, a d'altres publicacions molt més informatives i més il·lustrades de cadascun dels actes celebrats, i confeccionada d'impremta, encara que de periodicitat totalment irregular, ja que l'any 86 només surten dos exemplars i el 87 en surt un de sol, puix s'al·legava que no hi havia diners per a més.

Cal reconèixer que en el llarg període de presidència del Julià i el seu equip es van potenciar molt les activitats de muntanya i lúdiques, encara que amb certa inclinació a organitzar actes de gran renom que no sempre sortien bé o que els organitzadors no podien abastar. Al final del mandat els socis s'havien esqueixat en dos gran blocs, molts d'ells per diferències personals i que finalment es traduí a les següents eleccions en un contundent resultat de 78 vots per al Julià per 139 a favor de l'actual president, en Salvador Butí.

A partir doncs del gener del 88, la Talaia amb la renovació de la seva estructura i de l'equip directiu canvia el seu tarannà, i es posa èmfasi en una sèrie d'objectius, i així -i a proposta meua- comencem des del primer moment canviant el format de Butlletí, transformant-lo en una revista d'informació excursionista i com a portantveu de les nostres múltiples i variades activitats, amb aparició trimestral, i que ens serveix com a eina de propaganda de l'excursionisme vilanoví i com argument davant les institucions de la nostra feina ben feta, i bona prova d'això és que ara l'esteu llegint.

Caldrà mencionar alguns dels trets que estan caracteritzant aquest període de vuit anys -puix el Salvador Butí fou ratificat de nou l'any 93 sense cap oposició ni alternativa a la vista- i que molts de vosaltres recordeu perfectament. Varem co-

mençar amb una reforma administrativa i varem informatitzar totes les dades possibles i es milloraren en poc temps tant la comunicació amb els socis com els ingressos econòmics. I ens obrirem de cara a Vilanova participant en qüestions tan diverses com a l'oposició al pas de l'Autopista del Garraf pel terme municipal, fins a ésser membres de la Comissió Municipal del Medi Ambient, o bé iniciant un dels actes que té més ressò de la nostra activitat, com són les Caminades Populares de Vilanova, o apropiant l'Aplec de Tardor des de l'ermita de Lurdes a la Masia Cabanyes.

De cara als socis s'ha aconseguit que almenys els divendres omplim el local amb l'atractiu d'una projecció de diapositives, d'una conferència cultural o bé d'una exposició o simplement trobar-se per parlar de la propera excursió, a partir d'ara en un local de propietat de l'Agrupació, en el qual encara falten moltes hores de treball per acondicionar-lo i molts esforços econòmics per acabar de pagar-lo. S'han racionalitzat les festes de Carnaval i s'han potenciat els GR's i hem donat suport a les activitats dels Amics de la Sardana, sense oblidar tampoc la constant feina de la Secció de Cultu-

La Sardana. Gairebé 30 anys apleugats a la Talaia. Foto: R. Farriol

Una de les exposicions habituals organitzades per la Secció de Cultura (1994). Foto: R. Farriol

Les Caminades Populares, una de les activitats amb més empenta i amb èxit de participació vilanovina. Foto: F. Casas

ra tant pel que fa a l'arxiu i biblioteca com el manteniment de la nostra Revista. Mentrestant l'escalada esportiva viu un moment d'eufòria a partir de la inauguració del Mur Artificial d'Escalada municipal, administrada pel GEAM, i també els nostres espeleòlegs del G.E.T. baixen a cavitats de -1000 m. La Marxa Social i Intersocial ha tornat a aixecar el nivell de participació just en el moment en què altres marxes han desaparegut del calendari federatiu, o dema-

nem i organitzem la 56a Marxa de Regularitat de Catalunya celebrada a la Serra de St. Honorat, i expedicions a la Patagònia o al Yosemite. I moltes coses més, i no vull estendre'm, puix tot i fent un esforç de síntesi sé que m'he allargat massa. Només crec que ens ha mancat quelcom, no hem sabut o no hem pogut fer un programa excursionista per a captar el jovent.

He procurat ser neutral en les

meves apreciacions, encara que en alguna d'elles ho hagi fet en to crític. Evidentment no totes les vivències talaienques han estat flors i violes. Espero que aquesta passejada per les quatre dècades d'història de l'Agrupació serveixi per conèixer-nos una mica millor.

Feliç aniversari, Talaia!

Josep Blanes
Tardor de 1995

RIFA DE NADAL
SI VOLEU TORNAR-VOS MILIONARIS,
JUGUEU EN ELS NOSTRES NÚMEROS:
33.933 i 08.680

LA TIRALLONGA DEL GR

(Sort que només són onze anys!)

Al voltant del símbol 0 el no res i de l'∞ l'infinit s'ha generat tota una mística especial i parlant d'ells s'han escrit una gran quantitat de tractats ortodoxes i heterodoxes l'ae talaia no és aliena a aquest corrent i per això ara que fa un nombre d'anys igual a 40 en sistema decimal segons diuen des de la seva fundació en veure que el número finia en 0 s'ha decidit a commemorar-ho fent grans celebracions el present escrit vol ésser una aportació a aquesta efemèrides numerològica des del punt de vista d'una persona que ha participat més o menys regularment en algunes de les activitats organitzades per l'agrupació en particular per la secció de senders de fet com tots sabeu això del senderisme els gr per entendre'ns no va començar ara fa quaranta anys ni de bon tros tot això va començar recordeu-ho a la tardor de l'any mil noucents vuitanta quatre és a dir tot just ara fa onze anys i per tant els talaieros van passar vint-i-nou anys de la seva història sense gr's no sabem pas que feien aleshores tot va iniciar-se amb l'anada als ports de beseit en una etapa que anava des de fredes al refugi del caro se n'ha parlat molt d'aquesta llegendària sortida i fins i tot s'ha repetit hores d'ara tothom ja sap com es va produir la gran embarcada col·lectiva com un mariner potència còsmica anava rematant els caiguts per defalliment a la vora del camí i com vàrem arribar al refugi que ja era negra nit allí començarem el llarg recorregut del gr-set que en dos anys ens va portar fins a la pica d'estats bé que podríem explicar

anècdotes d'aquesta travessada com aquella d'un brau perseguint un agosarat caminaire o quan

s'arrasaren els tarongers de la vora de l'ebre o el pas del riu per benifallet amb vi i pastes el museu del

Inici de tots els GR's. Fredes (GR-7, octubre 84). Foto: Toni Sagarra

Serra de Liaberta. Al fons, la Mola de Coldejou des del Portell (GR-7, any 85). Foto: B. Forgas

Clausura de curs dalt del cim del Puigmal (GR-4, juny 87). Foto: Toni Sagarra

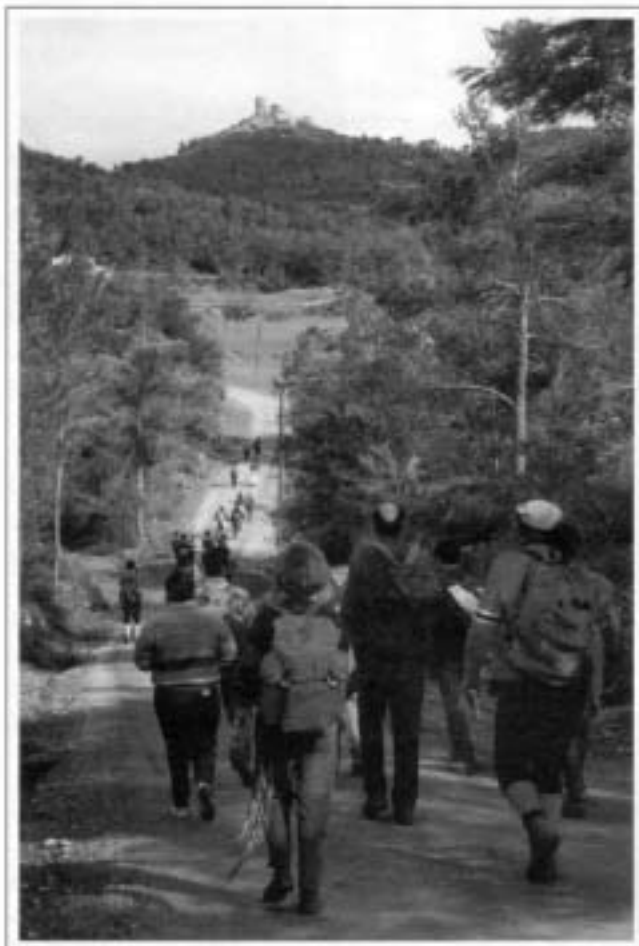

Arribant al santuari de la Fontcalda (GR-7-1, nov. 71). Foto: B. Forgas

Travessant l'Ebre prop de Garcia (GR-7-1, gener 82). Foto: B. Forgas

companyi voltà a llaberia i la xocolatada al cim de la mola de coldejou o l'esmorzar amb tovalloles i canelobres de l'arbolí i la pluja de bellprat amb el rom cremat preparat pel nostre entranyable muela també recordaria la visita a la singular torre la manresana o la memorable esbroncada dels contreras per l'absència dels autocars a pinós tot passant pels volts de rubió hi havia qui entrellucava el pedraforca les presses per arribar a la pica i l'accidentada travessia de les gorges del cardener amb la caiguda del walkie-talki del cascas motiu d'una insòlita versió de la vall del riu vermell a càrrec de la coral plurifònica els omnirepetits banys del dichós l'acampada a la farga de moles i més endavant la rodolada de la presidenta des del centfontes aleshores ja ens havíem fet famosos i va venir a filmar-nos la televisió finalment arribàrem a la pica però haguérem d'abandonar davant de la gran remullada sort que pel setembre la pluja ens va respectar després seguirem amb el gr-quatre de montserrat a núria de bruna a bruna aquesta travessa també tingué les seves anècdotes com ara la persecució del cascas per part d'un guàrdia de balsareny barra-peu barra-tala o la lluita de viseres a la guàrdia de sagàs o la matança del porc al mas raurell els vídeos del ventosa i les festes de primavera tothom també recordarà l'entifada del president a castell de l'areny i la gran nevada de sant romà de la clusa i el xampany gelat dalt del puigmal aquest recorregut només durà un any perquè al següent iniciàrem la travessa vilanova-canigó enllaçant el gr-cinc amb el gr-dos i el gr-onze tot això durant tres temporades què podríem recordar d'aquesta travessa la castanyada a sant llorenç d'hortons la visita a les coves del salnitre els quatre-cents setanta cinc graons que haguérem de baixar per arribar al pantà de sau el rècord absolut de participació a l'etapa de rupit dos-cents sis però no tot eren flors i violes també tinguérem les nostres trifulgues amb els pagesos de la fageda i una gran mossegada d'un gos famolenc i un dia de gran calor amb participació

Anant cap al castell de Bolvadors (GR-7, Any 1985). Foto: Toni Sagarra

Més de 60 senderistes al cim del Canigó (GR-11 i variants, juliol 90). Foto: J. Blanes

Enfilat de senderistes cap a Can Grau-Garrat (GR-5, oct. 87). Foto: Toni Sagarra

Emboirats dalt del cim del Matagalls-Montseny (GR-5, gener 91). Foto: Josep Blanes

fins i tot australiana per allà a terrades hi hagué un complot de les amanides russes cal recordar els xampanyes del jaume que un d'aquells dies participà en una al·lucinant persecució amb taxi acompanyat per la neus i les proclames a cap de creus i el llançament d'ampolles i què me'n dieu de les esgarriades col·lectives pel castell de requesens i les llargues cues de tornada amb les insuportables pallisses del vídeo o les pluges del castell de cabrera finalment però arribarem al cim del canigó on hi hagueren grans discursos i a més a més gran desplegament d'estelades i a més a més grans fotografies commemoratives i a més a més baixarem en un memorable i inacabable descens que feu trontollar la integritat física de més d'un dels participants després de tot això es decidí fer un curs de tast ara ací ara allà anarem de nou al caro amb una baixada suïcida d'autocars pel cargol també perseguirem en carrasclet tornarem a rupit on per cert trobarem un gat i

gaudirem de les fantasmagòriques escenes del torrent gelat travessarem el montnegre i pujarem al montseny on ens oblidarem un marxaire i on veïrem la gran actuació dels mitjans de salvament del país cansats de fer el tastaolletes i com que no anarem a la serra madres varem tornar a la tradició de seguir un gr l'escollit fou una variant del nostre vell conegut el gr-set la variant u de paüls a pinós dels ports al cor de catalunya poca broma la neus ens perseguí pels contraforts de la serra de pàndols trobarem un sant jeroni farmacèutic aquesta vegada travessarem l'ebre amb xampany i aigua i ens férem clients habituals del bar maig de garcia tothom va gaudir amb les truites amb suc d'ulldemolins i amb la visita a poblet per l'estiu tampoc anarem a la serra madres i en continuar la travessa veïrem com el jaume davallava dels contraforts de la serra de prades amb guarniment plumífer a sarraïl recollírem alabastre i a santa coloma alguns ullaren un bisbe i qui no recorda la gran

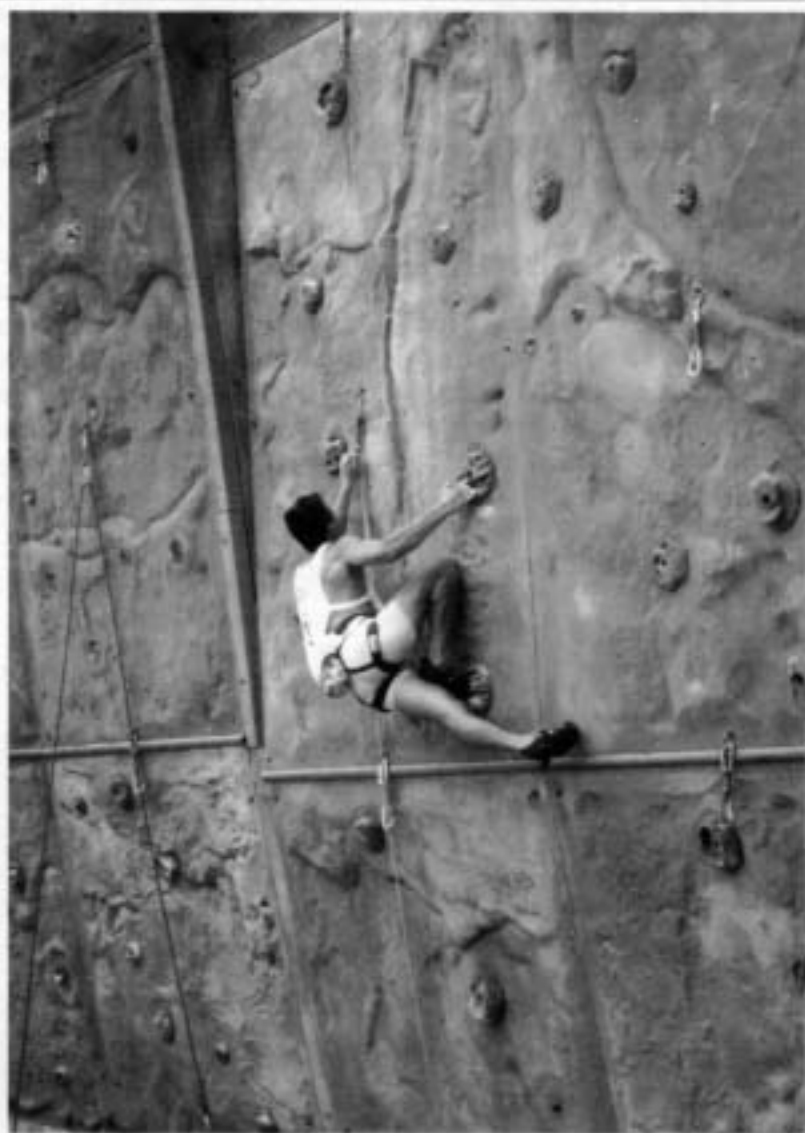
gelada i la boirosa visita el dia de cervera aquesta vegada tot i que una mica estrets poguérem dinar a pinós i amb això completarem la travessa l'any següent iniciarem el gr-set-dos enllaçat amb el gr-seixanta-cinc des bellprat a mequinensa el primer dia ja ens deixarem la cabutí férem dues travesses per montserrat una amb boira i l'altra amb un temps magnífic per baixar per la riera de piera ens calgué pinçar-nos els nassos a la llacuna ens oblidarem del casar i en passar per la costa de baix ens sorprengué un inesperat aperitiu amb xampany també visitarem santes creus i el pont del diable prop d'ulldemolins alguns feren marra-da i d'altres jugaren a bitlles a bellaguarda finalment després de passar pel montmaneu i rememorar l'esperit de juli cèsar arribarem a mequinensa on ens crupírem un silur i així ha quedat el proper any ja veurem.

Agustí poch

Concentració de senderistes a dalt la Mola d'Estats (GR-7-1, juny 92). Foto: B. Forgas

Crònica del "cotarro" talaïenc

L'Àngel González a la semifinal de la 1a Competició Rocòdrom de Montjuïc (9-9-95). Foto: Toni Castelló

ELS NOSTRES ESCALADORS FAN UN BON PAPER

Els escaladors del GEAM han participat enguany a les proves de la V Copa Catalana d'Escalada Esportiva; així el Manel Vives, l'Àngel González i el Roger Ramos, el participant més jove de la competició, hi han reeixit amb sort diversa.

Cal destacar que l'Àngel González, que ja havia resultat guanyador de la 1a Competició

Ciutat de Vilanova celebrada el 23 de juliol al MAE del Pavelló de la Plaça de les Casernes s'ha proclamat campió en la categoria de promeses, categoria en la qual tothom que participa per primera vegada forçosament hi ha de passar. Les proves van celebrar-se als rocòdroms de les Piscines de Montjuïc, a Barcelona, i a Vilafranca del Penedès.

Un veritable èxit dels nostres escaladors en aquesta modalitat esportiva. Per molts anys

poguem participar i guanyar competicions!

EL DIARI DE VILANOVA ENS FA UN REPORTATGE DELS 40 ANYS

En un to moderat i forçosament sintetitzat en una plana del Diari, el passat 15 de setembre aquest setmanari ens oferí un reportatge del que han estat aquests primers quaranta anys talaïencs, fruit d'unes entrevistes amb el president i sots-president, Salvador Butí i Josep Blanes. Cal dir que, tot i condensat, l'article dóna una pinzellada de gairebé totes les nostres activitats, il·lustrades amb una sola foto d'un grup al cim de l'Aneto. Gràcies, Diari de Vilanova! Quan convé critiquem però quan convé també sabem donar les gràcies.

ELS ESPELEÒLEGS DEL G.E.T. ORGANITZEN UN ALTRE CURSET D'INICIACIÓ

Els nostres espeleòlegs continuen amb la seva línia d'ensinistrar jovent en aquesta afeció a l'espeleologia. Així, doncs, del 2 de novembre al 3 de desembre organitzen el **VII Curset d'Iniciació a l'Espeleologia**, just quan aquest grup celebra els 25 anys de la seva constitució. No cal dir que aquest esdeveniment se celebra paral·lelament al 40è aniversari de la Talaia.

Així a les xerrades teòriques de tècnica i material, ecologia, geologia, bioespeleologia, topografia, prevenció d'accidents i altres tècniques, s'afegiran cinc sortides de pràctiques i d'exploració a llocs diversos. Als cursetistes se'ls lliurarà al final un Diploma acreditatiu de la participació, fent constar que

Crònica del "cotarro" talaïenc

el Curset és reconegut oficialment per l'Escola Catalana d'Espeleologia.

Com sempre, qui vulgui participar-hi pot passar pel nostre local a realitzar la inscripció, previ pagament de la quota establerta i recordant que els menors d'edat hauran de tenir el permís patern per poder prendre-hi part. Que no decaigui!

PROTESTES PER UNA NOTA APAREGUDA EN AQUEST COTARRO EN LA DARRERA EDICIÓ

Hem rebut tant per part d'en J.R. Fuentes -com a representant del Grup de Mestres del Penedès- com pel Sixte Moral -per part del Consell Comarcal del Garraf- sengles missives de protesta pels termes en què apareixia la nota «Ens han aixafat la guitarra», referent a l'aparició d'uns itineraris pels voltants de Vilanova i comarca, on criticàvem la poca oportunitat de la seva aparició així com la seva poca qualitat excursionista i pedagògica.

Cal reconèixer que els termes que vàrem emprar eren un xic durs o arrauxats i han molestat tant el col·lectiu de mestres com aquella institució política. Demanem disculpes per aquesta qüestió, encara que continuem creient que alguns extrems d'aquella nota són certs i que no s'ha acceptat una crítica que es feia amb el criteri del que semblava que els col·lectius implicats havien assumit que la publicació d'itineraris havia d'ésser la que encara tenim pendent de realitzar, i evitar la proliferació de guies i recorreguts coincidents o amb poca qualitat excursionista.

Si bé també cal dir que la Talaia no té pas la patent de fer recorreguts per muntanya i que tothom és lliure de fer el que cregui més convenient als seus interessos. Però caldrà reconèixer que la nostra entitat és capdavantera a la nostra ciutat i pionera en realitzar cartografia, descripció de marxes i caminades, donant un sentit històric, geogràfic i científic a la majoria de les nostres excursions. Potser en nom de tot això ens vàrem permetre de criticar una publicació que, a parer nostre, presenta algunes llacunes. Perdó si us hem ofès; no era aquesta la nostra intenció.

CAPÍTOL DE CASAMENTS

Entre tant de jovent era de suposar. Espeleòlegs i escaladors acaben «llicant» i un bon dia decideixen casar-se. Així ho han fet la Núria Santacana i el Ramon Camacho, que van unir-se el passat juliol, mentre que el Toni Massana i la Magda Camacho ho feien pel setembre. No cal dir-ho, però els desitgem un munt de fe-

licitat. I sobretot, inundeu-nos aviat de criatures, a veure si podem crear la secció infantil!

PREMI EXTRAORDINARI

Creiem que donada la importància del fet hàviem de fer-nos ressó de la notícia. Hem sabut que la Núria Santacana, a més de casar-se com dèiem més amunt ha resultat Premi Extraordinari de Llicenciatura de Geologia de la Universitat de Barcelona. Des d'aquestes planes, la més cordial felicitació!

OFRENA FLORAL AL MONUMENT DE FRANCESC MACIÀ

L'ofrena floral al monument dedicat a Francesc Macià ha esdevingut un acte tradicional d'afirmació nacional en la diada de l'Onze de setembre. Des de fa molts anys la nostra entitat hi és present, aquest any amb la càrrega circumstancial de coincidir la diada en la del 40è aniversari de la fundació de la Talaia.

Grup representant la Talaia en l'ofrena floral a F. Macià, l'Onze de setembre. Foto: A. Sagarra

L'ESCALADA A LA TALAIA

Les primeres dades d'escalada que recorden els antics alpinistes de la Talaia es remunten als anys 49. Aleshores la Talaia encara no existia com a societat, però ja hi havia alguns joves intrèpids que sentien la necessitat d'emprendre l'aventura de la muntanya més enllà dels camins horitzontals. Mancats de mitjans i de tot tipus de recursos, amb materials tan precaris com les cordes de cànem i les sabatilles d'espart, es començava a forjar la història dels homes que havien de portar l'activitat d'elit de

la Talaia als punts més alts possibles.

Així, doncs, el novembre del 1949 es realitza el primer descens en rappel a l'avenc de la cova del Gegant (coves de Sitges), suposem que d'una manera tan precària que esborronaria qualsevol dels alpinistes moderns. Cap al final de 1953 i aprofitant que s'estrenava una corda de cànem de 50 m i 12 mm de gruix, és escalada una xemeneia a les roques de l'Àliga (Vallcarca).

Al maig de 1954 li toca al petit Pedraforca (Vall d'en Joan, Garraf), escalat per una de les seves canals. També l'agost del 54 s'assoleix l'Aneto per la via normal i l'octubre del mateix any s'escala per primer cop en els cingles d'Olèrdola.

L'activitat augmenta el 1955 i entre aquest any i el 1965 es compleix ja amb la Talaia com a Agrupació Excursionista una dècada gloriosa per al muntanyisme vilanoví, dècada en la qual s'aconse-

Escalant la paret de la Talaia (29-6-58). Foto: J. Blanes

El Pitu Blanes al flaqueig cap a la berruga al Cavall Bernal (16-9-62). Foto: Anxís Blanes

gueixen fites que han marcat el començament d'una col·lectivitat d'escaladors molt important per a Vilanova: primer el Mont Perdut per Cotatuero, l'aresta NE del Posets, el Pic Carlit el 1957; una data important és el 29 de juny de 1958 quan s'escala per primer cop la paret oest de la Talaia; també es puja a l'Aneto per la vall de Coronas.

El 1959 la Talaia posa el peu al sostre d'Europa, el Mont Blanc, i s'intenta -sense èxit- l'ascensió al Mont Cervin. Per l'agost de 1961 s'assoleix el Vignemale per la glacera d'Ossoue i s'escala el Castell Dalmau (Sant Llorenç de Munt).

L'octubre del 62 és escalat el Cavall Bernat per la via normal, i el mateix any el Molières, Forcanada, Pic d'Avellaners, Maladeta i Besiberris són trepitjats per homes de la Talaia. El 1963 de nou al Mont Blanc, el 1964 al Vignemale de nou, el 1965 un altre cop al Mont Blanc i l'ascensió «reina» encara avui per a molts escaladors, el Cervin. Aquesta rellevant ascensió va fer mereixedors als escaladors que la varen realitzar d'una medalla que els concedí l'entitat.

Seguiren a aquesta colla de grans ascensions i amb la incorporació d'elements joves a l'escalada, les primeres a les Penyes de Can Marcer (Diedre) i Sant Miquel d'Olèrdola, paret del Pi i via Arca. Cap al final dels anys 60 l'escalada havia fet un parèntesi a causa del servei militar dels membres capdavaners. En aquell moment potser la secció més activa era el grup d'Espeleologia.

De fet, entre el final de 1968 i el decurs del 1969 s'incorporà a la Talaia una bona colla de gent jove que duia moltes ganes de fer coses importants. Com que la secció que més marxava era el GET, l'espeleo va ser qui es beneficià d'aquests nous elements, els quals, a poc a poc varen agafar la tècnica que els ensenyaren els veterans i

L'Antoni Ruiz, el Vicenç Barberà i el Pau Montaner a les Penyes de can Marcer (1969). Foto: Anxí Talaia

Cornisa de neu abans del Tashorn (1991). Foto: M. Ferrer

Yosemite, Via Nose a El Capitan (1992). Foto: Àngel Vado

Terradets. L'Àngel en un binqueig a la Paret de les Bagasses (1992). Foto: J. Soler

Via Zarzuela al Gallinero (Ordessa, 1992). Foto: Jordi Lozada

l'activitat emprengué un gran creixement.

Un bon dia, però, alguns elements aprofitant que tornaven els de la «mili» es començaren a interessar per l'escalada i a poc a poc, amb materials precaris i amb l'ajuda dels veterans es va anar formant un grupet que comença a escalar per les parets del costat de casa, Olèrdola, les Penyes, la Talaia, fins i tot al Petit Pedraforca i la Paret de Can Roca a Castelldefels. L'any 1970 s'organitza el 1r Campament d'Escalada a les Penyes de Can Marcer i s'inaugurà la via del Curset; potser aquest va ésser el pas més important per a la fundació del G.E.A.M.

Així començava una nova etapa, que amb la revolució dels

materials i amb més mitjans de transport havia de convertir-se amb la revolució de l'escalada a la Talaia. A poc a poc es van anar formant alpinistes que van fer que el nom de la Talaia i de Vilanova i la Geltrú es conegués per totes les escoles d'escalada i per les parets més grans de Catalunya: Montserrat, Terradets, La Riba, el Pedraforca, Sant Llorenç de Munt, El Figaró, eren visitats sovint pels nostres escaladors.

També al Pirineu es realitzaven ascensions pels cims més importants. La dècada 1970-80 fou plena d'activitat, algunes d'especial rellevància com les ascensions als Alps francesos, Mont Blanc, Gran Capucine, Agulla de Midi, Drus, Mont Blanc de Tacul, Les Courtes, etc. També es realitza per una cor-

dada en la qual hi havia un membre del GEAM la 1a Nacional Hivernal de la Integral del Marboré a Gavarnie (Pirineu francès), ascensió que encara avui no es repeteix sovint en aquelles condicions.

D'aleshores ençà l'activitat del GEAM ha estat extraordinària tot i que ha exigit un gran sacrifici. Les antigues generacions han emprats cursets per ensenyar als nous elements tot el que sabien i aquests després han fet el mateix amb d'altres per tal que el GEAM es mantingués amb nous elements i millorés l'activitat alpinística de la Talaia.

També en la modalitat d'escalada esportiva tenim elements que fan activitat prou important i que dia a dia van progressant

La Neus, estudiant a la Via Cade de Terradets, vigilada de prop pel Toni Castelló (1995). Foto: Jordi Vidal

El Roger Ramos al rocódrom de les piscines de Montjuïc a la semi-final de la 1a competició (1995). Foto: Toni Castelló

amb entusiasme per les més altes dificultats. Això no hauria estat possible sense un treball eficaç del GEAM, durant molts anys obrint noves vies i equipant-les de manera que els escaladors tinguin facilitat per entrenar-se. Així es disposa de tres escoles d'escalada prop de casa nostra, quasi bé totes equipades amb itineraris de diverses dificultats: la «Facu» a les Paret del pic de l'Àliga, la Paret de la Talaia i les Penyes de can Marcer, totes elles visitades per molta gent de la nostra comarca.

Les travesses amb esquís també han estat -i encara són- una activitat que creix dia a dia i nombrosos cims del Pirineu han estat aconseguits amb aquesta modalitat d'esquí d'alpinisme, que permet

realitzar descensos vertiginosos per algunes canals del Pirineu.

Els últims anys ens han donat un bon fruit i a més de les diferents expedicions en les quals hem participat visitant diferents països, la nostra activitat s'ha vist reflectida en el traçat de nous itineraris a les parets més importants de Catalunya. Així escaladors de la Talaia han participat en l'obertura de vies com la Manel Muñoz als Ports de Beceit, via Xavier Rabat al Cavall Bernat, via Ariadna a Roca Regina (Terradets), via Baby Boom al Peladet (Terradets), també a la Roca dels Arcs de Vilanova de Meià la via Taca de Romesco, al Congost de Mont-rebei, Paret de Catalunya la via Marc Vedo, sense deixar-nos la via dels Vilanovins a

la Paret dels Diablers de Montserrat, oberta l'any 1972 en què un membre del GEAM va fer el vol més gran de tota la nostra història (120 metres) sense fer-se una sola rasca; això sí, l'esglai va ser molt fort.

Ara, a més de mantenir l'activitat tenim al nostre càrrec el M.A.E. (Mur Artificial d'Escalada) que per fi ha construït l'Ajuntament. Aquest és un altre element important per a la nostra secció, que sense cap dubte aportarà nous valors a la Talaia en la modalitat d'escalada esportiva i que impulsarà l'alpinisme vilanoví fins a grans fites.

Toni Castelló
G.E.A.M.

LA MARXA DE LA TALAIA

Si l'entitat celebra ara els 40 anys d'existència, la Marxa de la Talaia ja ha estat organitzada en 37 edicions; no és una xifra arrodonida, però en tractar-se d'una activitat cabdal en el calendari de l'Agrupació,

cal donar a aquesta prova el relleu que merescudament s'ha guanyat. Si poguéssim fer un llistat de tots els excursionistes que -d'alguna manera o altra- hi han col·laborat i/o participat, ben segur que ens sorprendria.

NECESSITAT I ORIGEN

Per fer una mica d'història m'haig de remetre a totes aquelles informacions i anècdotes que he pogut percebre d'uns anys ençà, conscient que no sóc la persona més apropiada per a transcriure l'evolució de la prova en les primeres edicions donat que fins el 1980 no em vaig incorporar en les tasques organitzatives. Tot i això he acceptat aquest compromís per l'estimació que em mereix aquesta activitat.

No podria començar sense fer esment de l'article que l'amic A. Ordovàs va redactar en aquest butlletí (gener de 1988, el primer de format gran) amb motiu de la 30a edició. Per força m'haig de fer repetitiu en molts aspectes els quals, però -al meu entendre-, no poden deslligar-se ja mai més de l'història de la Marxa.

La necessitat sorgí atenent la bona participació local en campanyes, aplecs i altres marxas. Feia gairebé tres anys que s'havia constituït l'Entitat i calia ja crear una activitat pròpia que recollís en una diada tot aquell moviment associatiu que tenia la necessitat de sortir cada diumenge a la muntanya. Una prova, potser diferent de les altres, que portés un segell d'identitat per a donar a la Talaia un cert renom dins el món excursionista; d'aquesta manera hom pensà no solament en l'àmbit social sinó que podria tractar-se d'una prova oberta a la participació forana. I així fou com entre indecisions, vaguetats, discrepàncies d'opinions vers la viabilitat del projecte, i després d'haver-ho avaluat suficientment, el mateix que ens ho conta va penjar un gran cartell en el tauler d'anuncis que deia així: «Agrupación Excursionista Atalaya. 1ª Mar-

Control de can Bladet a la 2a Marxa Social (1960). Foto: J. Blanes

Control d'arribada a Can Suriol, Olivella (8a Marxa Social, 1968). Foto: A. Ordovàs

xa Social de Orientación por Montaña en conmemoración del III aniversario de su fundación. 15 de febrero de 1959. Comarca del Garraf».

És el mateix Ordovàs qui ho relata: «Quan es va veure el cartell amb la data i els detalls, hi va haver algun enrenou pel que semblava 'in-subordinació' pacífica, i va ser acompanyada amb escèptics pronòstics d'utopia. Però la idea podia ser factible i com que no suposava cap despesa que comportés risc de pèrdues en la feble economia de l'Entitat, i si en canvi una prova experimental que podia esdevenir atraient, l'afer va quedar en una comprensió expectativa».

EVOLUCIÓ HISTÒRICA DE LA MARXA

1a època: Antoni Ordovàs (1959-1968)

La primera edició se celebra al Garraf (Castelldefels-Begues) amb una escassa participació: 16 equips. Això no desmoralitza el seu impulsor -Antoni Ordovàs- ans al contrari, l'empeny a buscar nous al·licients perquè la prova sigui més atractiva: si bé el sistema de la marxa era un símil de la que organitzaven els del C.E. Pirenaic, l'any següent ja seria d'Orientació per Descripció. D'aquesta primera edició l'Hel·leni Marqués en fa la crònica al butlletí: «A mi parecer esto ha sido otro triunfo de los ya cosechados por nuestra Entidad, tanto fuera como dentro de casa, en nuestra corta existencia», i afegeix: «los organizadores no han podido esmerarse más en la preparación de esta...» tot i això no s'està de censurar «el haber permitido ciertas tolerancias...». Cal mencionar des d'un bon començament el suport en les labors organitzatives d'en Pitu Blanes, Antoni Penna i Josep Julià. Com a anècdota més significativa cal esmentar el sistema de mesurament de l'itinerari, ja que no es coneixia l'ús de la roda compta-voltes; amb una cinta de 25 metres, en Pitu Blanes i l'Antoni Ordovàs varen començar a prendre la longitud: «Portàvem les butxaques plenes de còdols senyalitzats; el que ca-

El control a Santa Susagna de la 8a Marxa Social (1966). Foto: A. Ordovàs

minava davant posava una pedra i el segon la recollia com a referència per a iniciar la següent tirada de cinta, i així fins a sumar els 14.858 metres des de la costa fins a Begues, on arribàrem quan ja fosquejava i el cotxe de línia de Gavà ja havia sortit i vàrem haver de practicar l'auto-stop». Remarquem també la dificultat en treure còpies dels mapes amb un pressupost inexistent: «Vaig optar per calcar en paper clixé el sec-

tor on transcorria la marxa... i servint-nos d'una vella multicopista que ens va deixar l'Agrupament Escolta Víctor Balaguer, començarem a copiar amb un dissolutiu d'esperit aigua destil·lada, benzol i glicerina; però a la primera dotzena d'exemplars ja començà a deteriorar-se el motlle i molts van sortir defectuosos. Amb la feinada que havia tingut!» La pinzellada d'originalitat fou el lliurament d'un bacallà al darrer equip classificat.

El control d'arribada a la 15a Marxa Social (Gelida, 1974). Foto: V. Carbonell

La segona edició té la particularitat que la prova s'inicia i s'acaba al mateix local social, al carrer de Sant Pau, 27. Amb 25.916 m és encara avui la marxa més llarga que s'ha fet: anava cap a Cubelles pel Camí Vell i segueix cap a Trenca-roques, la Creu, la font d'Horta, can Bladet, presa del Pantà, Lurdes, la Talaia i Vilanova. Millora la participació fins a 27 equips. L'anècdota ens la serveix el mateix Ordovàs: «... quan els marxadors arribaren als voltants de la masia de la Creu cercant un paller que s'especificava a la descripció; aquest era un punt de referència per enfilear un senderó que davallava a la font d'Horta. Doncs bé, el paller havia desaparegut i els equips anaven i venien com un eixam al qual han pres el rusc. Els masovers pocs dies abans l'havien tret».

La tercera marxa (Sant Pere de Ribes, can Macià, Hostal del Ganxo, l'Arboçar de les Roques,

l'Arboçar de Baix, Viladellops i Canyelles) gairebé dobla la participació anterior -52 equips-. I la quarta torna al massís de Garraf (Gavà-Castelldefels); es palesa una bona participació forana, amb 15 equips barcelonins, mercès a la bona relació d'en Tomàs Muela amb el Club Dinàmic. En la cinquena (1963) la pluja desllueix la prova i esborra la tinta dels fulls; a dalt del puig de l'Àliga es dona un plànol de volta d'horitzó per a identificar contrades llunyanes i el que més es pot veure és el Pouet de la Vall.

En la sisena es torna al Garraf i novament el temps torna a fer una mala passada: el dia abans cau una gran nevada que influeix decididament en la prova per bé que hom pot gaudir d'un inèdit i meravellós paisatge del massís completament nevad. Per primer cop la descripció dels fulls és impresa, però la neu hi juga un paper decisiu en el desenvolupament de la marxa. Així ho resumeix en Joan Virella al butlletí: «... ascendim cap a la serra dels Penyals... i aquí es produeix el desastre. La insuficient descripció del full de cursa i falta de senyals provoca una sèrie de confusions i dubtes que resulten fatals. Uns pocs equips segueixen el bon camí sense contratemps; altres sofreixen una pèrdua de temps irremeiable i un tercer contingent

escull un camí equivocat que els mena vers la desqualificació. Més tard arriba el company X. Salleras que actua de control de tanca de la cursa; va abillat amb un estrofolari capell tirolès, una trompeta de drapaire i una escombria. Ens informa que s'han perdut onze equips i no n'han vist el rastre, ni han contestat als insistents tocs de trompeta. Més endavant, una errònia interpretació de l'itinerari dirigeix la majoria dels

equips vers un mas que per casualitat ha estat el punt d'arribada de tots els marxadors que perderen la ruta en els Penyals. Alguns d'aquests amb poc noble propòsit de «mal tinc, mal tinguis» atrauen a crits els equips cap a la masia, ajudant a la confusió... Malgrat els entrebancs soferts, ens ha agradat l'itinerari».

La setena es desenvolupa a la serra del Montmell. Millora la participació (45 equips), que havia decaï-

porqué lo que siguió fué la descalificación del 63% de los marchadores, lo que no se recuerda haya sucedido en ninguna marcha». S'esmenta que hom ha de traspassar dues vegades la riera, on hi ha un control de pas que propicia la desqualificació dels onze equips.

La novena marxa (1967) es celebra a Querol, per Santa Perpètua de Gaià i Esblada. És aleshores la més allunyada i, per primera vegada en Pere Camarós fa un mapa esquemàtic complementari que es lliura en finalitzar la marxa. Amb motiu d'aquesta cursa s'edita un butlletí extraordinari que es reparteix a tots els participants, també hi ha la novetat que en els fulls descriptius, que seguien escrits en castellà des de la primera edició, hi figura un apartat en català on es fa referència toponímica de l'etapa anterior. Des d'aleshores aquest complement ja figura en totes les edicions. En el butlletí no hi ha cap crònica i només s'hi ressenya la taula de resultats.

La desena marxa (1968) hom havia previst que sortiria del Pla de Cabra, cap a Salmella, Vallespinosa, Montclar; però surten entrebancs en la definició de l'itinerari i a la fi es posposa aquest projecte i se'n decideix un altre: La Llacuna-Sant Martí de Tous. Aquesta edició

tanca una època i n'enceta una altra: des d'un començament l'Antoni Ordovàs ha assumit la màxima responsabilitat, ben ajudat pels decisius i constants col·laboradors, en Pitu Blanes i l'Antoni Penna i, al mateix temps -de forma desigual- per un conjunt de socis que és just d'esmentar: Llorenç Domingo, Ramon Lozada, Jesús Santacana, Xavier Salleras, Jordi Gudín, Josep Elias, Argimir Granell, Casimir Mas-

El Joan Virella i el Toni Sagarra participen en una marxa experimental de la UEC Anoia, on es copia tot el sistema de la nostra marxa. Sta. Margarida de Montbui (1989). Foto: Toni Sagarra

gut un xic. La ressenya anònima del butlletí és molt crítica en l'elecció de l'itinerari. El cronista de la vuitena marxa (Olivella, Santa Susagna, els Pelagons, Can Suriol) la relata com si es tractés d'una cursa ciclista per etapes amb els noms dels guanyadors dels diferents trams i canvis constants en el liderat de la prova... Hi ha perdudes col·lectives importants: «Y aquí señores, después de este tramo se terminó la tranquilidad

sana, Ramon Martí, David Vidal, Salvador Malràs, Abel Andreu, Manel Harris, Antoni Ferrer, Francesc Bernad, Albert Mané, Joan Vidal, Isidre Llaverias, Marcel·lí Ferrer, Antoni Llurba, Manuel Prats, Josep Claverias, Josep Alegret, Xavier Capdet, Joan Sivill, Isidre Marin, Manuel Montoliu, Pere Molins, etc. També hi ha una bona col·laboració d'algunes membres de la Secció fotogràfica del Museu Balaguer, dels germans Caba, en Pere Coral i Ramon Falcó, que, amb les seves motes, ajuden a definir l'itinerari. Molts altres socis fan la labor de controladors i assisteixen de forma desinteressada a mantenir el prestigi de la prova. Així doncs, tot i que l'Antoni Ordovàs confecciona la descripció de la prova durant quatre anys més (fins a la 14a edició -1972-), a poc a poc és en Joan Virella qui va prenent el relleu, instigat per a triar itineraris en zones més allunyades en el marc de nous paratges.

D'aquesta època es podrien contar una infinitat d'anècdotes; algunes en les tasques organitzatives de l'itinerari on hi havia un excés de zel en mantenir en el més hermètic secret la zona i el traçat de la prova. És alligadorat llegir l'article d'en Pere Camarós i Joan Rodríguez (març 1966) on es conten les peripècies dels organitzadors en veure's sorpresos per un grup de socis que anaven a passar el dia a la muntanya. També causen sorpresa les normes que regulaven la prova en aquella època i fins a quins extrems eren dutes a la pràctica: hom s'assabenta que hi hagué equips que foren desqualificats perquè un dels components no duia motxilla. L'Antoni Ordovàs va deixant les tasques de responsabilitat per bé que encara avui continua col·laborant com a controlador de la prova.

2a època: Joan Virella (1969-1990)

El canvi progressiu de responsabilitats comporta, també, un relleu paulatí d'alguns membres que desenvolupaven des de feia anys algunes feines organitzatives. D'aquesta manera s'incorporen alguns altres socis: Pere Camarós, Vicenç Carbonell, Josep Julià, Manuel Pàmies, Tòfol Fabré, Jani Ferrer, Lluís Daviu, Josep Alegret, Jaume Carbonell i,

Baixant el pedriscall del Puig dels Jugadors, 35a Marxa Social (St. Pere de Ribes, 1993).
Foto: F. Casas

més endavant, Xavier Virella, Blanca Forgas, Josep Candela i Manel Dalmau.

En Joan Virella dedica grans esforços en la recerca de raonades inèdites o poc conegudes. Frueix de fer conèixer als marxadors uns paratges insòlits i poc divulgats. Hi excel·leix i la seva tasca és ben reconeguda. També dona rendiment al

seu treball de recerca toponímica que queda reflectida en els mapes que s'elaboren expressament per a cada marxa: força el contacte humà amb la gent de camp i n'extreu, amb discreció, la màxima informació, que transcriu en un petit bloc de notes que cada cop es treu del sarró.

Seixanta equips prenen la sortida en l'onzena edició, que per primer cop registra una inscripció forana superior: 36 a 24. Transcorre entre la Riera de Gaià, el caseriu d'Ardenya i Salomó. Cal esmentar que per raó del sobtat creixement del riu Gaià, al qual situat prop del Molí del Pansit hagué d'improvisar-se un pont rústec fet amb branques de plàtan; d'altra banda alguns equips es veieren en una difícil situació en el laberint que els engorjats meandres del Gaià descriuen en aquells contorns. Aquesta cursa és irreplicable ja que part de l'itinerari va quedar negada en construir-se la presa del riu Gaià.

L'any següent (1970) es fa més a prop: la Plana Rodona, l'Arboçar de les Roques, Olèrdola. Hi participen 63 equips, registrant-se una bona inscripció social -41 equips-. Hom esmenta la proliferació de senyals, que rebaixa la dificultat de la prova. No es fa cap esquema de l'itinerari.

La 13a edició (1971) transcorre entre Castellví de la Marca i Aiguaviva. Una zona un xic allunyada que motiva un descens en la participació global (39 equips); participació que es recupera l'any següent (56 equips) amb sortida a l'Avellà i arribada a Pontons. Aquesta edició és la darrera en què l'Ordovàs prepara la descripció. A partir d'ara en Joan redacta i recopila les dades històri-

ques que acompanyen els fulls de descripció; és un complement meritori que es millora en edicions posteriors i assoleix un caràcter de fons documental importantíssim. El 1973 se celebra la 15a edició; la sortida se situa a la vila de Carme, seguint per Feixes, Orpí, la Font Pregona, can Pau de Rofes, Puigfred i Mediona. La participació torna a davallar fins a 37 equips. En Jani Ferrer ha preparat la descripció.

A partir de 1974 la marxa enceta una numeració d'ordre intersocial que encara avui perdura. Es perd momentàniament el número d'ordre social (hauria estat la 16a edició) i comença una nova numeració: 1a Marxa Intersocial d'Orientació i Regularitat per Descripció. Durant quatre anys no hi participa cap equip de la Talaia, que, teòricament, haurien de fer pinya en l'organització de la prova. Hi prenen part 46 equips; la primera entitat classificada és la Unió Excursionista de Catalunya. Es desenvolupa des de Sant Sadurn fins a Gelida. El cronista no esmenta fets remarcables; tan sols la dificultat d'algun equip d'interpretar alguna paraula de tipus comarcal com «cocó» o «mulassa». Remarquem que la descripció s'escriu en català i que es reparteix un mapa imprès sense corbes de nivell que ha dibuixat en Xavier Virella. L'Hel·leni Marquès fa les diligències perquè la prova sigui inclosa en el calendari oficial de competicions de la Delegació Catalana de Muntanyisme.

La 2a Marxa Intersocial trepitja una zona entre Capellades i la Pobla de Claramunt. Després d'un fort ruixat a la nit, l'endemà es desferma una gran ventada que fa voleiar tots els papers. Hi ha una gran participació (91 equips); la UEC torna a guanyar per entitats. La nostra Marxa assoleix de mica en mica un cert prestigi que esperona encara més els organitzadors. En Jani Ferrer i en Xavier Virella repeteixen llurs col·laboracions.

La 3a edició (1976) retorna al Garraf, entre Vil·larca i ca l'Amell de la Muntanya, passant pel fondo de les Llenties, el fondo del Tro i Campàsens. La participació davalla fins

Marxa Social 1994, Canyelles. Els marxadors passant pel costat de les tombes antropomorfes del Pla dels Albats, Ollerdola. Foto: F. Casas

a 56 equips. En Pitu Blanes prepara la descripció i consten com a autors del mapa: Joan Virella i Antoni Llurba. L'any següent (1977) s'inicia a Torrelles de Foix, passa pel santuari de Foix i remunta el curs ascendent del riu Foix pel moli de l'Horta i les gorges del Foix fins a retornar a can Coral. La participació es manté amb 57 equips, però resta lluny de la de fa dos anys. Ens trobem en una gran crisi de participació social. La provisional desaparició del butlletí n'és un fidel testimoni. No se'n redacta la crònica i, de fet, l'història de la Marxa pateix una llacuna irrecuperable. La junta actual no sap vertebrar una adequada activitat i les seccions se'n ressenten. Hom s'adona del greu error de no permetre la participació dels socis a la prova; això fa pensar als organitzadors que convindria recuperar el número d'ordre de la Marxa Social.

El 1978 es reprèn el caràcter social de la prova: 20a Marxa Social i 5a Marxa Intersocial. Hi participen 12 i 46 equips respectivament. Es tria un itinerari a prop de casa: de Rocacrespa se segueix cap a Lurdes, el fondo de la Carçosa, Pantà de Foix, can Cassanyes i el cim de la Talaia. La Blanca Forgas i en Lluís Daviu preparen la descripció; el mapa és a dues tintes. El 1979 es redacta la crònica en el butlletí: VI Marxa Intersocial-XXI Social. Se surt de Canaletes cap al maset de la Bleda, riera

del Mal Pas, el Bedorc, salt del Cargol i fineix a la font dels Capellans. Hi prenen part 13 equips locals i 69 foranis. La descripció és obra de Lluís Daviu, Blanca Forgas i Joan Virella. El relat complementari és lliurat en finalitzar la cursa.

El 1980 Sant Quintí de Mediona acull la mateixa participació de l'any anterior: 82 equips (14+68). Els marxadors s'entretenen amb la singularitat de l'Agulla de Valldellós i el Pas de la Guineu. S'introdueix la novetat dels Controls de Pas, disposats estratègicament per fer la guitza a aquells equips que no són gaire amants a seguir la descripció. S'obsequia els marxadors amb un relat complementari redactat per en Joan Virella i un mapa a quatre tintes que jo mateix dibuixo per a aquesta ocasió; de fet és la primera edició en què m'afegeixo a les labors organitzatives. D'altra banda els elements del GREV, col·laboradors habituals en algun control de la prova, editen un full amb una breu descripció de les coves del Bolet. S'escau el 25è Aniversari de l'Entitat i es publica un opuscle amb diferents articles de fons en el qual té cabuda una ressenya històrica de la Marxa que ha redactat el mateix Joan Virella. S'incorporen a la comissió organitzadora: Salvador Butí, M. Carme Barceló, Virtut Castro, Josep M. Also, Dolors Lacasa i Lluís Forgas.

El 1981 la participació es desborda: 112 equips. El divendres a la nit el telèfon no para... L'acte del sorteig dels equips és tota una manifestació i la sala d'actes esdevé petita. S'inscriuen diversos equips de l'Acord, que no tenen cabuda dins la classificació general. L'itinerari trepitja la serra de Miralles per assolir el cim del Grony i baixar per la riera de Carme fins al bucòlic Gorg del Diabla. Es fa un dinar de germanor molt concorregut a cal Ramonet (Miralles). A partir d'aquesta data i fins a l'actualitat la Blanca assumeix fer la descripció de l'itinerari i el qui signa aquest article, la confecció del mapa a quatre tintes.

La 24a edició (1982) té la sortida al Pla de Manlleu i passa pel poble abandonat de Celma i per la Vall de l'Infern. L'any següent es torna a fer a La Llacuna, pel puig Castellar, el fondo de l'Apotecari i la font Cuitora; hi ha la novetat de donar la classificació general en acabar-se la cursa i es procedeix seguidament al repartiment de premis. Es lliura per primera i única vegada el trofeu Julià-Castañer a l'entitat excursionista que registra la millor actuació per equips. La portada de l'opuscle és obra d'en Josep M. Also.

El 1984 la marxa parteix de ca n'Aguilera (Piera), per can Muset, Castellolí, la font de Ferro, coves de can Llucià i la Fembra Morta. Tota la nit ha plogut i el temps està per ploure tot el dia. A parer meu es comet l'equivocació de no suspendre la prova. Molts equips renuncien a prendre la sortida i molts dels 28 equips que estoicament decideixen fer-la ben aviat se'n repenteixen. Tota la cursa transcorre sota la pluja; hi ha algun baixador enfangat que presenta serioses dificultats. L'arribada dels equips és caòtica... Tantes il·lusions i tants esforços que no obtenen cap profit!

En la 27a edició (1985) es torna a la serra del Montmell: des de la Joncosa es remunta fins a Torrossolla, Sant Marc, coll de l'Arca i el mas Campanera. L'itinerari és llarg i la monotonia del darrer tram deixa un mal regust a molts marxadors. L'any següent es fa pels contorns de Pontons, passant per les capelles romàniques de Sant Salvador i Sant Joan de la Muntanya. El 1987 ens acostem a Pierola, passant per l'ermita de Sant Cristòfol i can Tèrmens. Aquestes tres edicions sobrepassen la seixantena d'equips.

Els marxadors un cop passat el Pla dels Albats contemplen la perspectiva de l'església d'Olerdola. Marxa Social 1994. Foto: F. Casas

El 1988 se celebra la 30a Marxa Social i 15a Intersocial. 83 equips prenen la sortida a Santa Margarida de Montbui; l'itinerari el prepara el Vicenç Carbonell; bona part transcorre per carenes i els marxadors han de suportar l'accentuada calor, la xafogor provoca malestar a un participant que ha de ser traslladat corre-

cuita a Igualada. L'arribada a la Tossa de Montbui dista un bon tros del punt de partida i això causa algun contratemps als qui han estat poc previsors. Cal esmentar la disponibilitat d'en Tomàs Muela que excel·leix en la labor de taxista. L'àpat de germanor al restaurant de la Tossa aplega més de 80 persones.

L'edició següent (1989) remunta el curs del riu Glorieta: des del santuari del Remel (Alcover) fins a l'Aixàviga; després segueix per la serra del Pou, la vall de Micanyo, la font de l'Iria i el molí de Mont-ravà fins a retornar al punt de partida. L'itinerari, preparat ja per un col·lectiu, és compensat i molt atractiu, i s'allunya del tradicional escenari penedesenc. Com a anècdotes cal esmentar les irregularitats cronomètriques d'un control que mena a deixar sense efecte la lectura horària del control E; per altra banda agafa ressò la nova denominació toponímica del «turó del Tossut», a causa d'una estrident disputa entre en Joan i en Vicenç i de la punyent tossuderia d'aquest darrer. Cal esmentar també el fet fortuït de la destrucció de la roda de bicicleta per a mesurar la distància: després d'una sortida preparatòria, l'únic dia en què l'estri no dorm a casa del Joan i ho fa dins el cotxe que en Manel Vidal guarda a l'aparcament subterrani, va i es cala foc en el cotxe del costat, amb tanta dissort que el cotxe del Manel també es crema i per afegit també la veterana roda. La cara d'en Joan en veure la ferramenta recremada és una d'aquelles visions que no oblidaré mai més. En Toni Castelló es compromet, a corre-cuita, a preparar-ne una altra.

1990. La 32a Marxa passa a la primera plana de la història d'àmbit social per la tràgica connotació que l'embocalla amb la pèrdua irreparable del seu gran propulsor. La mort

del Joan Virella poc després d'haver-se iniciat la cursa motiva la seva suspensió immediata. De fet és una edició de transició a causa de la pressió que alguns membres de l'organització hem fet per a introduir algunes novetats i millores: s'ha aprovat la fiscalització del mig minut -és el primer cop que es fa a Catalunya- i hi ha curiositat per saber quin serà el resultat; s'ha comprat un lot de cronòmetres; la instal·lació d'un ordinador que havia de donar la classificació provisional immediata ja que les dades serien trameses per l'equip «escombra» mitjançant uns walky-talky. Els fulls de descripció serien repartits íntegrament en el sobre d'inscripció. S'ha convocat tots els controladors i, en equips de tres, se'ls ha instruït específicament de la tasca que cada un d'ells té encomanada.

Ben cert que moltes d'aquestes millores no són plaents al Joan. En desconfia. Ell, que sempre ha anat al davant en l'organització i que tenia tots els caps ben lligats, és escèptic en l'aspecte que puguin delegar-se totes aquestes responsabilitats que se li escapen de les mans; no es creu que tots els rellotges puguin marcar el mateix segon, ell que no ho havia aconseguit en el mateix minut! Malgrat tot, ho accepta tot i que es repensa la seva continuïtat en moltes altres facetes organitzatives.

El dia s'ha aixecat excepcionalment immillorable. La inscripció ha assolit els 96 equips i en Joan va amb l'equip que obre marxa, amb en Joan Gómez, en Salvador Palau «el Galo», en Vicenç Carbonell i els companys que constitueixen els dos primers controls; es despedeix amb un senzill «a reveure». És abans d'enfil·lar l'ascensió al Montclàr que es produeix el percant; l'esforç del Galo, bon company i gran coneixedor d'aquests contorns no serveixen per a res. A Pontils només tenen temps de prendre la sortida 35 equips, ja que quan m'arriba la trista notícia pel sistema de transmissions que acabem d'estrenar, informo el President abans de submergir-me en l'abatiment. Poc després el silenci a la plaça de Pontils és absolut. En Salvador confirma per l'altaveu la trista

notícia i la consegüent suspensió de la prova. Els vehicles tot-terreny d'en Ramon Llenas i l'Antoni Campillo ajuden en les tasques d'evacuació; per pocs metres ens trobem en una altra província i el trasllat sembla complicar-se per moments. Tots els entrebancs -que n'hi ha- acaben resolent-se; però la qüestió de fons perdura i el buit que deixa és latent. Ens quedarà sempre el record del seu estil depurat per donar un contingut històric, documental i àdhuc llegendari a la Marxa i la sensibilitat que posseïa per elegir el marc físic de la prova; ell donava la confiança absoluta d'una nova edició. Tots els factors importants on els seus deixebles sempre hem d'emmirallar-nos.

S'havia anunciat que de tota manera la Marxa se celebraria. Al cap de tres mesos s'organitza una sortida per fer l'itinerari de forma col·lectiva i retre homenatge al Joan. A Pontils s'obre una llibreta on tothom s'hi inscriu per a deixar testimoni de la seva adhesió; hi participa molta gent (122) i hom hi destaca una nombrosa presència d'excursionistes forans. En el punt de la defunció es produeix l'agrupament a l'entorn del monòlit que s'havia erigit el dia anterior; en Salvador Butí com a president i la M. Assumpta Baig en representació de l'Alcaldia dirigeixen la paraula als presents i destapen la pedra coberta amb la bandera de la Talaia. Algunes entitats i alguns particulars hi dipositen flors. La majoria dels congregats continua la ruta marcada que ens portaria fins al cim del Montclàr i posteriorment a Vallespinosa, Santa Perpètua de Gaià i finalment una altra vegada a Pontils.

3a època: la transició, un equip que es consolida.

En la 33a edició l'equip organitzador fa un gran esforç perquè no sigui perceptible la dissortada absència. Es responsabilitza tothom que la seva labor, per petita que sigui, és molt important. Es consoliden les novetats tècniques que s'havien d'experimentar l'any anterior; l'ordinador instal·lat a casa de l'Ordovàs dona el resultat d'una primera classificació provisional. La zona escollida ja s'havia valorat feia

un parell d'anys, però ha calgut un grapat de sortides per a lligar bé l'itinerari; Bellprat, castell de Queralt, ermita de la Roqueta, serra de l'Erota, Fiol i retorn fins al punt de partida. L'esmorzar calent a base de pa amb tomàquet i botifarres, que s'ofereix a tots els marxadors en l'esplanada vora el castell de Queralt té una gran acceptació; i en aquest capítol cal esmentar la labor d'en Salvador Artigas que ha preparat unes barbacoes a base de bé i que serviran per a altres esdeveniments. Dins el capítol d'anècdotes cal mencionar l'espessa boira que hi domina a primera hora; la dificultat que representa a alguns marxadors el pas de la Roqueta, tot i l'ajuda d'alguns membres del GEAM; i la pèrdua d'un equip que es localitza passades les quatre de la tarda, quan ja comencem a preocupar-nos de valent. El relat complementari és ara redactat per en Vicenç Carbonell i jo mateix agafem el relleu per a redactar la crònica en el butlletí. També s'hi incorpora més gent: en Ramon Casas té cura de la informàtica, en Salvador Massana de l'equip de megafonia i altres labors, en Joan Mañé i la Pilar Bertran vetllen amb molt de zel el material perquè tot estigui a punt. També cal esmentar el suport d'en Manel Vidal i en Ramon López.

El 1992 (34a edició) hem pensat repetir la zona de la 26a Marxa. En aquella ocasió la persistent pluja rebaixà en gran mesura la participació. La sortida, però, es prepara a Castellolí per anar cap al castell d'Ollí, Cal Muset, Font del Ferro, Puig de la Fembra Morta, Cal Guixà, el pont natural, coves de Can Llucià, Can Soteres i retorn al punt de partida. Millora la participació -82 equips- observant-se que es manté una inscripció superior d'equips de la Talaia. Intencionadament s'escurça l'itinerari, que arriba a poc més de 14 km, la qual cosa es valora de manera molt positiva.

4a època: l'actualitat, amb itineraris propers a Vilanova.

El 1993 es produeix la reincorporació d'en Lluís Daviu, que proporciona un itinerari ja lligat i proper a la

nostra vila. De seguida es dona conformitat a la proposta: Sant Pere de Ribes, ermita de Sant Pau, puig dels Jugadors, els Sumidors, font d'en Pixabrosses, mas d'en Giralt, coll de la Glaieta i, seguint el curs de la riera, es fa cap al punt de sortida. Gràcies a la proximitat es registra una gran participació que arriba a sorprendre: 145 equips, essent 103 els locals i no adscrits. L'itinerari s'escurça encara un xic més, però té l'atractiu de davallar per un pedriscall que meravella els més joves i espanta alguns adults. El repartiment de premis, que ha millorat ostensiblement, es fa al cap d'una bona estona d'haver arribat el darrer equip, sense massa temps d'atendre les reclamacions que sempre sol haver-hi. La presència de la Creu Roja en els llocs més estratègics és un apartat que també cal reconèixer. Amb aquesta marxa es consolida la capacitat organitzativa; any rere any es milloren diversos aspectes gràcies, en gran part, a l'experiència, però també a l'esforç de superació de tot un conjunt de persones. També millora la qualitat del material que es reparteix. Malgrat això, amb l'aglomeració s'ha acabat de perdre l'objectiu de la marxa: hom ja no s'orienta per la descripció sinó per l'avistament de la serp d'equips precedents; així i tot, tot un paquet d'equips obvien algun control de pas.

presa inesperada i l'ascensió a la Facu, quan la Marxa es troba ja a les acaballes, esgota a més de quatre. No s'aconsegueix el propòsit d'orientar-se per la descripció i un altre cop es cau en el parany de la massificació; per altra banda, en retardar-se l'arribada dels darrers equips, el repartiment de premis, més generosos encara, s'allarga en extrem i perjudica la notorietat de l'acte. Hom es lamenta de les airades protestes d'un veterà equip igualadí que ha estat present en moltes edicions. Dins l'ordre tècnic es reafirma la so-

Pantà de Foix, Sant Samison, Castellet i retorn al punt de partida. Es manté una bona participació (146 equips) i el nivell reeixit en les darreres edicions. Observem com s'incrementa la inscripció social (115) i davalla la presència d'entitats foranes.

Dins el món de l'excursionisme reconeixem la crisi que pateix l'apartat de marxes, per bé que sembli que no sigui el nostre cas. Altres facetes col·lectives guanyen adeptes, però l'aspecte competitiu de les marxes està en franca regressió i moltes han deixat de celebrar-se. Ho estem superant mercès a l'engranatge d'un bon treball d'equip i a la confiança de la massa social que ens fa costat. Darrerament s'ha declinat per una marxa més propera a Vilanova -en Lluís Daviu hi dedica moltes hores-, fet que propicia que hi participi més gent però que ha induït a fer algun retoc revolucionari que sorprendrà en la propera edició. També vull destacar la labor de tot un equip de controladors que de forma desinteressada renoven cada any la seva puntual col·laboració i que constitueixen una peça més en tot l'engranatge que representa la complexa organització de la nostra Marxa. No puc acabar sense deixar constància de la feina que darrerament ha fet l'Ordovàs en ordenar tot l'arxiu de la Marxa, darrerament en dipòsit a la segona planta de l'edifici. Tot

aquest balanç exposat ens fa sentir, ara per ara, optimistes. Ens sentim satisfets d'haver aplicat els conceptes bàsics que hem heretat dels nostres precursors i del ressò popular que cada any possibilita la renovació d'una diada excursionista emmarcada en la humilitat dels recursos humans que, sumats, excel·leixen en un gran esdeveniment social. Que ho sigui per molts anys!

Antoni Sagarra i Mas

Travessant un bosquet després de la riera de Marmellar. 37a Marxa, 1995. Foto: E. Casas

La 36a Marxa Social també es fa a la vora: Canyelles-Sant Miquel d'Olèrdola. S'assoleix la màxima participació: 159 equips i hom pensa que en l'actualitat és la que acull més excursionistes de Catalunya. L'itinerari és entretingut: el pas per la Roca Foradada provoca un embús que condiciona molts equips; les fonts de Fontanilles i de l'Alba són uns paratges inèdits per a molts vilanovins; el Pla dels Albats sorprèn per la proliferació de tombes antropomorfes; el difícil pas per una foradada de 70 metres és una sor-

lidesa en totes les facetes i hom dona fe de la complaença de l'itinerari. Lligat amb aquestes dues darreres marxes, no puc obviar el desastre ocorregut el 4 de juliol de 1994, quan exploten les instal·lacions de la Piro-tècnia Igual (Canyelles) i provoca un incendi forestal de grans dimensions que afecta bona part del treballat i estimat itinerari.

La 37a edició -d'enguany- surt de Torrelletes per anar cap a la timba de Santa Bàrbara, la font d'Horta, el

MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ

Balanç participatiu, horaris i quilometratge

Edició	Any	Itinerari	Participació			Dist/m	Temps
S	I		soc/	fed/	alt	T	
1	-	1959 Castelldefels-massís Garraf-Begues	16			16	14.858
2	-	1960 Vilanova-Cubelles-Pantà Foix-Talaia	20	7		27	25.916
3	-	1961 Ribes-Arboçar-Viladellops-Canyelles	52			52	21.771
4	-	1962 Gavà-massís Garraf-Castelldefels	44	15		59	24.138
5	-	1963 Castellet-Torrelletes-Canyelles	32			32	18.215
6	-	1964 Sitges-Jafra-Sant Pere de Ribes	25	3		28	22.831
7	-	1965 La Joncosa de Montmell-Santes Creus	29	16		45	17.978
8	-	1966 Olivella-Sta.Susagna-Can Suriol	24			24	16.579
9	-	1967 Querol-Sta.Perpètua de Gaia-Esblada	26	9		35	21.415
10	-	1968 La Llacuna-Les Vilates-St.Martí de Tous	25	14		39	18.894
11	-	1969 La Riera de Gaià-L'Arderiu-Salomó	24	36		60	16.784
12	-	1970 La Plana Rodona-L'Arboçar-Olèrdola	41	22		63	16.545
13	-	1971 Castellví Marca-Marmellar-Aiguaviva	18	21		39	16.440
14	-	1972 L'Avellà-Font-rubí-Secabecs-Pontons	35	21		56	15.028
15	-	1973 Carme-Orpí-Rofes-Puigfred-Mediona	28	9		37	15.794
16	1	1974 St.Sadurni-Subirats-Montcau-Gelida		46		46	14.353
17	2	1975 Capellades-La Pobla de Claramunt		91		91	15.445
18	3	1976 Vallcarca-Ca l'Amell de la Muntanya		56		56	15.522
19	4	1977 Torrelles de Foix-C. Coral-Santuari		57		57	
20	5	1978 Rocacrespa-Can Cassanyes-Talaia	12	46		58	16.332
21	6	1979 Canaletes-El Bedorc-Font Capellans	13	69		82	13.697
22	7	1980 St.Quintí Mediona-Valldeïlós-M.Bolet	14	68		82	14.650
23	8	1981 Miralless-El Grony-Gorg del Diable	26	76	10	112	16.707
24	9	1982 Pla de Manlleu-Vall d'Infern-Celma	29	49	11	89	18.454
25	10	1983 La Llacuna-P.Castellar-Font Cuitora	58	6		64	17.620
26	11	1984 Ca n'Aguilera (Piera) - Castellolí	22	6		28	18.707
27	12	1985 La Joncosa Montmell-Torrossolla-St.Marc	33	30		63	22.618
28	13	1986 Pontons-St.Salvador-St.Joan Muntanya	36	32		68	15.106
29	14	1987 Pierola-St.Cristòfol-Can Tèrmens	38	26		64	12.011
30	15	1988 Sta. Margarida Montbui-Collbàs-Tossa43	40			83	16.366
31	16	1989 El Remei (Alcover)- Aixàbiga-Glorieta	45	16	9	70	18.243
32	17	1990 Pontils-massís de Montclar-Vallespinosa	50	30	16	96	17.290
		(suspena a causa de la mort de Joan Virella)					4h11'30
33	18	1991 Bellprat-castell Queralt-La Roqueta	38	24	11	73	19.470
34	19	1992 Castellolí-Fembra Morta-Can Guixà	37	33	12	82	14.189
35	20	1993 Ribes-Els Sumidors-La Torreta	73	42	30	145	12.066
36	21	1994 Canyelles-Olèrdola-La Facu	84	47	28	159	13.503
37	22	1995 Torrelletes-Font d'Horta-Pantà-Castellet	78	31	37	146	14.489

MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ - TAULA DE GUANYADORS

Edició	Any	PRIMER SOCIAL	SEGON SOCIAL	PRIMER EQUIP FORANI	
1	1959	Anton Penna-	Joan Rius-	—	
		Carles Artigas	Joan Anton Rius	—	
2	1960	Josep Julià-	Xavier Mestres-	Josep Tuset-	(Ginestar Tarr)
		Enriqueta Castanyer	Lluís Daviu	Jordi Garcia	(UEC Collblanc)
3	1961	Josep Julià	Montserrat Sivill-	—	
		M. Dolors Sanmiguel	Maria Alvarez	—	
4	1962	Pere Camarós-	Aurèlia Riñón-	Josep Ubach-	(Dinàmic)
		Josep Anton Riñón	Josep Antoni Riñón	Enric Aguado	
5	1963	Joan Osuna-	F. Ruiz-	—	
		Josep Cánovas	J. Subirats	—	
6	1964	Ramon Lozada-	Gabriel Pons-	Alfons Udina-	(Vilafranca)
		Lolita Espí	M. Angels Sanmiguel	Francesc Benages	

7	1965	Argimir Granell- Isidre Marín	David Vidal- M. Àngels Albet	Sebastià Rius- Andreu Romà	(Dinàmic)
8	1966	Manel Prats- Josep M. Plana	Antoni Llurba- Fina Sánchez	—	—
9	1967	Alvar Archilla- M. Àngels Albet	Xavier Salleras- Núria Vila	Cinto Taulats- Francesc Lluna	(Vilafranca)
10	1968	Isidre Poch- Josep Bruna	Aurèlia Rion- Carme Guindal	Andreu Romà- Francesc Farré	(Dinàmic)
11	1969	Pitu Blanes- Pili Meléndez	Manel Prats- Josep M. Plana	Andreu Romà- Manuel Martí	(Dinàmic)
12	1970	David Vidal- M. Rosa Simón	Mingo Vedo- Montse Rimbau	Josep M. Esteban- Pere Cabré	(Igualada)
13	1971	Francesc Montaner- Isabel Romeu	Ramon Martí- Maria Planas	Montserrat Ribas- Miquel Cuatrecases	(Igualada)
14	1972	Pitu Blanes- Pili Meléndez	Antoni Llurba- Fina Sánchez	Antoni Gómez- Teresa Montfort	(CE Molins)
15	1973	Lluís Daviu- Carme Borrego	Josep M. Plana- Isabel Mier	Montserrat Ribas- Miquel Cuatrecases	(Igualada)
16	1 1974	—	—	J. Lenin- Carme Calaf	(Tarragona)
17	2 1975	—	—	Ramon Gómez- Baldri Burgés	(UEC)
18	3 1976	—	—	Vicenç Tomàs- Jordi Sicart	(UEC)
19	4 1977	—	—	J. López- M. Fruitós	(Agrup.C.Folklorica)
20	5 1978	Josep Planas- Josep M. Planas	Jordi Pujol- Teresa Pujol	Amador Fontanals- Alicia Fontanals	(St. Vicenç)
21	6 1979	Manel Prats- Josep M. Plana	Manel Dalmau- Anna M. Avilès	Joan Domènech- Josep Massó	(C.E.Pirenaic)
22	7 1980	Marcel·lí Ferrer G.- Marcel·lí Ferrer P.	Jaume Guimerà- Fina Roig	Xavier Pérez- Antoni Díaz	(Sant Martí)
23	8 1981	Josep M. Planas- Roser Muela	Lluís Daviu- Fèlix Sans	Jaume Urpí- Elisabet Badell	(CE Penedès)
24	9 1982	Josep Planas- Eva Planas	Joan Sivill- Gemma Capdet	Enric Gib- Enric Batet	(CE Àliga)
25	10 1983	Jaume Guimerà- Fina Roig	Miquel Bernadó- Carolina Roig	Josep M. Cuscó- M. de la Peña	(CE Penedès)
26	11 1984	Lluís Daviu- Josep M. Planas	Josep M. Barot- Susanna Guimerà	J. Mioche- J. Salleras	(CE Penedès)
27	12 1985	Xavier López- Josep Planas	F. Sancho- Xavier Planas	Santi Leonard- Jordi Caralt	(UEC)
28	13 1986	Jordi Pujol- Laura Canet	Josep M. Planas- Roser Muela	Amadeu Inglès- Santi Leonard	(UEC)
29	14 1987	Josep M. Planas- Roser Muela	Marcel·lí Ferrer- Margarida Paterna	J. Catasús- Josep M. Casas	(CE Penedès)
30	15 1988	Teresa Pujol- Salvador Baig	Marcel·lí Ferrer- Margarida Paterna	Montserrat Ribas- Miquel Cuatrecases	(Igualada)
31	16 1989	Martí Artús- Marcel·lí Ferrer	M. Assumpta Baig- Pere Corominas	Lluïsa Blanch- Francesc Blanch	(Els Blaus)
32	17 1990	- s u s p e s a -			
33	18 1991	Manel Montoliu- Josep Serranos	Agustí Poch- Pere Fernández	Jaume Llenas- Xavier Carbonell	(La Unió Vilanovina)
34	19 1992	Josep Planas- Roser Muela	Oriol Ventosa- Roger Ventosa	Ramon Casas- Roger Domingo	(Foment Exc. Barna)
35	20 1993	Miquel Bernadó- Carolina Roig	Josep Planas- Roser Muela	Ramon Casas- Roger Domingo	(Foment Exc. Barna)
36	21 1994	Rafael Burcet- Jaume Miravent	Josep M. Casas- Conxita Soler	M. Lluïsa Domingo- Magdalena Escala	(CE Molins)
37	22 1995	Antoni Penna- Joan Sivill	Heiko Unrath- Eva Planas	Santi Leonard- Montse Leonard	(UEC)

EXPEDICIONS FETES PER MEMBRES DEL GEAM

La primera va ser el 1971, en una sortida als Alps francesos, a Chamonix, al Petit Dru. La cara oest, la via Guido-Magnone, de 1200 m de desnivell. Era la nostra primera aventura, amb pocs diners i material d'aquella època, l'adrenalina de quan ets jove i ganes de pujar on sigui i la moral al capdamunt. Un bivac a les terrasses superiors, un «palomo» i descens amb mal temps. Llàstima perquè vam estar a punt d'aconseguir-ho. Vam ser el Lluís Soler, el Chapi i el qui us fa el relat.

Expedició Alam-Kuh '75

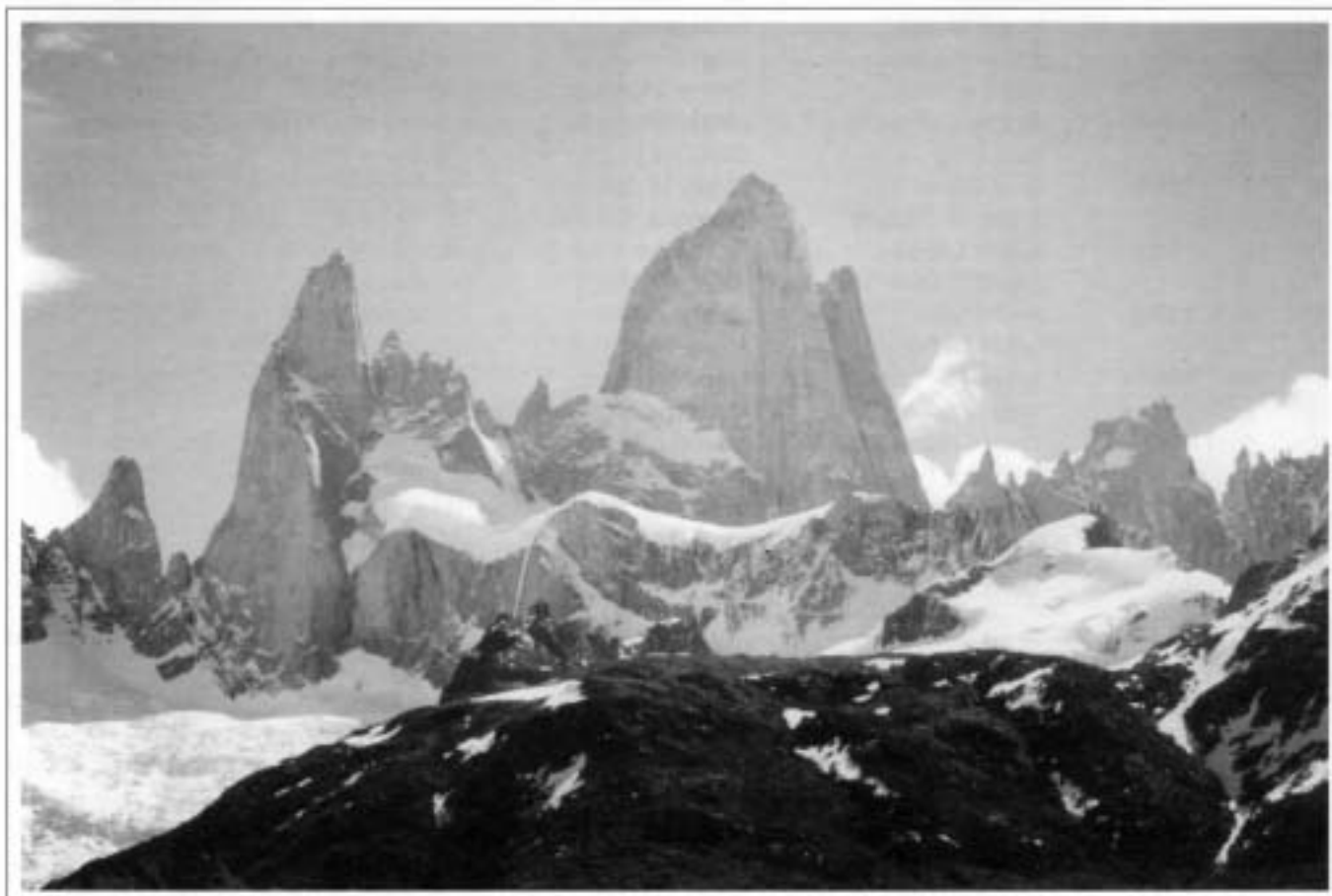
Fou una gran sortida, un viat-

ge inacabable en furgoneta, 7000 km fins a l'Iran. Es va intentar la cara nord de l'Alam-Kuh, d'uns 500 m de desnivell, a quasi 4000 m alt. La paret estava molt carregada de neu i era molt perillosa a causa de les allaus. El mal temps va fer que els expedicionaris abandonessin en unes condicions extremes i tant el Lluís com el Toni van baixar molt «tocats». Després d'uns dies de descans i el Mingo molt motivat, van escalar el «couloir» est del Siyah Sang, de 4550 m alt i el «couloir» nord del Tacht-e-Soleiman. Va ser una gran expedició, amb pocs mitjans però amb moltes ganes d'escalar i donar un nom al grup i a l'entitat. L'expedició era formada per Mingo Vedo, Lluís

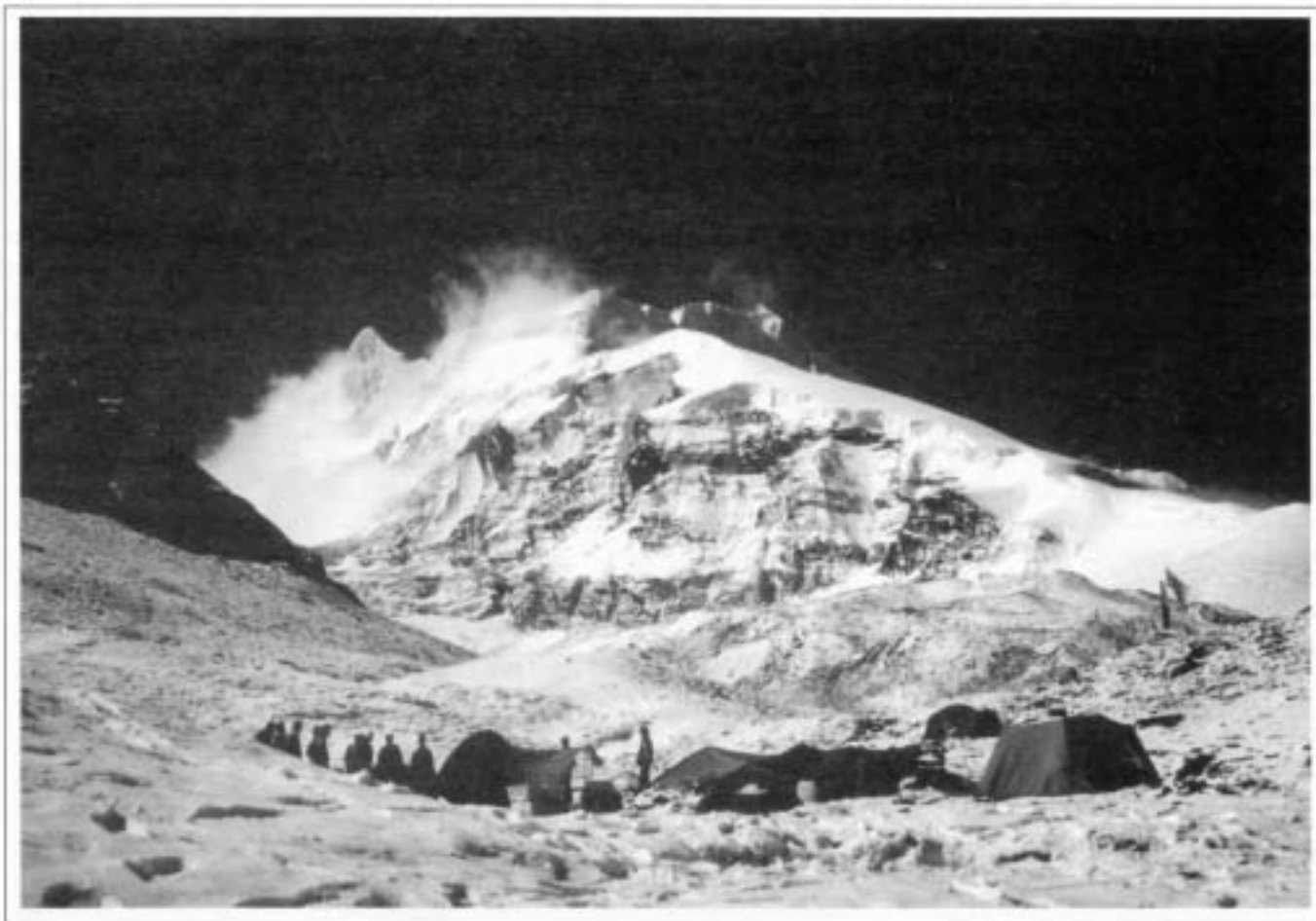
Soler, Toni Pérez, Ramon Capdet i Daniel Vergés.

Expedició Ausangate '77

La primera sortida als Andes peruans amb el nostre gran mestre de Montserrat el Toni Pamplona, cap d'expedició. Bon ambient en el grup, la gent hi va col·laborar molt. Vam travessar el Perú des de Lima a Cuzco en autocar, tota una aventura. Dos dies d'aproximació fins al camp base de l'Ausangate. Vam muntar un camp d'alçada des del qual vam atacar el cim, un bivac en una tenda de paret i l'endemà unes llargues travessies entremig d'esquerdes i seracs fins a

El massís del Fitz Roy. Expedició Patagònia 89. Foto: A. Vedo

Campament base de l'expedició i cims de Tukucho. Foto: Toni Castelló

La cara sud del Nevado Chacraraju. Foto: A. Viedo

la collada sud, una escalada de 100 m de gel fins al cim. Punta sud del Nevado Ausangate de 6200 m, primera nacional i segona repetició. Valgué la pena, una bona companyonia entre nosaltres i després de tant d'esforços vam veure la culminació del nostre objectiu. L'expedició era formada per Toni Pamplona, Toni Pérez, Lluís Soler, Toni Albalade i jo mateix.

Sortides als Alps francesos, escalades en el Dru, Agulla de Midi, Agulla de Plan, Les Courtes, en el Mont Blanc, en les Dolomites, els Tres Cims de Lavaredo, una temptativa a la cara nord de l'Eiger, els Pirineus i Picos de Europa a l'hivern. Tens l'oportunitat de conèixer molta gent i t'introdueixes en el món de l'alpinisme de vanguardia. Em seleccionen per a escalar el vertent del Rupal del Narga Parbat, la muntanya assassina de més de 8000 m.

Expedició Aconcagua 80

Volem obrir una nova ruta en la cara sud, a la punta sud, encara verge per aquest vertent. La paret estava molt carregada de neu i les allaus no paraven de caure. Impressionant. Mor un americà en la Sud i els militars prohibeixen pujar a l'Aconcagua. Hi ha una expedició argentina que es prepara per anar al Dhaulagiri, però abandonen l'intent. Nosaltres fem un intent per obrir la via i ens cau una allau que per poc ens arrebega de ple. Decidim d'anar a la cara nord per a aclimatar-nos bé i després intentar la via dels Francesos a la Sud.

Deixem el campament base i anem a fer un bon passeig fins a la cara Nord per una platja ampla fins a la plaça de Mulas. Estem forts i amb dos bivacs fem cim i baixem a la plaça de Mulas. Arribem al cim a l'alba i la temperatura és de quasi -30° C. El Lluís es ressent dels peus i jo no me n'adono fins l'endemà. Els dos tenim congelacions en dos dits dels peus. La muntanya no perdona, la confiança i les ganes ens han jugat una mala passada i hem badat en no posar-nos les botes dobles. El Miquel torna a la cara Sud a desmuntar el camp base i a mi i al Lluís ens evacuen en cavall fins al Puente del

Inca. L'expedició era formada per Miquel Angel Vidal, Luis Fraga i jo. Em recupero de les congelacions dels dits dels peus. Gairebé un any sense poder escalar, però aviat tornem a «les tàpies».

El Joan Lupión ens enganya al Toni i a mi i ens anem a escalar la integral del Marboré. Dos bivacs en paret, roca, gel i una tempesta, però a la fi fem el cim i baixem a la Vall d'Ordesa. Ha valgut la pena, ha estat una de les experiències més grans a la muntanya, vam aconseguir la primera hivernal nacional.

Els Alps a l'hivern, la via dels Suïssos a Les Courtes, un bivac a la

paret i un altre de baixada, tempesta, mullats i «tocats» per, finalment, la vall sagrada, Chamonix.

Mont Hunter-82 Alaska

Una nova experiència, vol en avioneta fins al glaci, les tendes es gelen i hem de muntar una cova en el gel. Ajudem uns ianquis que han fet la primera hivernal a l'espilon Cassion del McKinley. Anem cap a la paret, volem escalar la via John Kennedy, de 2000 m de desnivell. Un cop a la base de la paret comença el mal temps, vent, neu i tornem a les nostres coves on hi passem quinze dies de mal temps. Gairebé dos me-

Patagònia 89. Aproximació als cims per l'aresta a la gelera de Piedras Blancas. Foto: A. Olivier

Mont Hunter (Alaska). Travessa per la gelera per anar a rescatar un americà accidentat. Foto: A. Vedo

Cim de l'Aconcagua, a 6570 m. El Miguel Àngel del G. A. Maliciosa i l'Àngel Vedo. Foto A. V.

Pilar oest del K-2 (Chogori) des del camp base. Foto: A. Vedo

Travessa cap al Camp III a una 6900 m al K-2. Foto: A. Vedo

Cara i aresta nord del Mont Hunter (Alaska). Foto: A. Vedo

tres i mig de neu que ha caigut i se'ns acaben els dies. Torna l'avioneta, muntem un camp d'atterratge i tornem a la civilització. Només cal dir que quan feia sol estàvem a -30° C, una gran experiència. Llàstima del temps. L'expedició era formada per -a més del qui escriu- Miguel Angel Vidal i Carlos Gallego.

Expedició Chogori '83, K2, de 8812 m.

La gran expedició de TVE, quatre mesos fora de casa i una gran ambició: el pilar oest del K2. Només hi ha pujat una expedició japonesa fins a l'actualitat, molts portadors i una bonica aproximació, 13 dies pel glaciari del Baltoro. Tot va bé. Es van muntant els camps d'alçada fins al camp III, a 7200 m i s'arriba al camp IV. Arriba el monso, 20 dies en el camp base, a 5200 m alt, el cos ho nota i la moral dels companys també, el temps ens juga una mala passada, molts alpinistes d'elit intentant la gran muntanya però el K2 no es deixa escalar. Canvia el temps i els fanàtics tirem cap amunt. A mi em toca la feina bruta d'obrir traça, desenterrar les cordes i muntar el camp IV a 7800 m. El Ramon Portilla i jo obrim un tram de camí fins quasi als 8000 m alt. Dotze dies a tanta alçada es noten, a mi em peta la cama amb una flebitis i al Ramon l'estómac i anem cap a baix. L'«enano» puja una botella d'oxigen al camp V i ell i el Juanjo arriben al camp VI, a 8200 m. Estan sols en la paret; jo he tornat a néixer en el campament base, sense metge, i a l'enano li agafa un edema cerebral en el camp VI. Els diem que baixin, que ja hi tornarem una altra vegada, la muntanya no perdona. Jo em recupero en el Baltoro i tornem tots. Tots són experiències a la muntanya. L'expedició era formada per 13 membres, dos dels quals portaven càmeres de TVE.

Chacaraju 87

Passa un interval de temps i tornem al Perú, Chacaraju '87. Una gran paret de gel de quasi 1000 m;

un objectiu molt ambiciós per a la gent que hi vam anar, uns no es van arribar a aclimatar i a d'altres se'ls feia molt gran la Paret. Vam intentar el Chopicalqui i va venir de poc que no féssim el cim, però el vent ens la va jugar quan érem a quasi 6000 m i vam haver de baixar. L'expedició era formada per Angel Guillem, Toni Masana, Gabriel Rovirosa i jo. Ens acompanyaven el Josep Julià i l'Enriqueta, que ens van donar un bon cop de mà.

Ski Tukucho 87

urant l'any 1987 també alguns membres del G.E.A.M. participen en una expedició a l'Himàlaia, expedició formada per alpinistes del Penedès i el Garraf, anomenada Ski Tuku-

Una impressionant alçada a la cara sud de l'Aconcagua. Foto: A. Vedo

cho 87, que tenia per fita intentar l'ascensió amb esquís del Tukucho, de 6920 m, situat al costat del mític Dhaulagiri, fita que aconseguiren realitzar, després d'equipar dos camps d'alçada, el dia 4 d'octubre de 1987. En aquesta expedició els membres del GEAM que hi participen són en Josep M. Jorba, metge de l'expedició, i en Toni Castelló, que juntament amb 10 alpinistes d'aquestes comarques aconseguiren fer el primer pas cap a d'altres expedicions.

Patagònia 89 - Fitz Roy

La gran expedició, amb el meu gran amic Andrés. Dotze intents al Fitz Roy, sempre mal temps com de costum en la Patagònia Tropical. Un bon ambient a Rio Blanco, el camp base, on vam fer grans amics, sobretot el Mose, un suís de gairebé 50 anys, que tira que és un gust, 42 dies en el camp base i només dos dies de bon temps. Però al final ens vam juntar amb els suïssos i vam pujar a la Guillaumet en un dia i baixada. Una escalada molt bonica de gel i roca. La Patagònia és un lloc per a tornar-hi, un veritable paradís. L'expedició era formada pel qui us escriu i l'Andrés Olivier.

Yosemite '92

La vall sagrada del Yosemite, el Paradís dels escaladors. Poca aproximació i una «tàpia» de 1000 metres, per al·lucinar! Ens preparam d'allò més el Jaume i jo, tàpies a tot gas, quasi cada setmana escalàvem 1000 metres. Els mites de la Regina Arkalis, tots van caient, ha estat l'època de la meua vida en què he escalat més. Tant el Jaume com jo estàvem molt ben compenetrats. Ens situem a la tàpia, equípem quatre llargs, pugem el farcell amb l'aigua i el material. I per fi ens hi posem per sortir per dalt. La cosa va bé, friends i tascons i ens ho anem muntant. El Jaume passa fins al gran Pèndol. Sortim de la via i en un dels llargs, en sortir de la reunió, el Jaume rep una forta trompada ja que en desprendre's una assegurança caic al damunt seu amb tanta

mala sort que no hi ha més remei que cridar l'helicòpter perquè ens tregui de la paret.

Amb el Jaume lesionat i a l'hospital, uns dies després torno al Capitan i amb el Marc Arbós i la Toni aconseguixo arribar al cim d'aquesta meravellosa paret, amb la satisfacció que almenys un de nosaltres ho havia aconseguit.

Àngel Vedo

CICLE D'EXCURSIONS PER A INFANTS

**1970/1980: 10 anys d'intensa activitat
excursionista i cultural
dedicada als més petits i joves**

I Cicle d'Excursions per a Infants

L'A.E. Talaia, seguint els seus afanys de renovació i proselitisme, ha organitzat el I Cicle d'Excursions per a Infants, el qual serà iniciat el proper 18 d'octubre amb la primera sortida. Les excursions, de recorregut limitat, seran dedicades als nens i nenes de 7 a 12 anys, i en el seu curs seran fetes explicacions i comentaris dels llocs que es vagin visitant.

La primera sortida serà a Olèrdola, visitant-se els habitatges troglodítics de La Vall, el recinte olèrdolà i el Pla dels Infants. El fet que el Cicle sigui dedicat als infants no exclou l'assistència de familiars i acompanyants que vulguin prendre part en aquestes excursions culturals i formatives.

Per a inscripcions i informació: al nostre local social. Recomanem l'assistència, els divendres a les 8,30 del vespre, de la mainada participant en el Cicle, on se'ls instruirà sobre l'equip i comportament de l'excursionista. Hi queden invitats tots els infants de Vilanova sense excepció.

Aquesta era la capçalera de la Circular per als socis corresponent als mesos d'octubre-novembre de 1970. En aquest breu anunci es feia patent l'afany de la nostra agrupació perquè els més petits de tots s'iniciessin en el món que nosaltres estimàvem (i estimem) tant: l'excursionisme, i no tan sols en l'aspecte esportiu sinó que s'hi remarcava el vessant cultural i formatiu. Feia quinze anys que la nostra entitat rutllava, els primers socis ja s'anaven fent grans i n'havia sorgit una nova generació. Interessava formar aquests nous elements per a no crear un buit generacional i a més a la Talaia hi faltava ambient infantil. Sempre n'hi ha hagut mancaça.

Tot vingué de la idea i de la mà del nostre estimat i malauradament desaparegut amic Joan Virella, home d'un carisma extraordinari, coneixedor com pocs de la nostra geografia i que va saber engrescar-

nos per col·laborar amb ell en la tasca que es proposava: fer conèixer la muntanya i inculcar l'amor al nostre país i la nostra cultura als més joves

de tots. Ens hi vam llençar amb convenciment i entusiasme. Van ser uns anys d'eufòria i inoblidables. De seguida comptàrem amb un munt de

1r Cicle d'Excursions per a Infants (1970/71). Infants i monitors prop de la riera de Begues. Foto: J. Blanes

Un petit grup iniciant-los en l'exploració de la Cova Negra de St. Pere de Ribes. Foto: J. Virella

Una de les excursions del Cicle de l'any 1975. Mediona. Foto: Joan Virella

Tota la colla a les coves troglodítiques a la vall d'Olerdola. 1972. Foto: J. Virella

col·laboradors i acompanyants que participàvem en la tasca, divertida i agraïda però també de gran responsabilitat, tot s'ha de dir, d'organitzar sortides en autocar i tren i vigilar de prop la canalla, que prou feina hi havia! En fórem uns quants: la Tina, el Xavier Capdet, la qui redacta aquestes ratlles, vàrem ser els primers i més estrets col·laboradors d'en Joan Virella. S'hi afegiren, uns immediatament i d'altres de mica en mica, el Jani Ferrer, el Pitu Blanes, la Pili, el Vicenç Carbonell i la Rosa, la Montse Cabuti, el Josep Alegret, l'Antoni Campillo i la Montse, el Tole i la Isabel, el Sabri i la Núria Jorba, la Neus Benavent, el Josep Candela, el Manel Dalmau i l'Anna M.; més tard hi aportaren la seva animació el trio de joves Toni Massana, el Manel Soriano i el Fernando Márquez juntament amb la M. Antonia Vega, les germanes Conxita i Núria Álvarez i l'amiga Laura. Segur que d'entre tants ens en deixem algun i si és així demanem disculpes. Refiem una mica de la memòria i dels arxius un xic 'desmarxats'. També cal deixar constància de l'ajuda rebuda dels pares de la quitxalla, alguns dels quals feien també d'acompanyants. Hi havia feina per a tothom i mai hi era de més; ja sabem que la canalla és molt moguda i un cop lliures per la muntanya faltaven ulls per a controlar-ho tot.

El primer Cicle tingué lloc com deiem el curs que anava de l'octubre de 1970 al juny de 1971. Fou la nostra primera experiència. Aquell curs s'organitzaren 11 sortides i per finalitzar-lo es portà a terme el I Campament Infantil d'Iniciació a la Muntanya, a la Font de Sant Joan de Viladellops. Es feien sortides matinals o bé de tot el dia i els mitjans eren l'autocar o el tren. El divendres al vespre anterior a la sortida els petits eren convocats al nostre estatge social per a instruir-los sobre l'equip i comportament de l'excursionista. Els llocs visitats eren els més propers a nosaltres però sempre d'un gran interès i atractiu: el recinte d'Olerdola i els seus habitatges troglodítics; el Montgròs i Sota-ribes; Font d'Horta i Castellet; el cim de la Talaia pel camí dels Escalons, Pas del Bou, Mas Ricart; Torrelletes i les baumes troglodítes del fondal de la Bovera; Viloví del Penedès amb les seves guixeres i Sant Martí Sarroca; Cubelles, des-

embocadura del Foix i Sant Pau de Gallifa; Sitges, puig de Boronet i Cova de Sant Llorenç; bosc de Solers i les saldoneres de Ribes. S'aprofitava qualsevol sortida per fer-hi alguna activitat: recollida de molsa i plantes nadalenques (que ens perdonin els ecologistes, abans no ens venia d'aquí!), instal·lació d'un pessebre a Font d'Horta, reconeixement i recollida de fòssils, sílex, cristall de calcita, nummulites («lenties»), es feien jocs, cançons... En totes o gairebé totes les sortides es convidava la quitxalla a dibuixar algun element característic del lloc. Cada un d'ells tenia el seu propi bloc de notes i allà hi deixaren constància del seu art i imaginació. També alguns feien els seus «pinitos» en les arts literàries. Veiem, per exemple, com descrivia la Lurdes Llorens la visita que férem a la Cova de Sant Llorenç.

«Cuevas de San Llorenç.»

Las cuevas de San Llorenç son muy bonitas por dentro, tiene dos entradas y estan oscuras. El día 23 de mayo con los niños y niñas de la Tallaia fuimos a visitar las cuevas de San Llorenç, y al estar oscuras íbamos con linternas. Unos jóvenes que llevaban un casco con una luz delante, eran espeleólogos, exploraron las cuevas y vimos muchas piedras y huesos primitivos.»

O bé el que redactà la Marta (?) amb motiu del I Campament local Infantil a la Font de Sant Joan de Viladellops:

«El Campamento Infantil.- El sábado día 22 de junio a las cuatro de la tarde nos fuimos a Viladellops, nos estuvimos hasta el domingo por la tarde. El sábado por la noche hicimos un fuego de campamento. El domingo cantamos canciones i nos lo pasamos muy bien.»

Si bé la primera sortida no fou molt nodrida, a la segona i la resta l'assistència de quitxalla era d'una mitjana de 45/50. Aquell primer Cicle finalitzava amb l'organització, els dies 12 i 13 de juny de 1971, d'un I Campament Local Infantil a la Font de Sant Joan de Viladellops, com ja hem esmentat. Tot un èxit de participació i activitat. Aquell escenari magnífic va acollir 50 infants enca-

Una colla d'infants i monitors davant una cascada a les Gorges del Foix (1971). Foto: J. Virella

Una excursió a la neu prop de Bagà, a l'Hospitalet (1979). Foto: B. Forgas

Assistència al Campament General Infantil de Catalunya, a Fonollosa-Fels (Bagès), abril 79. Foto: B. Forgas

bits en 14 tendes, que pararen ells mateixos amb la consegüent dificultat però amb l'orgull d'haver fet una cosa molt important. D'aquell I Campament i dels que seguirien es podrien contar un munt d'anècdotes, divertides i tendres, pròpies i característiques de l'edat dels infants que les protagonitzaven. Foc de Camp, Ginkama, cançons, concurs de dibuix ràpid, curses de sacs, xocolatada i trencar l'olla. No hi faltava de res.

A aquell Iè Cicle el seguí el IIè i així fins al Xè, ininterromputs. Com en el primer es continuaren les sortides als indrets més propers i comarques veïnes: capçalera del riu Foix i engorjats; Olivella i Santa Susagna amb la formació geològica de Els Copons; Can Lloses, riera de Jafra, Penya de can Mercé i Cova Negra -amb la corresponent visita amb casc-; encontorns de Castellet i Pantà de Foix; riera de Pontons i font les Dous; Aiguaviva; Castelltí de la Marca, riera de Marmellar i cim del Castellet i caverna; caseriu de l'Arboçar

i columbari... Com a cloenda del segon cicle es va celebrar un II Campament local Infantil, aquesta vegada al Bosc dels Graus, en el terme de Guardiola de Font-rubí, amb una assistència de 76 infants i 16 tendes.

Durant el curs havíem fet l'intent, en algunes sortides que ho permetien, de dividir l'expedició en dos grups vist que hi havia molta diferència d'edats, que oscil·laven entre els 5 o 6 anys dels més petits als 12 o 13 dels més grans, que demanaven una mica més de marxa i un mínim d'aventura. I això es continua en els següents Cicles. S'hi afegiren nous paratges: La Llacuna, les Vilates, Vilademàger i la Roca del Frare; Bruguers i castell d'Eramprunyà... L'assistència i animació persistien i així arribà un III Campament local Infantil que tingué lloc al Bosc de la Múnia (Santa Maria de Miralles), els dies 14 i 15 de juliol del 73. Imagineu-vos: 68 infants, 18 tendes, 12 acompanyants. A més de l'activitat pròpia d'una Acampada, hi va haver

una secció de bany a la riera de Sant Romà o de Carme. I per finalitzar el Campament hi hagué la sorpresa general de l'absència dels autocars que ens havien de recollir, organitzant-se ràpidament les solucions d'urgència perquè la quitxalla pogués tornar a casa. Ens n'havien passat de tots colors.

S'organitzaren també activitats una mica diferents de les típiques sortides a muntanya, com fou una visita al parc zoològic de Barcelona el 13 de gener de 1974, i el curs 1973/74 es tancava no amb un Campament com en anys anteriors sinó amb una excursió al Refugi Baldric, a Nevà, els dies 29 i 30 de juny, amb una participació de 48 infants i 6 monitors. Tota una experiència. Animat Foc de Camp i l'endemà sortida al Costa Pubilla, amb bones panoràmiques del massís del Puigmal. Només quatre dels més valents i un monitor assoliren el cim i signaren en el llibre registre; els altres no passaren del Roc del Llamb, que també

Els infants assetgen l'Aguila de Pereres en la darrera sortida del curs 1979. Foto: B. Forgas

La darrera excursió del Cicle (juny 1979). Pas de la Guineu (Pereres). Foto: B. Forgas

Déu n'hi do! La baixada de retorn pel Cogulló fou dificultosa i a més dos menuts s'extraviaren poc abans d'arribar al refugi Baldric, procurant un bon ensurt als acompanyants, sobretot a l'amic Virella, home prudent i previsor en extrem, que no se'n sabia avenir. Però com sempre, tot acabà bé. Quin àngel ens vetllava en tots aquests anys de portar quitxalla a la muntanya? Més d'una vegada ens ho hem preguntat. Mai no vam sofrir cap accident, si no comptem els petits incidents com el de caure algú en un cup, remullada en una riera, algun trau al cap baixant del pedruscall de la Talaia, normal i corrent en una participació de gent tan jove i bellugadissa.

Durant el V Cicle Infantil hi hagué la novetat de la neu. Així el 16 de març de 1975 s'organitzava un autocar fins a la -aleshores- novella estació d'esquí de Port de Comte, amb una assistència de 35 infants, alguns dels quals veien la neu per primera vegada a la seva vida. Entre d'altres sortides, aquell curs es conegueren els indrets al voltant de la vila de Prades i l'ermita de l'Abellera, les múltiples baumes existents en els voltants de la qual varen fer que la quitxalla s'ho passés d'allò més bé revivint les facetes dels homes primitiu que les havien habitat.

En el cicle següent, el 15 de febrer de 1976 es repetí l'experiència de la neu, aquesta vegada als Rascos de Peguera, amb una assistència de 66 infants que gaudiren de valent lliscant pels pendents propers al Coll de la Creu del Cabrer. Cal afegir que a part de les trobades preparatòries abans de les sortides, es repartia entre els assistents una mica de documentació relativa als llocs a visitar. Això es va fer durant una bona temporada. Com a cloenda del Cicle es va fer aquell any (3 i 4 de juliol de 1976) un Campament infantil als Graus, més amunt de Vilobí del Penedès. S'hi arribà en un autocar només previst per a 28 i on s'encabiren 48 petits i dos monitors! Els altres arribarien en cotxe particular.

Castell d'Escornalbou i l'Argentera; Ull de Ter (sortida a la neu)

Jocs en el Campament General Infantil de Catalunya (1980). Ermita del Remei-Arenys de Munt. Foto: B. Forgas

foren algunes de les sortides novadores del VII Cicle. En el següent, el corresponent al curs 1977/78, hi hagué una nova experiència. Es tractava d'una sortida a l'estil d'una petita marxa d'orientació per descripció, tal com feien els grans, i per això es va fer servir l'itinerari de Vallcarca-la Trinitat-la Penya del Llamp-Puig Boronet. La «marxeta» començava davant els porxos de l'ermita de la Trinitat i acabava al Puig Boronet. Val a dir que tots els participants, 41 en aquell dia, arribaren per ells sols al puig Boronet i no es va perdre ningú. Fou un èxit. El Cicle es tancava amb la celebració d'un altre Campament Infantil, aquesta vegada a Santa Cànida (Orpi), el 15 i 16 de juliol de 1978, amb l'assistència d'una quarantena de nens i nenes.

El Cicle corresponent al curs de 1978/79 va incloure a part de les sortides habituals que, tot s'ha de dir, començaven a fer-se més escasses i menys nombroses en assistència, una altra sortida tipus «marxeta» d'orientació per descripció des de Can Coral a l'ermita de Foix i de Can Rossell, pels Pèlags, fins a can Coral altra vegada, i una insòlita participació en una cercavila ecològica pels carrers del nostre poble organitzada pel moviment ecologista «La Gineseta», a més d'una massiva (77 participants) anada a la neu a L'Hospitalet, prop de Bagà, més que migrada

quant a l'abundància de neu. El 25 de març de 1979 hi havia una altra experiència de sortida d'orientació que espatllà en part la pluja. Amb tot es formaren equips de dos marxadors que aconseguiren anar de Rocacrespa a Lurdes i no es va perdre cap dels 36 participants. El 28 i 29 d'abril de 1979 els nostres infants participaven (per nosaltres era la primera vegada) al XVII Campament General Infantil de Catalunya: Ermita del Grau, Fonollosa-Fals, a la comarca del Bages. De Vilanova hi anaren 28 nens i nenes, amb 9 tendes i 9 acompanyants, fent un total de 1212 excursionistes i 278 tendes. Tots en vam quedar encantats i tres dels nostres joves excursionistes, el Pere Guinovart, el Daniel Arenas i el Jordi Trillas en feren un exhaustiu i bonic resum per al nostre Butlletí. I la darrera sortida del curs la fèiem el 10 de juny cap a Guardiola de Font-rubí, Pereres, Coves i masia del Bolet, a l'Alt Penedès, una sortida de grat record per a tothom: Agulla de Pereres, estret Pas de la Guineu, Roca del Gat, coves del Bolet... N'hi va haver per a tots els gustos.

El curs 1979/80 l'iniciàvem amb el VI Campament local infantil a Canaletes, a Cabrera d'Anoia. Hi participaren 24 nans i 11 acompanyants. La pluja d'aquella nit va fer que no poguéssim acampar però pas-sàrem la nit aixoplugats en el saló-

café i dormírem tots a dalt de l'escenari, que abans havia servit per al «simbòlic» Foc de Camp, amb molt bones representacions i acudits. L'endemà es va seguir un tram de la VI Marxa d'Orientació per descripció de la Talaia. El novembre anàvem al Montseny, i des de Sant Marçal fèiem l'ascensió al Turó de l'Home i (els més grandets) a les Agudes.

En el butlletí de l'entitat corresponent a novembre-desembre del 79 s'anunciava l'intent de celebrar el X Aniversari del Cicle d'Excursions per a Infants, que s'escauria el mes d'octubre del 80, amb feliç coincidència amb el XXV Aniversari de la fundació de la Talaia. Es volia festejar ambdós esdeveniments amb un ampli programa d'actes: xerrades, projeccions, teoria i sortides pràctiques a la muntanya, coneixement del nostre país, la seva geografia, la seva història, etc. I s'hi convidada tots els socis petits i no tan petits i tota la població de Vilanova. Es va confeccionar un programa especial d'actes d'Iniciació a l'Excursionisme, actes que es començaren a portar a terme ja el mes de gener de 1980. Es feren xerrades sobre «Introducció a la muntanya», «Preparació d'un itinerari» i «Orientació i lectura de Mapes», a càrrec, respectivament, de coneguts consocis com eren el Pitu Blanes, el Joan Virella i el Marcel·lí Ferrer, tots ells entusiastes i desinteressats col·laboradors. S'efectuà una

altra sortida a la neu, als Rasos de Peguera, i es portà a terme una sortida de pràctiques d'orientació al massís del Garraf. I van seguir les activitats amb una xerrada sobre «Alimentació i equip a la muntanya» per l'Antoni Pamplona, dues més a càrrec de Francesc Gurri i Serra sobre «Fesomia geogràfica de Catalunya»; l'Albert Marjanedes, del departament de Pedagogia de l'Ajuntament de Barcelona ens parlà de «Paisatges de Catalunya», una conferència en col·laboració amb la Biblioteca Víctor Balaguer. Tingué lloc una sortida per a pràctiques de botànica a Sant Llorenç del Munt guiada per la nostra companya M. Carme Barceló, experta en tot tipus de vegetació.

Uns mesos d'activitat quasi frenètica però en què es constatava ja una progressiva manca d'assistència per part de molts nois i noies i des del butlletí es feia una crida a tots els socis amb fills joves perquè els esperonessin a participar en tot el que es feia de cara a ells.

El 26 i 27 d'abril de 1980 es participà amb 33 nois i noies de la nostra entitat i 9 tendes en el XVIIIè Campament General Infantil de Catalunya que tingué lloc a l'ermita del Remel, al terme d'Arenys de Munt. I el 17 de maig hi havia al local social una xerrada sobre «Minerals de Catalunya», a càrrec de J. Viñals Xia,

lamentablement amb poquíssima assistència. El 8 de juny estava anunciada una I Marxa Infantil de Regularitat de Catalunya a la Serra de l'Obac a la qual no s'hi participà per manca de personal inscrit i el 6 de juliol quedava també ajornada per a una nova data la Festa de fi de curs del X Cicle d'Excursions, una festa que ja no es va arribar a fer.

El 19 de juliol del mateix any 1980 es convocava una reunió per a mirar de formar i tirar endavant una Secció de Jovent perquè aquells petits que s'havien iniciat a l'excursionisme tinguessin una continuïtat a l'entitat. Era el darrer cant del cigne. S'havien fet contactes amb centres d'esplai i escoles per mirar d'atraure el jovent al coneixement i pràctica de la muntanya, des de la simple sortida a l'especialitat en escalada o espeleo. Fou endebades. Cada cop era menor l'assistència i els organitzadors ja començàvem a estar cremats. La quitxalla en aquells moments començaven a anar sobrats d'activitats extraescolars, molts pares se'n duïen ells mateixos els nanos al tros els diumenges al matí o feien sortides pel seu compte. Ens plantejàrem de deixar-ho ja que no podíem córrer més el risc de perdre diners en autocars que no s'omplien ni de bon tros. Es confià el seu seguiment en una novella Secció de Jovent que malauradament no arribà a cuallar. I així acabà aquella Secció Infantil que tant havia rutllat. No havia estat però una feina en va. Molts dels nois i noies arrelaren a l'entitat i avui dia són homes i dones, pares i mares de família que porten els seus fills a la Talaia. Des d'aleshores, però, no ha sortit cap persona ni grup encarregat de la feina d'iniciar els infants a l'excursionisme, és un pilar prou important del nostre edifici social que gairebé sempre ens ha fallat. Esperem però, confiats, que entre la nova generació tornarà a sortir una persona amb prou empena per suplir aquesta mancança. Potser aquesta eufòria de la celebració dels quaranta anys de la fundació de l'entitat engrescarà algú, qui sap! Ho celebrariem de debó.

Acaropada de Tots Sants a La Riba (1980). Els infants travessant el riu Brugent pel pont penjant. Foto: B. Forgas

Blanca Forgas

L'ESQUÍ A VILANOVA

Les comarques al sud del barcelonès des de sempre ho han tingut desfavorable per desplaçar-se en tren al Pirineu (entenent sortir de bon matí i tornar al vespre) ja fos per anar a Núria o a La Molina. No cal dir que unes dècades enrere les comunicacions eren amb escreix deficientes, escasses, no gens cohesionades, un dificultós entrebanc que feia restringir molts propòsits. Bé podria ser per aquests motius, i també per la manca d'un centre propulsor envers l'esport novell de la neu, que la pràctica de l'esquí a la nostra ciutat comencés amb un cert retard.

Malgrat això, al començament dels anys trenta i a redós de la Secció Excursionista de l'Ateneu va començar a formar-se un grup de joves integrat per Antoni Massó, Joan Bellmunt, Jaume Carbonell, Cristòfol Coll, Josep Grifoll, Antoni Granda, Jaume Valls, Josep Roig, i de vegades s'hi agregava l'Abelard Martí, d'una mica més d'edat. Aquells nois de quinze o setze anys practicaven l'excursionisme per la variada geografia del Principat amb reduït i senzill material.

Per allà el 1932 fins al 1936, l'Antoni Granda, Jaume Valls i el Josep Roig comencen a experimentar a fer esquí d'una manera assídua, perseverant dins de les possibilitats del moment. Fou a Núria -i sobretot a La Molina- duent aquelles fixacions de cuir que dubtosament subjectaven el calçat on iniciaren els exercicis per dominar les fustes; el telemark, l'stemmbogen, l'stemm-cristiania, i el cristiania pur si la maniobra sortia a desig. Sense monitors, remuntadors mecànics, pernoctant allà on podien, refugis ocasionals, al xalet del C.E.C. no feia pas gaire inaugurat; peripècies a dojo en què l'impuls juvenil havia de capejar.

Després vingué la guerra civil i el malson s'endugué algú d'aquell grup. Passada la barrumbada i en el transcurs dels anys quaranta, l'Antoni Granda i el Jaume Valls soci de

l'Agrupació, continuaren fidels a l'esquí i a les seves muntanyes. També prosseguia el Josep Roig quan les supeditacions laborals foranes ho permetien. No hi ha dubte que aque-

El nostre antecessor vilanoví esquiant a La Molina (1942). Foto Arxiu Bellmunt

Can Ferrer de Llacunaiba convertit en circumstancial estació d'esquí (Sant Esteve 1962). Arxiu Santacana

1 Concurs Social d'Esquí a Rasos de Peguera (gener 1951). Foto: Blanes

Travessa Núria - La Molina amb esquís (1962). Foto: J. Blanes

Tercer Campionat Social d'Esquí a Núria (gener 1963). Foto: J. Blanes

Ils nois, aleshores homes fets, foren els predecessors de les sortides d'esquí a la nostra ciutat. Al Cap d'Any de 1951, el Vicenç Gómez, Josep Julià, Ferran Gascón i l'Antoni Ordovàs fan la descoberta de la neu als vessants del Matagalls al Montseny. És una altra promoció. Un més després adquireixen un parell d'esquís, sense cantells i fixacions de cuir; els bastons són de construcció casolana. Pel febrer d'aquell any J. Julià fa una escapada al Montseny per provar les fustes. El F. Gascón ho faria a La Molina. Antoni Ordovàs passà la Setmana Santa a Núria amb els veterans Jaume Vallis i Josep Roig. Hi hagué el parèntesi del servei militar, ara d'un, ara d'altre, per reprendre -tot seguit- les esquiades de cada hivern.

El 1954, en els mesos de febrer i abril es fan un parell de sortides, una a la vall de Font Pomareta (Matagalls) i l'altra, d'una durada de cinc dies, a Núria, sortida que comprenia una pujada al Noufons. També aquell mateix any, el mes de març, s'aprofità una intensa nevada al massís del Garraf per anar amb esquís a Campgràs i la Morella. El 1955 s'encetava amb un Cap d'Any als rasos de Peguera, lloc on tornaríem per la setmana santa d'aquell mateix any. El mes de febrer, la Secció Excursionista Talaia (aleshores dins La Unió Coral «el Coro»), feia una sortida turística amb autocar a La Molina. I el març tornàvem a esquiar al Garraf!

El febrer de 1956 (feia poc que la Talaia s'havia constituït en Agrupació) es fa una setmana d'esquí a Ull de Ter, i el mes de març: tornem-hi als Rasos! L'any 1957 es fa una primera excursió col·lectiva -amb una nombrosa participació de gent jove i els incondicionals Julià, Enriqueta i l'Antoni Ordovàs- a La Molina i es pernocta al xalet de la U.E.C. recentment inaugurat. L'abril d'aquell mateix any una colla encara bastant més nombrosa es passa una setmana santa als rasos de Peguera, que amb el temps esdevindrien com una segona residència per a molts talaïencs. Pels Reis de 1958 s'intenta posar un llibre-registre al Pic de l'Infern però no s'aconsegueix per causa del mal temps. Durant aquell

mateix any i el següent sovintejaren les sortides d'esquí a les quals s'hi anaven afegint nous afeccionats. Pel desembre de 1959, aprofitant el pont de la Puríssima, quatre companys: el Penna, el Granell, el Blanes i l'Ordovàs fan una travessada amb esquís de Setcases a Núria, per Ull de Ter, coll de la Marrana, vall de Tirapits, Pic de l'Infern i Noucreus, amb un dia d'estada al refugi d'Ull de Ter pel temps borrascós. I el 1960, el març, els mateixos companys, excepte l'Antoni Penna, participen en el II Ral·li d'Esquí del C.E.C. de Núria a Ull de Ter, quedant classificats en 8è lloc.

Pels Reis de 1961, s'organitza el I Campionat Social d'Esquí als Rasos de Peguera, amb prova de fons i descens. L'associat Marcel Vilana, que ho era també del Club Esquí Berguedà, va participar en nom d'aquell club en els campionats regionals d'esquí de fons celebrats a La Molina amb una excel·lent classificació en la carrera de relleus, per la qual va quedar seleccionat per córrer en els Campionats de Fons d'Espanya. Pel primer de maig del mateix any es participa en el III Ral·li d'Esquí del C.E.C. a Andorra.

El 6 i 7 de gener de 1962 se celebra el II Campionat Social d'Esquí a La Molina, amb acampada sobre la neu en la cota 2250 m dessota la Tossa d'Alp. I el març següent, el 18 i 19, l'equip format per C. Massana, A. Granell i A. Ordovàs queden classificats en 5è lloc en el IV Ral·li d'Esquí del C.E.C. La setmana santa següent es fa un intent de travessada amb esquís al massís del Canigó, des de Setcases, amb un campament bivac, però no s'assoleix la Pica del Canigó per causa del mal temps.

A part de totes aquestes competicions i travessades, les sortides a l'esquí eren cada cop més sovintejades i els participants creixien en

nombre i animació. El Nadal a la nit de l'any 1962, una nevada insòlita de 30 cm a Vilanova va fer que es pogués practicar l'esquí pels carrers baixadors de la població, una esquiada que ben segur tothom recorda. L'endemà, per Sant Esteve, a la pujada de Canyelles es van poder fer pràctiques d'esquí tot el matí. L'any 1963, pel gener, se celebren els III Campionats Socials d'Esquí a Núria, i el març es participa al V Ral·li d'Esquí del C.E.C. al Pallars Sobirà, on l'equip format pel Marcel·lí Ferrer, l'Argimir Granell i l'Antoni Ordovàs quedà en 3r lloc.

Grau Roig. Les noves generacions escolen Andorra per a l'esquí de pista. Foto: J.B.

L'any 1964 queda oficialment constituïda la Secció d'Esquí, activitat que fins llavors havia estat portada per la Secció de Muntanya. L'abril d'aquell any s'organitzen els IV Campionats Socials d'Esquí, a La Molina, amb les modalitats de Fons i Descens. Es participa novament en el Ral·li d'Esquí del C.E.C. (el VI, al massís de la Maladeta) i l'equip del Marcel·lí, el Granell i el Raimond Ollé obtenen medalla d'argent. Aquell

mateix any la consòcia Marta Pascual guanya en l'slàlom especial del «Gran Prix de Mongie» (Alts Pirineus), i posteriorment es proclama campiona d'Espanya en els Campionats de descens a La Molina. El 1965, a part dels Campionats Socials d'Esquí (el V), dos equips de la Tallaia queden classificats en primer i tercer lloc en el VII Ral·li d'Esquí del C.E.C. a la regió d'Ull de Ter. Són A. Granell-M. Ferrer-A. Penna i X. Salleras-C. Massana-I. Marin, respectivament. En el següent Ral·li del C.E.C. (el VIII) a Cerler, l'A. Granell, el M. Ferrer i l'A. Penna tornen a fer un bon paper i es classifiquen en segon lloc. El 1967 es repeteixen les activitats de costum i per la setmana santa del 68 un autocar d'esquiadors talaiencs puja a la recentment inaugurada estació d'esquí de Llessú.

En els darrers anys el material d'esquí ha evolucionat considerablement. Des de la secció d'Esquí s'ha cregut necessari renovar l'equipament que havia quedat obsolet. Per això s'ha anat substituint per un altre, més apte i especialment pensat per al lloguer. Ja fa diverses temporades que creiem haver assolit aquest objectiu, encara que no era l'únic que ens havíem proposat.

S'han anat organitzant sortides pel pont de la Puríssima i per Setmana Santa, és a dir, a principis i a final de temporada, junt amb les «clàssiques» d'Andorra, Vaqueira i els Pirineus aragonesos. L'any 1993 la

Secció va quedar inscrita a la Federació Catalana d'Esports d'Hivern, la qual cosa permet de tramitar la tarja de federat.

La junta desitja ampliar les activitats de la Secció i deixa les portes obertes a tots aquells que hi vulguin col·laborar. Us esperem!

Antoni Ordovàs
Paco Moya

El «hobby» d'aquest estiu (21) L'ESTADA AL LOCAL DE LA TALAIA DE LA CORAL INFANTIL «L'ESTROP»

Ara, quan els nostres fills ja s'han fet grans, quan alguns d'ells tenen ja infants amb pocs anys de vida però que dia a dia van aprenent coses noves i també cançons, recordo que dins aquesta etapa de 40 anys de la Talaia, si jo hi he pres part es deu precisament per haver portat les meves tres filles a la Coral Infantil «L'Estrop».

Aquesta Coral no va néixer pas al redós de la Talaia ni hi va finir les seves activitats, però sí que hi va estar instal·lada durant una colla d'anys i així va permetre que en formessin part els fills dels socis que ho van voler i d'altres infants de Vilanova, que primer hi van venir a cantar i després, els pares, se'n van fer socis.

El perquè de les corals infantils

El sol fet de fer cantar junts els infants ja seria prou important perquè no calgués parlar -o en aquest cas escriure- dels altres avantatges que es proporcionen als infants quan hi ha actuacions conjuntes de corals infantils dins l'àmplia geografia dels països catalans.

El fet de portar els infants a la coral i a les trobades va fer-los descobrir una pila d'indrets de Ca-

talunya que els eren desconeguts a ells i als mateixos pares que els acompanyàvem. Per a ells el fet concret de saber on vivia una persona com ells els feia estimar, conèixer i descobrir el seu poble o vila, cantar les mateixes cançons, escoltar la mateixa música, i el que és més important, conèixer i estimar el mateix país que és el nostre, Catalunya.

Tal com he dit més amunt, l'Estrop va fer cap a la Talaia la tardor de l'any 1975 (l'Agrupació s'havia

traslladat en aquest local a principis del 1975) des d'un altre local on estaven acollits, i per la junta corresponent se'ls va destinar la sala de la capella per a col·locar-hi les seves pertinences i també per a fer-hi els assajos els dissabtes al matí.

No va costar gaire de reunir un grup de 50-60 infants amb unes edats que anaven dels quatre anys dels més petits fins als tretze dels més grans. Naturalment aquesta diferència d'anys ocasionava la necessitat de dividir-los en tres grups: els petits dels 4 als 6 anys, els mitjans dels 7 als 10 anys i el grup dels grans amb la resta dels minyons fins als 13 anys.

Amb aquesta colla de nens movent-se el dissabte per l'entitat era difícil que els veïns no els notes-sin, de manera que en més d'una ocasió la junta de la coral va ser requerida a la reunió setmanal de l'entitat per rebre tocs d'atenció del que feien o deixaven de fer els nens a l'hora d'assaig o també per si s'havia produït algun desgavell a la casa, i així la coral en alguna ocasió pagava per tots.

A la motivació normal del cant s'hi va afegir de mica en mica l'acompanyament d'alguns instruments adients i necessaris que es van anar comprant i que estaven en mans del

Fi de curs de la coral a la Masia Cabanyes. Foto: J. Tonda

més grans del grup o fins i tot d'algun que ja passava dels 13 anys i tenia vocació d'ajudant del director. Aquests instruments eren: unes timbales, el triangle, una caixa xinesa, uns xilòfons, el bongo i un piano electrònic. Finalment, després de moltes gestions, el dia 18 de juny de 1983 la coral rebia un diploma de la Generalitat de Catalunya amb la concessió d'una subvenció per a la compra d'un piano per a les necessitats pròpies de la coral.

Aquesta moguda de nens petits apropiava també els pares, i molts vam passar per la junta de la coral ja fos col·laborant en guardar l'ordre dins el local, fent costat als joves directors, que moltes vegades eren acabats de sortir de la mateixa coral, portant-los a reunions comarcals ja que ells no disposaven encara del carnet de conduir o bé organitzant les trobades que es feien a Vilanova.

Cal dir que entre els pares hi havia força afinitat i dedicació i fruit d'això eren els actes lúdics que es feien a final de curs o també excursions com la de la matança del porc a Gratallops, que es va fer l'any 1978, acte expressament organitzat amb motiu de la nostra visita a aquell poble del Priorat.

No puc deixar d'esmentar les festes de final de curs que cada any tenien lloc en arribar el mes de juny i en les quals grans i petits participaven. L'any 1979 es va fer una festa i ens traslladàrem tots a Montserrat.

Els directors monitors

Entre el jovent que va realitzar la tasca de director molts havien passat abans per la coral com a cantaires, altres no, i tot i que corro el risc de deixar-me'n algun, mencionar-los és el més petit homenatge que els puc fer des d'aquestes pàgines de la nostra revista. L'Àngels Ràfols, Pep Falcó, Maria Martorell, Carles Sagarra, Xavier Roset, Josep Castañer, Alex Orpi, M. Cinta Roset, Neus Guasch, Maria Carnicer, Joaquim Tonda, Mònica Planas, Isabel Pla, Núria Solé, etc. etc. A tots ells, gent de Vilanova i que hi van deixar moltes hores de la seva joventut, vagi

La Maria Carnicer dirigint els infants. Foto: F. Casas

En una actuació a la Biblioteca, el Carles Sagarra dirigeix la coral. Foto: F. Casas

el meu reconeixement i el de tots els pares que un dia o altre hi van portar els seus fills. La Coral, per la seva part, va contribuir a la seva formació musical i pedagògica i facilità a alguns d'ells l'assistència a cursets a Montserrat, dirigits per la Teresa Giménez i el Pare Irineu Segarra.

Les trobades de cada any

Cada nou curs es rebien del secretariat de Corals les pautes a seguir i sempre anaven encaminades a la trobada de finals de curs que podien ésser comarcals en les capitals de les comarques o generals de

tot Catalunya al Pavelló d'Esports de Barcelona, amb un aplegament de nens i nenes que en una trobada comarcal podia ser de més de 1000 participants i en la trobada general era de prop de 5000. Aquestes trobades aplegaven quitxalla compresa en els grups de mitjans i grans, és a dir, dels 7 al 13 anys.

Durant el curs s'assajaven els temes preparats, que moltes vegades era la cantata de contes escenificats i que als infants els satisfia d'allò més. Entre els contes que durant els vint primers anys d'aquesta organització es van treballar en destacaria:

Bada Boca i Cluca els Ulls, l'any 1957 a Manresa, que fou a base d'un recull de Cançons Populares Catalanes adaptades pel conegut musicòleg de tants goigs, Joaquim Maideu;

El Flautista;

L'Ocell Daurat, l'any 1980 a Barcelona en homenatge a Frederic Mompou, que l'havia compost expressament l'any 1969 per a una altra trobada de corals infantils;

En Pere Sense Por, el 1972 a Barcelona;

En Till Eulespiguell, el 1975 a Barcelona;

El Bruel de l'Estany, l'any 1983 a Barcelona, llegenda popular de l'Empordà, recollida per Joan Amades i amb text de M. Àngels Anglada i música d'Enric Ribó.

La cantata del TIRANT LO BLANC

Finalment, el dia 22 de maig de 1977, la gran obra clàssica de la literatura catalana, Tirant lo Blanc, de la qual la seva versificadora Núria Albó va dir: «... per a la part que havia de ser musicada vaig procurar no apartar-me del llenguatge propi d'aquell segle, potser una mica difícil d'entrada però que tenia l'avantatge d'introduir els petits cantaires en el món de la nostra gran Literatura.»

I per musicar aquesta gran obra, qui ho podia fer millor si no el gran director i compositor català Antoni Ros Marbà, el qual va manifestar: «L'avinentesa que em va oferir la composició d'aquesta Cantata ha cobert l'objectiu que de fa molt de temps ja tenia de fer una composició d'aquestes característiques per als infants en català».

Amb tot aquest seguit de trobades la coral visità molts més pobles, com foren Igualada, Cervera, Valls, Sant Vicenç de Castellet, La Múnia, Llorenç del Penedès, Tarragona, El Vendrell, Sabadell, etc. Aquestes trobades en general tenien un altre al·licient per als infants, ja que començaven a la vigília anant a con-

viure a casa d'un altre cantaire del poble que visitaven. Allà hi dormien i menjaven i moltes vegades hi havia encara algun altre foraster, com ell també, acollit amb el mateix motiu.

Vilanova

La sala d'actes de la Biblioteca Víctor Balaguer va acollir alguns concerts de fi de curs que es feien de cara a Vilanova i els familiars dels nens, però també va ser testimoni d'una trobada amb una altra coral, en aquest cas l'Arc de Barcelona, que es va fer l'any 1981 en homenatge al compositor Béla Bartók en el centenari del seu naixement. També en més d'una ocasió la coral va participar en els «Vilanova Canta el Nadal», que cada any tenia lloc a l'església de Santa Maria de la Geltrú.

Els «Juguem Cantant»

I als nens petits de quatre anys, què se'ls podia demanar? Doncs per a aquest primer bloc de nens dels 4 als 6 anys es varen inventar els «Juguem Cantant» i així s'aconseguia d'introduir en ells el cant, la música, el joc i també saber escoltar i obeir. Una d'aquestes trobades comarcals la vàrem organitzar a Vilanova, concretament el IV JUGUEM CANTANT, que es va celebrar a la sala d'actes de l'I.B. Manuel de Cabanyes el mes de maig de 1977. Allà s'hi van aplegar més de 200 infants de les corals dels pobles més propers a Vilanova i també molts pares que els vingueren a escoltar.

Gravació del disc de «Tirant lo Blanc»

Que de les cantades de Barcelona se'n gravessin cassetts no seria cap novetat, el que va ser-ho fou el disc amb el Tirant lo Blanc que es va gravar als estudis Gemma -2- de Barcelona el mes de maig de 1979 amb un grup escollit de cantaires de tot Catalunya, entre els quals n'hi havia quatre de Vilanova, la Neus Guasch, la Maria Carnicer, l'Anna Sivill i el Joaquim Tonda i que com a cosa seriosa que era va durar diverses sessions fetes en dos caps de setmana. Naturalment la direcció de la gravació d'aquest disc també va ésser a càrrec de l'Antoni Ros Marbà.

El nom de «L'Estrop»

El nom de L'Estrop encara que no ho sembli té una arrel molt vilanovina i concretament en el seu vessant mariner, ja que és el nus de la corda que lliga i subjecta el rem a l'escàlem de cada costat de la barca a l'hora de remar. També per aquest motiu, a l'hora de triar un escut que fos característic de Vilanova es va confeccionar una barca amb el fons blau, brodada en marró i al cim del pal la senyera catalana.

Comiat

L'Estrop, doncs, durant els anys que va estar al nostre local va portar en les trobades d'arreu de Catalunya en les quals va participar, junt amb el nom de Vilanova el nom de la Talaia i així mateix el nostre local va ser el lloc de trobada quan ens visitaven a nosaltres, cosa que va passar en més d'una ocasió. Però tot té un final. No hi hagué mai massa sintonia entre l'entitat i la coral. Hi havia com una mena de divorci entre tots dos; només s'ha de veure que repassant els butlletins de l'arxiu de l'entitat, trobem que la primera referència escrita de la coral no fou fins al novembre-desembre de 1980, en què donava compte d'un concert que faria la coral a Sant Pere de Ribes el dia de Sant Esteve i també de la propera participació al II Vilanova Canta el Nadal. La segona i última vegada que sortíem al butlletí fou l'octubre de 1981 en començar el nou curs dels assajos, però aquesta vegada la nota anava acompanyada de la foto del IV Juguem Cantant que havíem fet dos anys abans a Vilanova. Cap a l'any 1983 la coral va ser invitada per la junta de la Talaia d'aleshores a deixar el local, amb l'argument que necessitaven per a altres finalitats el lloc que ocupava dins l'entitat. Així, doncs, es van recollir les pertinences i, cap a un altre lloc! La coral havia de continuar perquè, com deïem més amunt, «el sol fet de fer cantar junts els infants ja seria prou important perquè no calgués parlar dels altres avantatges...»

Joan Lluís Sivill i Vergés

I JA VAN SETZE CAMPAMENTS D'ESTIU

ENGUANY A ENVEIG (Cerdanya)

40 anys de càmping, des de la tenda canadense a la confortable caravana

Tot i que aquests setze anys de campaments socials d'estiu o de vacances és una xifra només referent als de la darrera època i organitzats oficialment per la Secció de Muntanya, en aquests quaranta anys d'anar pel món la Talaia ha realitzat moltíssims campaments més. Recordem, per exemple, les acampades estacionals (primavera, tardor, etc.), els campaments a Lurdes pre-Aplec o el Campament mediterrani, els campaments infantils, sense oblidar l'assistència als Campaments Generals de Catalunya, o les grans acampades que s'han realitzat en assistir als Ral·lis d'Alta Muntanya o algunes Marxes de Regularitat, o als Ral·lis nacionals o internacionals de Càmping i un munt de vivències més de col·les de socis que de forma privada han fruit dels campaments, des dels inicis, amb una tenda senzilla i rústega, fins al confort tècnic d'una còmoda caravana.

Val a dir que, actualment, l'única -i molt important- expressió del campament organitzat a la nostra entitat es ve celebrant cada estiu com activitat de vacances per als socis i que tenint per base un bon lloc d'acampada serviria inicialment per ascendir, des d'allí, a cims i carenes de les contrades properes. Però com que les coses van evolucionant -moltes vegades de forma impensable- els molts actes lúdics que s'organitzen, les ganes de descansar amb la família en les vacances o simplement el tarannà dels acampadors, tot plegat ha esdevingut molt més còmode o molt menys excursionista.

Permeteu-nos, doncs, que, sense fer un exhaustiu estudi de cadascun dels campaments, us do-

nem només una relació que hem pogut recopilar, sense entrar en anècdotes i vivències que han mar-

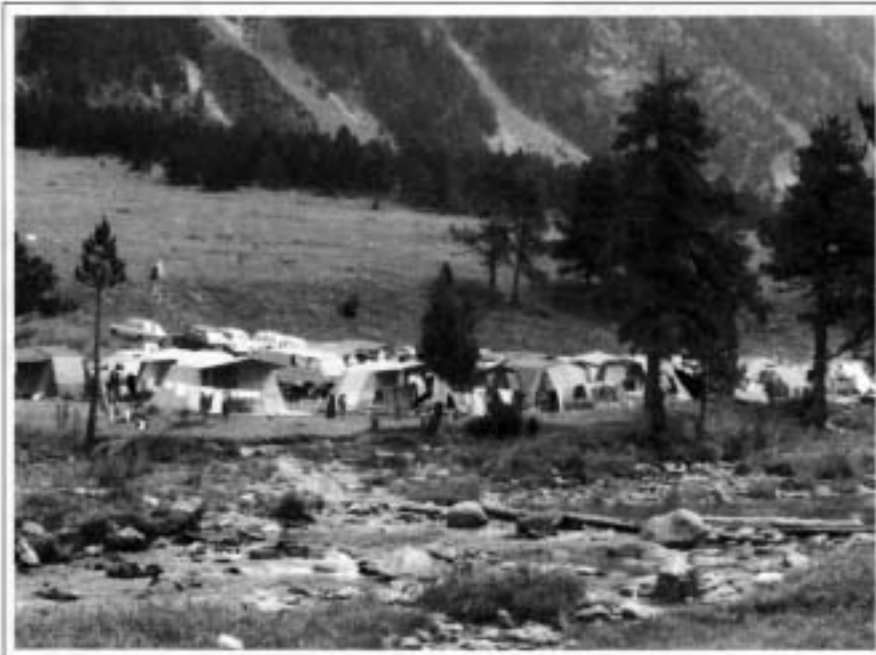

Primer Campament de Primavera en la inauguració del Càmping Vilanova (1956). Foto Arxiu Blanes

Un dels primers Campaments socials d'estiu. L'Artiga de Lin (agost 1962). Foto: J. Blanes

cat cada edició, partint de la base que els programes no han variat gairebé gens i per la qual cosa sempre hi figuren els inevitables concursos de ramells de flors, paelles, petanca, dominó, postres, o la pedra més maca, tots ells dotats amb profusió de premis per als acampadors que els organitzadors s'han encarregat d'anar mantenint, acabant d'amanir el programa amb les diades de l'acampador, la Festa Major, algun partit de futbol i -darrerament- amb una curta caminada popular o sortides de BTT. Si partim de la base que aquest campament de vacances organitzat en nom de la Talaia per la Secció de Muntanya va començar l'any 1980, la relació és la següent:

*El segon Campament d'Estiu es va celebrar a l'Aiguamoix, a la vall del Tredós, dins la Vall d'Aran (any 1981).
Foto: J. Blanes*

Núm. ordre	Lloc	Any	Nombre tendes/caravanes	Acampadors
1	Vall de Pineta - Bielsa	1980	18 tendes	67
2	Aiguamoix - Vall d'Aran	1981	32 tendes	160
3	Vall d'Ordino - Andorra	1982	25 tendes	87
4	Vall d'Hecho - Ansó	1983	28 tendes	92
5	Tavascan - Ribera de Cardós	1984	28 tendes	92
6	Cap de Rec - Lles	1985	28 tendes, 2 caravanes	108
7	Les Planes - Espinavell	1986	35 tendes i caravanes	120
8	Pla de Senarta - Benasque	1987	37 tendes i caravanes	131
9	Vall Fosca - Espui	1988	45 tendes i caravanes	150
10	Vall de Pineta - Bielsa	1989	97 tendes i caravanes	170
11	Vall de Ransol - Andorra	1990	58 tendes caravanes	183
12	Prado de San Roque - Maraña (León)	1991	24 tendes, 26 caravanes	164
13	Plans de Boavi - Tavascan	1992	7 tendes, 9 remolcs, 32 car.	140
14	Comarca de Pinares-Vinuesa (Soria)	1993	41 caravanes i tendes	127
15	Navarredonda de Gredos (Avila)	1994	24 caravanes i remolcs	68
16	Enveig - Cerdanya	1995	26 caravanes, remolcs i t.	79

Podem dir que aquesta ja llarga llista de campaments està entrant en una època de dificultats, ja que els organitzadors habituals ja no troben les facilitats que hi havia uns anys enrere i cada vegada hi ha menys possibilitats que algun propietari et llogui un terreny adequat amb aigua per a 50 o 60 cara-

vanes, sense entrar en conflicte o amb els propietaris dels camps propers o amb les autoritats que han d'atorgar els permisos, tot i que els pobles petits generalment veuen amb bons ulls que prop de casa seva s'instal·lin algun centenar d'acampadors que «aunque sean catalanes» -com ens han dit

en algun lloc- al capdavant omplen els calaixos de les botigues amb alguns milers de pessetes.

En les dues darreres edicions ja s'ha anat a parar a camps establerts i això ja no té ni l'al·licient de l'acampada lliure ni resulta tan barat als acampadors -millor dit,

1a edició d'aquesta sèrie de Campaments, a la Vall Pineta (agost 1980). Foto: J. Blanes

La segona edició al Campament de Pineta i la més nombrosa amb tendes i caravanes (agost de 1989). Foto: J. Blanes

El Campament d'Estiu a Ransol (Andorra), on es va batre el rècord d'acampadors (agost 1990). Foto: J. Blanes

caravanistes-, subjectats a les tarifes oficials. Llavors els participants habituals opten per altres alternatives i es dispersen. Així i tot creiem que encara hi ha possibilitats per continuar aquest campament amb garanties d'èxit.

I no voldríem tancar aquest escuet repàs de la situació dels nostres campaments sense relatar-vos el que ha estat el d'enguany. Els organitzadors van proposar-nos d'anar a Enveig, a pocs quilòmetres de Puigcerdà, però a la Cerdanya del costat francès, i concretament al Càmping Robinson, on teníem una zona reservada per als acampadors vilanovins i a un preu més raonable que la tarifa habitual. Com a base per a sortides resultà un lloc idoni ja que ens permeté, ultra seguir el programa d'actes -que variàrem a diari consensuant-lo cada nit en assemblea-, fer muntanya i turisme, i descansar. Així les sortides col·lectives a fer cims es centraren en tres: el Puigmal des de la vall d'Err, per la Jassa del Prat de Tossa a l'estació d'esquí i d'aquí seguint les fites fins arribar al cim. L'altra sortida que tingué bona acceptació fou l'anada al Carlit, que reuní als 2921 m del cim 13 dels acampadors talaiencs, que, extasiats, contemplaren el superb rosari de llacs que comença a les Bulloses i acaba a l'estany Sobirà i el petit estany Gelat. La tercera sortida de muntanya fou el conegut i simbòlic Canigó, la participació a la qual fou limitada a la capacitat dels vehicles tot terreny, ja que enlairar-se fins al refugi de Cortalets des de Prada del Conflent més val no intentar-ho amb un vehicle normal si no vols córrer el perill de deixar-hi el càrter. L'ascensió, com les anteriors, de curta durada i amb un dia esplèndid, tancava el capítol d'ascensions col·lectives, tot i que hi va haver un intent d'assolir el Puig Pedrós, que finalitzà amb una marrada que va fer desistir els marxadors.

Vista parcial del Campament a Enveig, 1985 (Càmping Robinson, Cerdanya). Foto: J. Blanes

Celebrant el concurs de postres al Campament a Enveig (1995). Foto: J. Blanes

Com a vista cultural més important fou, sens dubte, la ciutat de Carcassonne. Foto: J. Blanes

14 dels acampadors assoliren el cim del Puigmal, Enveig, 1995. Foto: J. Blanes

Altra fita important conquerida, el cim del Carlit, Enveig, 1995. Foto: J. Blanes

L'edre Geloché i altres companys es van dedicar als engorjats Gorges del Lic. Foto: I. Geloché

El tradicional sopar col·lectiu del dia de l'acampador, Enveig, 1995. Foto: J. Blanes

En una visita molt ràpida coneixerem el font solar d'Odello (Font-romeu). Foto: J. Blanes

Cal, però, destacar que en grups diferents la gent sortia arreu, així visitàrem la inevitable Andorra (a comprar barat!), Vilafranca del Conflent, Montlluís i el forn solar d'Odeillo, la propera Osseja o -tra- vessant el túnel de Pimorent, anàrem a Aix-les-Thermes. Finalment i potser la més important fou sens dubte l'anada a Carcassona, visitant sobretot la seva ben conservada ciutat medieval, cruïlla dels itineraris o rutes dels càtars. Amb els carrers farcits de gent, els recorreguts turístics esdevingueren un espectacle un tant artificial, publicitari i poc autèntic, encara que les pedres i els monuments emmurallats ja són prou explicits.

Altres activitats com la caminada popular, la recerca de bolets (rossinyols) a la vall d'Eina, els concursos habituals, les sobretaulles del dia de la Festa Major o el sopar col·lectiu, així com sortides en BTT, d'espeleologia o algunes exploracions de barrancs, o recórrer les gorges de Carançà es combinaren amb sortides a patinar sobre gel a Puigcerdà, o bé a veure el Barça de bàsquet, que feia estada a la capital cerdana.

Si bé no fou un any de participació molt lluïda, es mantingué el caliu al llarg dels vint dies que durà el campament. Almenys encara és fidel hereu i testimoni d'aquells campaments que s'iniciaren ara fa quaranta anys.

Josep Blanes
Cerdanya, estiu de 1995

Una vista aèria del Campament de Prado de San Roque (Maraña, León, agost 91). Foto: J. Blanes

Entremig d'extenses pinedes plantàrem el Campament a Vizuessa (Sòria). Any 1993. Foto: J. Blanes

INSTITUT D'ESTUDIS PENEDESENCES

Excursions a peu pel Penedès

Repetició de la 43a sortida al Congost de Rofes

12 de novembre de 1995

EL TRISTAINA COM A PROTAGONISTA

(En el 40è aniversari de l'Agrupació Excursionista Talaia)

Fins al dia d'avui has esperat,
Cim de Tristaina!
cisellat pel torb i la gelada,
pentinat el rost per la ventúria.
Esguardes sense pressa, ni oblit,
bell, inalterable,
per lliurar a l'ésser que s'acosta
un bri d'eternitat.

Un dels actes programats per commemorar el 40è Aniversari de l'Agrupació Excursionista Talaia ha estat una ascensió col·lectiva al cim de Tristaina. Els excursionistes ho tenim molt clar a l'hora de celebrar aquests esdeveniments o si més no ho intentem proclamar des d'una alta tribuna, en aquest cas les muntanyes dels nostres amors.

Quan va escaure's el desè aniversari, i poc abans d'aquella data, el Marcel·lí Ferrer i el Xavier Salleras, en un concordant simbolisme, ascendiren al Mont Cervin.

En el transcurs del vint-i-cinquè es va elegir el cim del Bastiments, el qual -i durant l'estiu de 1980- fou assolit per diverses colles com també per socis en caire aïllat.

Continuant aquest ja tradicional tirany, en la primera desena del proppassat juliol un autocar va traslladar un nombre contingent d'excursionistes (més de cinquanta associats talaïencs) fins a l'andorrana vall d'Ordino, concreta-

ment al llogarret d'Arans on es va sopar i pernoctar.

Tot pujant per la carena del cim de Tristaina, els excursionistes veuen el llac de Tristaina. Foto: E. Forgas

L'endemà, un cel nítid propiciava a emprendre la caminada sense preocupació. A quarts de vuit, en pujar tothom a dalt del mateix transport i seguint per una excel·lent, enrampada i giravoltada carretera amb boscúria a banda i banda, l'autocar ens deixa al Pla de Rat (pròpiament a l'estació d'esquí d'Arcalis). A quarts de nou, des de la cota aproximada de 2100 m alt, encetem la marxa en direcció als estanys de Tristaina.

El temps no passa endebades i el fet d'haver-me inscrit en aquesta escomesa muntanyenca m'ha generat cert torbament per allò de no conèixer gaire aquesta raconada, l'itinerari a seguir i les dificultats que es puguin presentar. S'ha de dir també d'antuvi de com poden respondre les facultats car hi ha hagut un lapse que s'ha anat espaiant en no sovintejant l'alta muntanya. Que n'és de llunyà aquell Ral·li d'Esquí amb les ascensions al Pic de Cubil i el Montmalús! En fi, farem el que podem.

De moment l'ambient és animós i el pes de la motxilla

La immensa panoràmica des del cim del Tristaina, amb els estanys Forcats encara glaçats. Foto: B. Forgas

Culminació de la sortida amb gairebé tota la colla que arriba al cim del Tristaina. Foto: S. Butí

La joventut de l'Elsenda i la veterania de l'A. Ordovàs, símbol d'aquest 40 aniversari, donant-se les mans al cim. Foto: S. Butí

Una davallada multitudinària per la carena per traspassar la congesta de neu. Foto: B. Forgas

insignificant en comparança amb antany. Duent un ritme compassat passem pel primer dels estanys, a continuació el segon, i en constant pujada atancem el tercer i últim, el més extens de tots, encastrat a 2300 m en l'alta Coma de Tristaina i que aplega l'aigua del desglaç. La verdosa superfície de l'estany vorejat d'herbosos pradells de plàcida contemplació contrasta suggestivament dessoria les austeres crestes que l'encerclen.

Unes companyes i la meua dona decideixen que, amb pas més assossegat, aniran pujant per gaudir també de la muntanya. Arribaren en aquest indret on en agradosa companyia ens esperaren fins al retorn.

Tan prompte ha aparegut la muntanya a la qual ens dirigim comprovem el seu perfil de respectables pendents amb alguns sectors encinglerats que defensen el cim.

Arribats tot just sota de la capçalera del circ la colla es va reagru-

pant i després d'un breu descans s'inicia pròpiament l'ascensió al Tristaina. L'itinerari més lògic a efectuar hagués estat pujant per l'extensa i costeruda congesta que amb un bon gruix de neu resisteix a fondre's. Segons la informació que assenyala el mapa, el viarany deu giraronsar per l'ocult tarter fins a abordar el Port d'Auzat. Llavors, des d'aquest coll fronterer situat a 2604 metres d'altitud i resseguint la carena-cresta, s'enllaça amb el cim. Però la pala de neu és massa endurida perquè encara no li ha tocat el sol, i ningú de nosaltres no du grampons. Només el Salvador porta un piolet referència que em fa palesar un descuit o deixadesa -perquè penses que no caldrà-, i el meu a més és una antigalla matussera, semblant als grampons, i fan estada a l'armari amb un to de rovell. Sempre se'n fan, d'espifiades.

En excloure doncs aquesta ruta, ens decanem de biaix cap al vessant sud, i, som-hil El grup emprèn la pujada gairebé conjuntament, però poc a poc el nombrós estol es va disseminant cercant els passos

més assequibles, i ben aviat ens adonem que per aquesta banda no és gaire encertat. L'humil tresquera del principi es torna esborradissa i en fer diversos trencalls desapareix, com sol ocórrer en els terrenys d'aquesta mena. Ara, però, ja hi som i mirem d'evitar ara una clapa de neu, ara sortejar un greny que fa de timba. Les terrassetes de terra i herbei van escassejant en l'inclinat pendent i s'ha de posar el peu amb atenció. La veritat és que el carés infon quelcom de destemprança en donar la sensació de buit -alguna pedra rodola- i estic dubtós de tornar enrere. Allà a la vora hi ha un esperó amb un planell rocallós, i aleshores, fent-ne una espècie de flanqueig, es pot aconseguir una canal esglaonada, i pel fàcil rocam es guanya la cresta que condueix al cim. D'aquesta manera, i amb alguna fortuïta grimpada pels diferents vials entretinguts que es segueixen, s'ha de guiar una mica consumint una petita dosi d'adrenalina -no a vessar com diuen els joves d'avui, i en comptes d'anomenar precipici, timbera o estimball, ara ho designen com a pati-

A la fi anem atenyent el vèrtex del Tristaina, que amb els 2879 metres d'altitud, la panoràmica que d'allí estant permet d'albirar és d'extensa vastitud. A redós les valls i cimals d'Andorra; cap a l'est el punxegut Carlit; vers a ponent l'agulla granítica del Besiberri Nord, i darrere, l'emblanquinat massís del venerable Aneto. Molt a prop, la Pica d'Estats, setial de les terres catalanes, dessorra mateix de l'escarpat orientat al nord es troba el circ glacial que conté els estanys Forcats encara mig glaçats. Darrere, enllà, el muntanyam amb la boira encensant i ascendint pels fondals del país de Foix.

No hi veiem cap mena de llibreta per signar, i durant la permanència en la no gaire espaiosa cúspide s'aprofita per restaurar energies amb algun mos o beguda, es fan fotografies, es comenta i gaudeix del panorama. En la inspiració del moment improvisem el petit poema que encapçala el nostre article i se'n deixa constància escrita acompanyat de les signatures dels participants a l'ascensió en un rebregat paper que entaforem sota uns blocs del cim. En Salvador Butí, com a president de l'Agrupació, exalta amb espontaneïtat fent una al·locució en pro d'un avenir lluminós envers la nostra entitat excursionista.

S'ha d'admetre, excloent excepcions, que els cims -reialme de pedra i pensament- són un bon lloc per assaborir pregons silencis tant sigui envoltat d'amigues veus. No tot pot quedar en un simple exercici físic més o menys fatigós el que ens empeny a enfilar-nos superant entrebancs.

Recolzat en l'aspror dels

amuntegats blocs de la prominent monjoia, he observat que potser sigui el participant de més edat. I ve l'evocació de pretèrites anades, l'estimulant pensament en les fites reconegudes que s'abastaren amb primerencs companys. Crèiem realitzar, llavors, gestes de gosats i anònims protagonistes; eren en realitat sortides usals dintre els canons de l'època amb mètodes elementals, i avant passa com pugués. Vies normals amb alguna grimpada forta, rappels de no gaire tirada, utilització escassa de clavilles i altres enginyers d'escalada. Hem de reconèixer que actuàvem sense sobreexcedir unes aptituds d'excursionistes-muntanyencs força assenyats. Les proeses bé podrien ésser les aproximacions fins a la base dels nostres anhels. L'equip costosament adquirit o fet amb arranjaments casolans. Igualment els proveïments constituïen una problemàtica per allò de la conservació, els envasos, el migrat assortiment que aleshores s'expenia en el mercat. La clau foren les pastes concentrades, tubercles, cebes, ous ben protegits, i aquells pans que sobre-muntaven per damunt l'emalum de la motxilla. Fins en alguna ocasió havíem carregat amb gavelles de llenya per cuinar en llocs d'altitud perquè els fogonets esquistats d'alcohol tot just funcionaven per condimentar una truita o escalfar un vas de llet. Ben sovint, en alguna travessada, s'havien traginat cassoles i -ben lluny de ser arrossaires- fins i tot en indrets ben encrespats pel costum de consumir de tant en tant algun àpat com Déu mana. D'això en teníem fama els garrafencs.

Vaguejant em ve a la memòria una expressió de l'admirat Arnold Lunn, «més els cims que an tany conquerí encara són meus».

Aquesta vegada entre els meus companys hi ha una representació de totes les edats, uns de la vella escola, d'altres de més cap aquí, un noi i noia jovesíssims que reflecteixen joia i admiració en la mirada. Superant criteris i edats, reunits per la mateixa afinitat i esforç, es té una prova evident de la vitalitat que desitgem que es transfereixi a l'Agrupació a través de múltiples celebracions i anys. Perquè mentre hi hagi bellesa per atreure i assimilar l'excursionisme no serà una espècie a extingir. Què teniu, muntanyes, que encativeu l'esperit?

Sempre es voldria retardar l'estada en aquests elevats dominis, però s'ha de retornar al medi sedentari que ens pertoca. Només uns aligots senyorejant l'espai evolucionen majestàtics en un planar circumdant, exhibint les rêmiges puixants mentre la concurrència abandona el cim.

En la davallada es donen veus per encaminar el grup, i -ja hi tornem a ser!- com en la pujada hi ha certa dispersió al llarg del recorregut. En futures sortides de força participació caldria prendre alguna mesura, com per exemple combinar equips ben definits i acomboïats.

Part de la colla baixa per la crestallera fins al Port d'Auzat, i des d'aquí, per l'estovada congesta on ja es poden enclavar els peus, guanyem els prats entre la gleva. Tothom es va reunint per a continuar de seguit cap a l'autocar que ens aguarda i a l'estatge d'Arans, que vol dir taula parada, i regrés tot tost en direcció a la costa.

Antoni Ordovàs

RECORDEU

ELS DIES 25 I 26 DE NOVEMBRE, AL LOCAL SOCIAL

14a MOSTRA DE BOLETS

DATES IMPORTANTS DEL CARNAVAL EN EL TRAJECTE DELS 40 ANYS

*A les sòcies «anònimes» autores dels sermons i de les lletres
dels Coros d'en Carnestoltes, amb molta estima.*

És evident que com a vilanovins el Carnaval i les Comparses han esdevingut una part important en la vida social de l'entitat.

El primer any que sortí la Comparsa de la Talaia fou l'any 1958, amb 43 parelles. Les senyores portaven el clàssic mantó de Manila i clavells i els senyors portaven camisa blanca, corbata i pantaló negre, mocador de colors diversos, barretina i faixa vermella; es trià un uniforme que fos assequible a tothom. La comparsa va sortir de forma continuada fins a l'any 1963. Els tres anys següents no va sortir i va tornar a incorporar-se l'any 1967, amb 35 parelles. Des d'aquell any el nombre de parelles anà augmentat fins que l'any 1976, amb quatre banderes, l'A.E. Talaia guanyava per primer cop amb 708 parelles. Encara recordo els crits i l'eufòria de tots els comparsers pujant pel carrer Sant Gervasi, Sant Gregori i acabant el recorregut davant el local social amb una copa que va donar l'alcalde al president d'aleshores, Lluís Daviu, copa que passà per les mans de tots. Els crits de «Talaia i ningú més» va ressonar durant tot el dia per Vilanova.

El nombre de parelles durant els anys posteriors anà augmentant encara que cada vegada eren (són) més les entitats que participen a les Comparses.

Des de l'any 1978 fins al 1984 un grup de nois i noies dels Amics

Primer any que la Talaia va participar en les Comparses del Carnaval de Vilanova (1958). Foto Anxlu

Que amples que anaven les Comparses a la Plaça de la Vila (1958). Foto: Míama

de la Sardana sortien a l'Arrivo representant l'entitat; fins i tot l'any 1984 sortiren dos grups, l'oficial i el de «l'oposició».

L'any 1981 es decidí fer un control més rigorós dels comparsers, és a dir, del qui pagava i qui no, i es canvià el mocador de color variat per un de verd amb una gla gravada de color blanc.

Tres anys més tard, el programa de Carnaval avançà que trencaria motllos i organitzà un Festival de Disfresses Infantils a la Sala i arribà també per primera vegada al local social el secretari personal de Sa Majestat el Rei Carnestoltes, en Pau Pere Puiggrós, que deia que de «la cartilla ens en llegirà a tots un bon tros». També en aquest any 1984 la Talaia participà per primera vegada a la Rua.

Amb noves eleccions socials, tinguérem un nou secretari del Rei anomenat Bernat del Manton, vingut de Cornudella, que s'adreçava així en aquell any 1988 als socis de la Talaia «al mig de l'entreuix... vull dir... al mig de l'entreacte de l'espatarrant xatonada que se celebrava al local social el dia de Dijous Gras de l'any del president Butí», i acabava dient:

«Canvieu motxilles per mantons,
els esquis per barretines,
no estigueu per coses fines
i aneu a tocar els collons
a tots els vilanovins
que ens tenen per massa fins.
Visca la TALAIA!
Visca el CARNAVAL!
Que sigueu ben pocasoltes
Us ho mana el vostre Rei
En Carnestoltes
i el que us canta aquest «sermón»
El Bernat del Manton»

Des d'aquest any surt de forma continuada a la pàgina del darre del programa del Sermó Social un gravat de Sant Bernat Menthon, que aquell any deia: «Què faig jo en un lloc com aquest!»

L'any següent, 1989, surten per primera vegada del nostre local social els Coros d'en Carnestoltes, vestits amb camises de quadres vermells i negres alguns i de quadres

Les Comparses de la Talaia estrenen americana (1993). Foto Anxiu

Els nostres Coros de Carnestoltes cantant la canya al Consistori (1992). Foto: R. Fariol

La batalla de caramels com a culminació de la festa comparsera a la Pl. de la Vila (1993). Foto Anxiu

verds i negres altres, pantalons negres, tirants i llac blanc i bombí negre. La primera cançó titulada LA BEN PLANTADA, amb lletra dels Mestres Datilers i música dels Tres Tombs, deia:

Un tal senyor Cantallops
tingué una idea genial
va voler els arbres canviar
de la Rambla Principal
perquè diu que estan malalts.
Que ara prenc i que ara deixo
que palmeres, que til·lers
i dels pobres «platanitus»
ningú no en vol saber res.
Els del Consistori
tots muts i a callar
només el Gran Salfu
de content saltà_
«-Amb els til·lers, Rosa,
jo em faré infusions,
prou d'enfutismar-me,
collons!»

El programa dels Coros acaba igual que en els anys següents amb una cançó d'homenatge a la Grècia Grog, proporcionada per l'Oscar Martí, primer director dels nostres Coros.

Durant el Carnaval de 1992 es renovà el vestuari dels Coros, canviant les camises de quadres per capes negres i grogues, pantalons i jersei negre, guants grocs i barret de copa negre amb cinta groga. També durant aquest any la Comissió formada per J.M. Also, M.C. Barceló, J. Blanes, X. Capdet, V. Castro, B. Forgas, A. Gascón, Ll. Forgas, T. Moya i M.C. Sagarra es planteja de canviar la indumentària de la Comparsa per tal de potenciar un Carnaval per al soci. Es pensa en una americana, es busquen teixits, colors i finalment s'escull un teixit de quadres per confeccionar l'americana, amb unes solapes granatades, i el dia 27-11-92 se'n fa la presentació al local social amb una gran gatzara, però uns dies després esbrinàrem que només hi havia roba per confeccionar 50 americanes i per tant la comissió hagué de buscar una altra solució.

Algun any fins i tot l'"oposició" va sortir a l'Arrivo (1981). Foto: M.C. Barceló

S'escolli una americana de ras negre amb solapes verdes i amb l'escut de la Talaia brodat a la butxaca.

que us farem desfilar -i prèvia compra del cartró bingo!- anotareu el nom del soci o sòcia que haureu clixat».

L'any següent s'inclo-gué en el programa d'actes de Carnaval «La Loto Carnaval». Es tracta -deia el programa- «que tot un munt de babaus que vindran al local hauran d'endevinar un seguit de disfresses

I arriba l'any de l'aniversari on, en el seu Sermó, el Bernat comença dient:

Bona nit, gent tiramilles
talaieros quarantons
que aneu molt fluixos d'armilla
i ningú no compra «bons».
El Pitu s'esgargamella
i ningú no li fot cas
ja no raja la mamella
això dels «bons» és un fracàs.

...
I acaba:
I ara durant uns dies
oblideu-vos de motxilles
deixeu-les en un racó
i aneu a la merengada
amb els de l'Agrupació.
Escureu-vos bé l'armilla
per celebrar el Carnaval
però que us en quedin pels
«bons»
per poder comprar el local!

Gràcies, Bernat, per les
teves «parrafades», i gràcies
també a tots aquells que any
rere any heu fet possible el
Carnaval a la nostra entitat.
Com diu el secretari del Rei:

Visca la Talaia!
Visca el Carnaval!
Per molts anys, talaieros!

L'enviat d'en Carnestoltes, Bernat del Mantó, llegint-nos el Sermó Social l'any de les Olimpíades (1992). Foto: R. Farró

M. Carme Barceló i Martí

NOTÍCIES I COMENTARIS

INCENDIS

La meteorologia i les prohibicions han permès que aquest estiu hagi estat un any de pocs incendis, més si el comparem amb el desastrós any passat.

L'únic incendi de conseqüències fou el que es va declarar el 25 de juny, que va cremar el que quedava de les muntanyes de la Bisbal i del Montmell. El foc abastà des del mas Bertomeu (al nord), el puig de la Cova de la serra de la Monjoia (ponent), les Quatre Fites (a llevant), fins al Coscollar (a migdia), centrant el fort del caliu en el despoblat de Sansuies, havent d'evacuar la gent de la propera «urbanització» dels Masos de Sansuies.

I després d'un agost molt plujós, a la darrera del mes i a causa d'un estrany accident de cotxe va cremar durant uns dies bona part de la serra de Cardós, foc que va donar excessiva feina per apagar-lo. I quan semblava que ja no cremaria res més perquè cada dos per tres plovia, es posà a bufar un fort vent sec de ponent i el dia 8 de setembre es va encendre una zona prou castigada i repoblada de pins que hi ha damunt de Sant Jaume dels Domenys, en el terme del Montmell, foc que s'apropà a les massives urbanitzacions de l'Atalaya Mediterrània i a la de Pinos Altos (vora el poble fantasma de Marmellar), i que per poc fa marxar el veïnat de les seves cases.

Per cert, la Generalitat i el Mapa Comarcal de Catalunya 1:50.000, Baix Penedès-12, s'entesten en grafir «La Talaia» i «Les Pinedes Altes», com si la gent que hi viu ja estiguessin «normalitzats». Ben lluny de la realitat.

«SANTA» CARME I SANT PERE

Encara hi ha qui creu que la Mare de Déu del Carme és la patrona dels pescadors. El cas és que certes confraries de pescadors (poques) en fan la festa grossa, festa que s'hauria de recordar que fou imposada a tota la costa en dècades passades, quan pertanyia (i encara pertany) a la marina i als mariners, que no tenen res a veure amb els pescadors. Els pescadors tenen a Sant Pere per a venerar i aquest Sant pescador, més l'oblidat Sant Elm, són els únics que durant segles han acollit els seus devots i confreres. En canvi, els mariners són gent que naveguen en la marina mercant o en la marina de guerra. Lògicament Sant Pere no els fa ni fred ni calor. Però abans de la Mare de Déu del Carme (festa social instituïda l'any 1386) els mariners també tenien certes preferències per Sant Elm. La celebració marinera del Carme només data del segle XVII i no ha estat mai titular dels pescadors.

FESTES DE SANT CRISTÒFOR (?)

De tant en tant a la premsa se'n veuen de grosses. A començaments de juliol, i amb grosses lletres de motllo, se celebren les festes de Sant Cristòfor (?). És tan lícit escriure Cristòfor com la seva variant Cristòfol (Vegeu la GEC, vol. 5, p. 754), però es dona el cas que aquí només es coneix la variant i no ho diem nosaltres, car la història ens ho demostra. De l'ermita de Sant Cristòfol es tenen dades des de l'any 1372 i sempre que els documents són escrits en català la grafia és Cristòfol. En al-

gun escrit llatí surt «sancti Xristofori», però quasi sempre «sancti Xristofol» (s.XV). No cal dir que en els capbreus (s.XVI) i en els cadastres (s.XVIII) solament es troba la forma «Cristòfol», que és la manera com a Vilanova i la Geltrú es coneixia i es coneix la citada ermita i tot el promontori. Voler escriure Cristòfor és massa purista i sols serveix per confondre la gent.

Tranquil, amic talaienc Tòfol, per ara no et diran «Tòfor». (Que malament sona!).

CAN CUCONS? - CAN LLIMONET?

Que malament sonen ambdós! Sovint hi ha qui escriu els topònims amb un indiscriminat «can» al davant. És ben sabut que les contraccions «cal» i «can» volen dir «casa el» i «casa En», o també «casa del» i «casa d'En», paraules que s'anteposen al nom del propietari, habitant o fundador d'una casa. En **Els Cocons** i en **el Llimonet** no ha existit mai aquesta particularitat, ja que els dos són noms de lloc i no de persona o antropònims. Així que no cal afegir-hi el «can», com tampoc el posem en el Padruell, el Salze o les Mesquites. En tot cas, podríem escriure «la masia dels Cocons» i la «masia o la barriada del Llimonet».

El **cocó** és la forma d'anomenar (a la nostra comarca i des d'antic) la cadolla, clot natural que hi ha a la roca i que s'omple d'aigua quan plou. En una geografia com la del Garraf, rocós per naturalesa i a causa de la migradesa de l'aigua, els cocons garrafencs han estat sempre molt apreciats pels habitants d'aquesta contrada.

NOTÍCIES I COMENTARIS

Pel que fa al **Llimonet**, no cal dir que és el nom de l'espècie d'un arbre (en diminutiu) que tenien a l'exterior de la masia.

ITINERARIS

El març d'enguany detallàvem les informacions que teníem dels itineraris confeccionats per la Comissió de Govern de l'Ajuntament de Ribes, del Departament de Medi Ambient de Ribes i del tríptic de Circuits Natura de Vilanova.

El mateix març la Diputació editava diversos «Itineraris de Barcelona», que sota el títol de «Turisme Verd» van donar junt amb el diari AVUI. Un d'aquests itineraris portava el nom de «Vilanova i la Geltrú» i corresponia a la ruta Vilanova-Masia Cabanyes-Fondo de les Oliveres-Pla de les Palmeres-Embassament de Foix-Fondo de Puigdetiula-Cubelles. Un mapa, la descripció de l'itinerari i unes dades històrico-geogràfiques de Vilanova, de Cubelles i del pantà eren presents en el fulletó, prou ben imprès. Posteriorment hem fet part del circuit i l'hem trobat molt ben senyalitzat amb uns llargs pals octogonals, on a una alçada normal s'hi pot veure una placa amb el plànol de la cursa i més enlaire dues plaques indicadores dels dos sentits de la marxa, d'on vénis i on vas. Tot plegat mereix la nostra felicitació per la feina ben feta i tant de bo duri força temps!

ALTRES ITINERARIS

Per altra part, el Consell Comarcal del Garraf i dintre la col·lecció «Quaderns d'Escola», ha editat uns «Itineraris de la

Natura» que inclouen quatre rutes: «Tomb al pantà de Foix», «El Parc Natural del Garraf», «Al mas de l'Artis i Pic de l'Àliga» i «La costa entre Vilanova i Sitges, Miralpeix». En el nostre butlletí del mes de juny ja avançàvem que es tracta d'un quadern híbrid, sense suc ni bruc, poc pedagògic... Crítica tal vegada una mica influenciada per haver-nos deixat al marge de la realització. Mentre la seva senyalització esdevingui adequada, potser una cosa valdrà per l'altra. Tot i això, hem llegit el treball amb cura i hi hem observat alguns errors que caldria tenir en compte per a una segona edició. Heu-los aquí:

Pàg. 6 «fitó de Miralpeix» per **Fitó de Miralpeix**.

Pàg. 7 del «fitó» per del **Fitó**, nom de lloc d'etimologia termenal, documentat, amb més criteri que el genèric «Pic» de l'Àliga, que en realitat deuria ser «pic de l'Àliga», de la mateixa manera que també hi ha el «coll de l'Àliga» i la «serra de l'Àliga». V. també la pàg. 22.

Pàg. 11 «can Guimerà»(?) per **Can Guineu**, altre nom de can Bladet.

Pàg. 12 «El margalló» per **marga lló o bargalló**, aquest darrer mot és el que es fa servir a la nostra comarca, amb topònims existents.

Pàg. 15 «garric, llentiscle i l'emblemàtic margalló», per **coscó, mata i bargalló**, que són els noms vulgars d'aquestes varietats. Es pot preguntar a Olivella i a tota la pagesia que queda, ja que per a ells no hi ha altres denominacions. V. a la pàg. 25 «mates de llentiscle».

Pàg. 20 «can Ferrer Llacunalba»

per **de Llacunalba**, nom mil·lenari del lloc.

Pàg. 20 «càrritx» per **carç**, nom popular que ha donat topònims centenaris, com el **fondo de la Carçosa** (al nord de Lurdes) o el **case-riu del Carç** (a Ribes).

Pàg. 22 «Pic de l'Àliga» per **pic o puig de l'Àliga**. A les pàgines 22 i 23 surt el genèric «puig» en minúscula. És el mateix cas per **pic**.

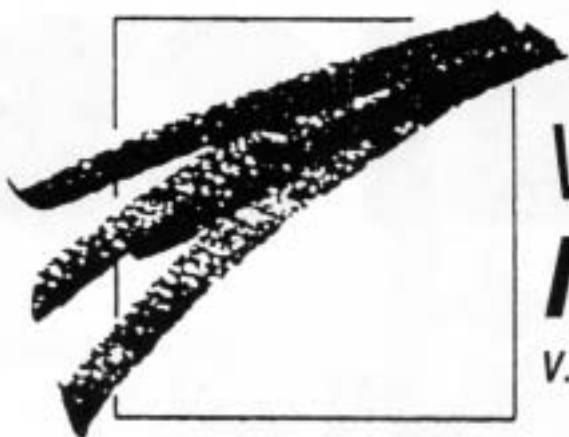
Pàg. 22 «Gran Penedès» per simplement **Penedès**, que engloba les tres comarques actuals. El «Gran Penedès» inclou llocs que avui no són de les nostres comarques.

Pàg. 24 «casa del Mar» per **masia dels Colls**. Els Colls són estrictament la punta on és la casa. La casa del Mar és un nom posat pel Musito.

Pàg. 26 «del Mort» per **de l'Home Mort**.

Pàg. 27 En el Fitó de Miralpeix no hi ha el far, que és a 99 m d'alçada. El Fitó és més a ponent i té 109 m. El recorregut no hi passa. El castell de Miralpeix no és al «Fitó on hi ha el far» sinó que les seves restes (ben visibles) són a la cota 103 m, al nord del far. Es pot comprovar en el mapa que s'adjunta. «L'antic molí» no és a la masia de Miralpeix. És la «torre de gualta» que s'esmenta. Si cerqueu bé al costat de la «torre», hi trobareu una mola trencada. Resumint, la «torre» és el molí.

Preguem que de cara a l'alumnat siguin tingudes en compte les presents observacions. Per a més informació vegeu el plànol i la descripció de la 4a Caminada Popular 1992, que, per cert, no figura entre la bibliografia.

VIATGES INTERGAVA

V. INTERNACIONAL GAVA, S.A. G.C. 129

**LA VOSTRA AGENCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MES DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIO I TREN**

**OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'A.E.TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!**

C. Almirall Colom, 6 - Tel. 8144353 - Fax 8142807 - VILANOVA I LA GELTRU

**WIDION
MARCS, S.L.**

- Enmarcatge de quadres
- Olis
- Aquarel·les
- Litografies

- Preus especials per a professionals
- Assessoria decorativa

C/ Recreo, 58 • Tel. 814 45 42 • 0880 Vilanova i la Geltrú

TECNICS

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

Picapedrers, 3 - Tel. 814 32 46
VILANOVA I LA GELTRÚ

MECN-I

INFORMÀTICA, OFIMÀTICA
I MECANOGRÀFIA

CASH & CARRY

GRUP DATA LOGIC

CONCESIONARI OFICIAL

EPSON *COMPAQ* TOSHIBA

C/. de l'Aigua, 14
Telèfon 814 12 96

08800 Vilanova i la Geltrú

AUTO MOTO

JOSEP BERTRAN

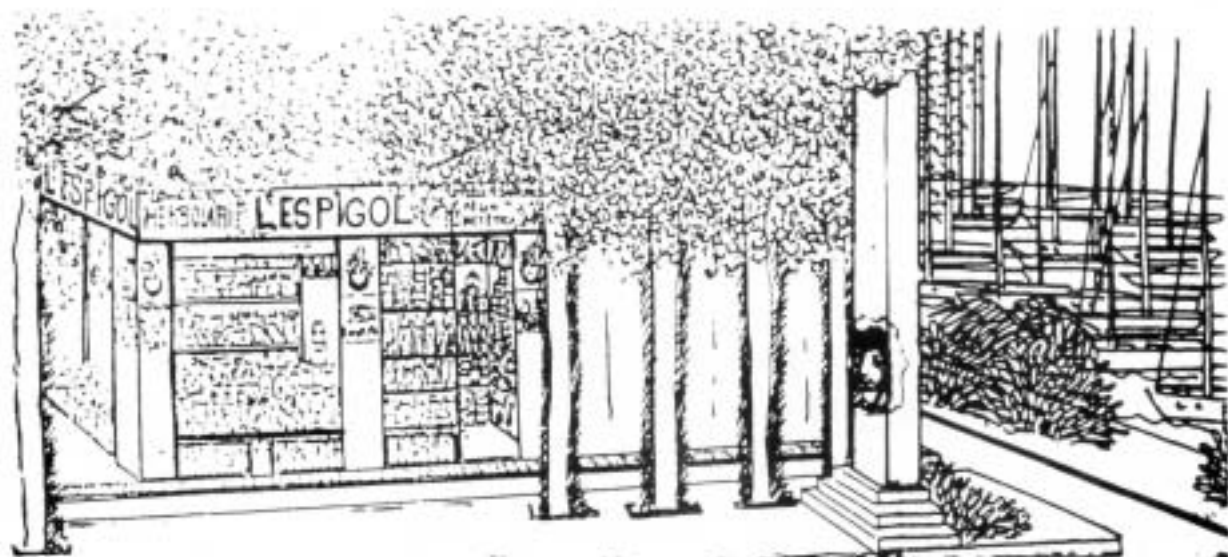
Reparació de l'automòbil i motocicletes

Cabanyes, 11
Tel. 893 65 72

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

ATENCIÓ SOCIS!

**AMB LA PRESENTACIÓ DEL CARNET DE SOCI DE L'A. E. TALAIA,
TINDREU LA MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI
D'OLI DEL VOSTRE COTXE. NOMÉS ABONAREU ELS MATERIALS.**

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, Dietètica, Formatges i Especialitats

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 815 13 11

08800 Vilanova i la Geltrú

El Giraldo

«EL BUEN TAPEO»

junt a la Piscina Municipal

C/. Pelegrí Ballester, 19-21
Tel. 815 62 02

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

**INTERSPORT[®]
OLARIA**

Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Tel. 8930470 - Fax 8141436

08800 Vilanova i la Geltrú

TOT PER A L'ESPORTISTA

AVIA
HIGH PERFORMANCE AMERICAN SPORTS SHOES

LANGE

Reebok

boreal

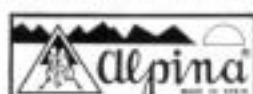
adidas

KASTLE SKI
HIGH TECH - MORE FUN

koflach

KARHU

SALOMON

ROSSIGNOL

BLIZZARD

DYNASTAR

ATOMIC
FOR SPORT

TECNO^{PRO}

NORDICA